

Αρ. 615. 526

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Σ.Τ.Ε.Γ.
ΤΜΗΜΑ ΙΧΘΥΟΚΟΜΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ.

Ρτ 2000-0136

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ : ΑΛΙΕΙΑ ΣΕ ΠΟΤΑΜΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ :
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΛΙΚΑΣ

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αριθ. Εισαγωγής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΤΙΩΝΗΣ
ΧΑΤΖΗΑΝΕΣΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 1996

Εγκρίνεται
ο Καθηγητής

Γ. ΠΑΡΑΛΙΚΑΣ

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ :

1.1. ΠΟΤΑΜΟΙ ΓΕΝΙΚΑ

- ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΠΕΣΤΡΟΦΟΡΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

1.2. ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΤΩΝ ΡΕΟΝΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ :

2.1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.2. ΑΔΕΙΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

2.3. ΑΔΕΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ

2.3.1. ΜΟΡΦΗ - ΤΥΠΟΣ ΑΔΕΙΑΣ

2.3.2. ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

2.3.3. ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

2.3.4. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

2.4. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΨΑΡΕΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΝΕΡΩΝ

2.5. ΨΑΡΕΜΑ ΣΕ ΛΙΜΝΕΣ (ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ)

2.6. ΨΑΡΕΜΑ ΣΕ ΠΟΤΑΜΟΥΣ

2.7. ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΙ

2.7.1. ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ - ΤΟΞΙΚΑ ΜΕΣΑ

2.8. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

- ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ :

3.1. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΕΦΟΔΙΑ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ

3.1.1. ΠΕΡΙΒΟΛΗ

3.1.2. ΑΠΟΧΗ

3.1.3. ΨΑΡΟΠΑΓΙΔΑ Η ΨΑΡΟΚΑΛΑΘΟ

3.1.4. ΒΑΛΙΤΣΑΚΙ Η ΚΑΛΑΘΑΚΙ

3.1.5. ΔΟΧΕΙΟ ΔΟΛΩΜΑΤΩΝ

3.1.6. ΛΑΜΠΑ ΒΥΕΛΛΗΣ - ΦΑΚΟΣ

3.1.7. ΜΑΧΑΙΡΙ - ΨΑΛΙΔΙ

3.1.8. ΞΑΓΚΙΣΤΡΩΤΗΣ

3.1.9. ΠΕΤΟΝΙΑ Η ΨΑΡΟΝΗΜΑ

3.1.10. ΑΓΚΙΣΤΡΙΑ

3.1.11. ΒΑΡΥΔΙΑ Η ΜΟΛΥΒΙΑ

3.1.12. ΦΕΛΛΟΙ

3.1.13. ΚΟΥΔΟΥΝΑΚΙΑ

3.1.14. ΣΤΡΙΦΤΑΡΙΑ - ΠΑΡΑΜΑΝΕΣ

3.1.15. ΒΑΡΚΑ

3.1.16. ΔΙΧΤΥΑ

3.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

3.2.1. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ

3.2.2. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΤΟΝΙΕΣ

3.2.3. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΤΑΧΤΑΡΙ

3.2.4. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΑΡΑΓΑΔΙ

3.2.5. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΖΟΒΟΛΟ

3.2.6. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΒΟΛΚΟΥΣ

- 3.2.7. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΤΑΛΙΑΝΙ
- 3.2.8. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΣΤΑΦΝΟΚΑΡΙ
- 3.2.9. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΚΑΜΑΚΙ
- 3.2.10. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΚΑΛΑΜΙ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΙΔΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ :

- 4. ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ
 - 4.1. ΚΥΠΡΙΝΟΣ Η ΓΡΙΒΑΔΙ
 - 4.2. ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ
 - 4.3. ΙΤΑΛΙΚΟ
 - 4.4. ΚΟΚΚΙΝΟΦΤΕΡΑ Η ΤΣΕΡΟΥΚΛΑ
 - 4.5. ΤΣΙΡΩΝΙ
 - 4.6. ΚΕΦΑΛΟΣ
 - 4.7. ΑΒΡΑΜΙΔΑ Η ΛΕΣΤΙΑ
 - 4.8. ΓΛΗΝΑΡΙ
 - 4.9. ΜΠΡΙΑΝΑ
 - 4.10. ΑΣΠΡΟΦΑΡΟ Η ΑΞΑΖΑΝ
 - 4.11. ΓΑΔΙΝΑ Η ΣΤΡΑΒΟΜΟΥΡΑ
 - 4.12. ΠΕΣΤΡΟΦΑ
 - 4.13. ΠΕΡΚΗ
 - 4.14. ΠΟΤΑΜΟΛΑΒΡΑΚΟ
 - 4.15. ΧΕΛΙ
 - 4.16. ΓΟΥΛΙΑΝΟΣ
 - 4.17. ΣΠΑΡΑΚΙ
 - 4.18. ΤΟΥΡΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ :

5.1. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1990.

5.2. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1991.

5.3. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1993.

5.4. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

6.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

6.2. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΠΟΤΑΜΟΙ ΓΕΝΙΚΑ

Είναι τρεχούμενα νερά, γενικά αέναα, που διακρίνονται από τα άλλα, πηγές, ρυάκια, χείμαρρους, από τη μεγαλύτερη παροχή, που συνήθως μεταβάλλεται λίγο. Είναι λάθος να θεωρηθεί ο ποταμός σαν ευνοϊκή κατοικία μόνο των κοινών ειδών, ή των μεγάλων ψαριών που ανήκουν σε εκλεκτά είδη. Υπάρχουν ποταμοί που φιλοξενούν μόνο εκλεκτά είδη και που φυσικά προσφέρονται για καλό ψάρεμα.

Υπάρχουν πολυάριθμοι ποταμοί που στα διαφορετικά τμήματά τους έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και κατά συνέπεια διαφορετικά είδη ψαριών. Τα τμήματα αυτά καμιά φορά έχουν σαφή όρια τα οποία γνωρίζουν πολύ καλά οι ψαράδες. Τα ποτάμια μπορεί να εμπλουτίζονται, όπως συμβαίνει γενικά, από τα νερά των παραποτάμων τους. Καμιά φορά όμως στους παραποτάμους υπάρχουν ορισμένα είδη ψαριών, που δεν βρίσκονται καθόλου στο ποτάμι. Πιο σπάνια συμβαίνει το αντίθετο, ειδικά στο τελευταίο τμήμα των παραποτάμων.

Στους ποταμούς, η ιχθυοπανίδα είναι γενικά ποικίλη, με επικράτηση ορισμένων ειδών, κύρια των Cyprinidae. Αν ένας όμως ποταμός έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά, ακόμα και σε περιορισμένα τμήματά του, τότε τα είδη των ψαριών συγκεντρώνονται το καθένα στους τόπους που είναι πιο ευνοϊκά για αυτά. Φυσικά οι ποταμοί είναι ευπρόσβλητοι στη βιομηχανική ρύπανση, περισσότερο απ' ό,τι οι παραποτάμοί τους. Πάντως στις περισσότερες περιπτώσεις η αφθονία τους σε αλιεύματα παραμένει σημαντική, τουλάχιστον μέχρι τώρα, εξαιτίας της διάλυσης των δηλητηριωδών ουσιών σε ένα πολύ μεγάλο όγκο νερού και της προσαρμοστικότητας των ειδών που ζούν συνήθως σ' αυτούς.

Οι ποταμοί, είναι ο τόπος που προτιμούν οι περισσότεροι ερασιτέχνες ψαράδες των γλυκών νερών, εξαιτίας του εκτεταμένου χώρου που προσφέρουν και της μεγαλύτερης σταθερότητας των συνθηκών του περιβάλλοντος, και της αλιείας που τους χαρακτηρίζει. Η Ελλάδα κύρια στο βορρά είναι πλούσια σε νερά και ιχθυοπανίδα περισσότερο από πολλές άλλες χώρες της Ευρώπης παρά την αντίθετη γνώμη πολλών κακοπληροφορημένων. Αν, μια νομοθετική μεταρρύθμιση, μια μελετημένη νομοθεσία περιορίσει ή εξαλείψει την μόλυνση των νερών που αφεύεται στα βιομηχανικά απόβλητα, στα απορρυπαντικά, και στα γεωργικά φάρμακα, τότε τα γλυκά νερά της Ελλάδας κι' ειδικότερα τα ποτάμια θα προσφέρουν, ευνοϊκή φιλοξενία σε πολύ περισσότερους ψαράδες, απ' ό,τι σήμερα που δεν είναι αρκετοί, τουλάχιστον όσοι θα μπορούσαν να είναι.

Φώτο 1.1 Ποταμός Στριμόνας

Παρακάτω θα αναφερθούν οι κυριότεροι ποταμοί της Ελλάδος, καθώς και οι νομοί με τα μεγαλύτερα πετροφορόρα ρεύματα που ενδείκνυται κυρίως για ερασιτεχνικό ψάρεμα.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

<u>ΠΟΤΑΜΟΣ</u>	<u>ΜΗΚΟΣ (ΚΜ)</u>
Αλιόκρονος	297
Αχελώος	220
Πηνειός (Θεσσαλίας)	205
Έβρος	204
Νέστος	130
Στρυμόνας	118
Θυαμής (Καλαμάτας)	115
Αλφειός	110
Αραχθός	110
Επινεύς	84
Ευρώτας	82
Λούρος	80
Σπερχειός	80
Μέγδοβος	76
Αξιός	76
Αώος	70
Γαλλικός	70
Λάδωνας	70
Μόρνος	70
Πηνειός (Πελοπόννησος)	70

Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν οι ποταμοί στην Ελλάδα, είναι περίπου 3.000 στρέμματα.

ΠΕΣΤΡΟΦΟΦΟΡΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΟΜΟΣ	ΡΕΥΜΑΤΑ/ΝΟΜΟΣ	ΜΗΚΟΣ (ΚΜ)
Ιωαννίνων	23	339
Τρικάλων	36	263
Καρδίτσας	13	97
Γρεβενών	9	44
Ευρυτανίας	8	172
Αρκαδίας	3	108
Αχαΐας	2	78
Θεσπρωτίας	3	45
Άρτας	1	49
Κιλκίς	2	46
Πέλλης	6	52
Φλωρίνης	4	58
Ημαθίας	3	54
Αιτωλοακαρνανίας	11	129
Φωκίδας	3	30
Δράμας	1	22
Σερρών	2	20
Ξάνθης	3	47
Μαγνησίας	1	8
Εύβοιας	1	3
Φθιώτιδας	1	15
ΣΥΝΟΛΟ	139	1726

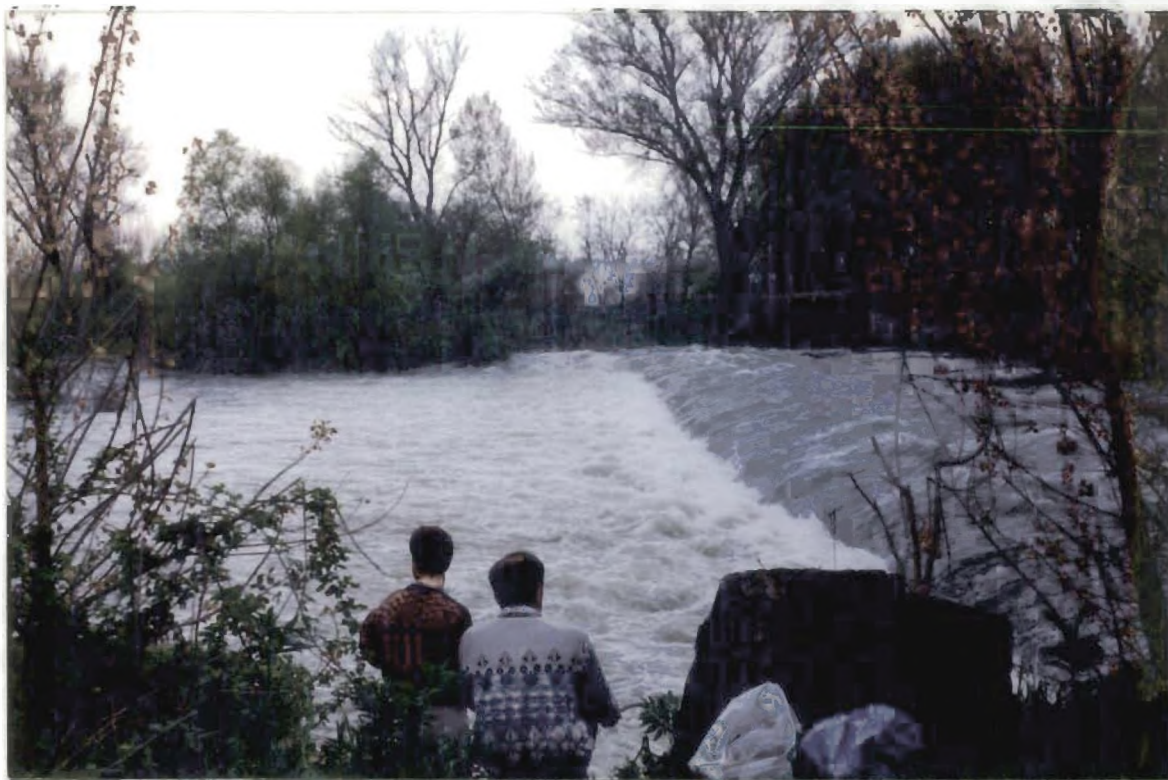
Παρακάτω φέρνεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα Ελληνικού ποταμού με τα ψάρια του, ο ποταμός Στριμώνας, ο οποίος πηγάζει από τη Βουλγαρία και επι κοιτώνει με την τεχνητή λίμνη Κερκίνη.

ΜΗΚΟΣ ΚΟΙΤΗΣ (ΚΜ) ΣΕ ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ (ΚΜ²)

ολικό	εντός Ελλάδος	ολικό	εντός Ελλάδος
360	122	16550	6027

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ

Οικογένεια	Είδος
Cyprinidae	Tinca tinca (γληνόρι) Barbus plebejus cyclolepis (μπριάνα) Carassius auratus gibelio (ιταλικό) Cyprinus carpio (κυπρίνος) Leuciscus cephalus macedonicus (κέφαλος) Rutilus rutilus (τσιρώνι) Rutilus rubilio (τσιρώνι) Scardinius erythrophthalmus (κοκκινοφτέρη) Alburnus alburnus strumicae (αλβούρνος)
Siluridae	Silurus glanis (γουλιανός)
Centrarchidae	Lepomis gibbosus (σπαράκι)
Anguillidae	Anguilla anguilla (χέλι)
Esochidae	Esox lucius (τούρνα)
Percidae	Perca fluviatilis (πέρκα)

Φώτο 1.2 Ποταμός Στρυμώνας

Φώτο 1.3 Ποταμός Νέστος

1.2. ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΤΩΝ ΡΕΟΝΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Στα τρεχούμενα νερά διακρίνονται τέσσερις ιχθυολογικές ζώνες. Η ονοματολογία των ζωνών αυτών στηρίζεται στο είδος του ψαριού που κυριάρχει σε κάθε μία από αυτές. Η διάκριση των ζωνών αυτών από τ'ανάντη προς τα κατόντη είναι :

- α) Ζώνη της πέστροφας.
- β) Ζώνη του θύμαλλου.
- γ) Ζώνη της μπριάνας.
- δ) Ζώνη της λεστιάς.

Ο διαχωρισμός αυτός οφείλεται κυρίως στο υψόμετρο και στην κλίση του αναγλύφου των τρεχούμενων νερών. Οι παράγοντες αυτοί επηρεάζουν τόσο τη θερμοκρασία του νερού όσο και την ταχύτητα ροής του. Εκτός αυτών, η κλίση, όπως προαναφέρθηκε, επιδρά άμεσα ή έμμεσα πάνω στη φύση του πυθμένα του τρεχούμενου υδάτινου όγκου και στη σύνθεση και την αφθονία της πανίδας και της χλωρίδας του. Τα φυσικά χαρακτηριστικά των τεσσάρων ιχθυολογικών ζωνών των τρεχούμενων νερών είναι :

1. Ζώνη της πέστροφας : Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτής της ζώνης είναι τα κρύα και καθαρά νερά, οι απότομες κλίσεις και η εναλλαγή μεταξύ ήπιας και ταχείας ροής. Το νερό είναι καλά οξυγονωμένο που πολλές φορές περνά το σημείο κορεσμού και οι καλοκαιρινές θερμοκρασίες που δεν ξεπερνούν τους 14°C . Ο πυθμένας των τρεχούμενων υδάτινων όγκων της ζώνης αυτής είναι κυρίως πετρώδης και καλύπτεται από μεγάλες πέτρες και χαλίκια. Είναι δυνατό να βρεθεί άμμος σε ορισμένα σημεία όπου η κλίση δεν είναι τόσο απότομη.

Το βάθος του νερού ποικίλλει αν και στο μεγαλύτερο μέρος είναι ρηχό και έχει πλούσια πανίδα σπονδυλών. Μαζί με την πέστροφα, η οποία είναι το κυρίαρχο είδος στη ζώνη αυτή, υπάρχει ο γωβιάς και ο φοξίνος. Η ζώνη αυτή μπορεί να βρεθεί στα ψηλά βουνά, σε ενδιάμεσα υψόμετρα και σε λοφώδεις περιοχές. Τα κρύα όμως φυσικά χαρακτηριστικά της, που είναι οι χαμηλές θερμοκρασίες και η καλή οξυγόνωση του νερού, πρέπει να υπάρχουν πάντοτε.

2. Ζώνη του θύμαλλου : Η ζώνη αυτή είναι χαρακτηριστική των μεγάλων ρευμάτων και των ποταμών με κάπως ταχεία ροή. Οι κλίσεις είναι ηπιότερες σε σύγκριση με την προηγούμενη ζώνη. Οι περιοχές όπου η ροή είναι ταχεία καταλαμβάνονται από την πέστροφα και το θύμαλλο, ενώ οι περιοχές με ομαλότερη ροή καταλαμβάνονται από τα κυπρινοειδή όπως η μπριάννα, και ο κέφαλος. Επίσης είναι δυνατόν να βρεθεί και η τούρνα σε βαθιές κοιλάδες. Η ζώνη αυτή οξυγονώνεται λιγότερο κατά τους θερινούς μήνες σε σχέση με την προηγούμενη και έχει ψηλότερες θερμοκρασίες. Ο πυθμένας καλύπτεται από λεπτόκοκκα και χοντρόκοκκα υλικά και μερικές φορές από υδρόβια βλάστηση.

3. Ζώνη της μπριάνας : Η ζώνη αυτή αποτελείται από ρέματα και μεγάλα ποτάμια με ήπιες κλίσεις και ταχύτητες ροής. Στη ζώνη αυτή οι θερμοκρασίες μπορούν να φτάσουν τους 20°C . Το βάθος του νερού είναι συνήθως μεγαλύτερο του ενός μέτρου. Εμφανίζονται διαβρωτικά φαινόμενα σε ορισμένα τμήματα των οχθών και έχουν πλουσιότερη βλάστηση από υδροκαρή φυτά σε σύγκριση με την προηγούμενη ζώνη. Η ιχθυοπανίδα που αφθονεί στη ζώνη αυτή είναι τα ρεόφιλα κυπρινοειδή, μολονότι μπορεί να βρεθεί και πέστροφα σε τμήματα που η ροή είναι ταχεία. Επίσης συναντώνται και αρπακτικά είδη ψαριών όπως η τούρνα, η πέρκα και το χέλι.

4. Ζώνη της λεστιάς : Η ζώνη αυτή αποτελείται από νερά που κινούνται με κάποια βραδύτητα μέχρι και στάσιμα με πλούσια πανίδα. Οι θερινές θερμοκρασίες του νερού είναι συνήθως ψηλές (25-30° C). Ο πυθμένας τους είναι συνήθως ιλύδης με μεγάλο βάθος, όπου τα νερά είναι θαλάσσια και με πλούσια βλάστηση. Τα είδη που αφθονούν εδώ είναι τα λιμνόφιλα κυπρινοειδή όπως η λεστιά, το γριβάδι και το γληνί. Επίσης σε μεγάλη αφθονία βρίσκονται το τσιρώνι και τ'αρπακτικά πέρκη, κέλι και τούρνα. Οι τέσσερις ζώνες αυτές δεν μπορούν πάντοτε να διαχωριστούν πλήρως από τ'ανάντη προς τα κατόντη των τρεχούμενων νερών, διότι πολλές φορές η μία εισέρχεται στην άλλη και έτσι αλληλοκαλύπτονται. Γι'αυτό οι ιχθυολογικές ζώνες οι οποίες υπάρχουν συνήθως στα Ευρωπαϊκά τρεχούμενα νερά, παρουσιάζουν δύο ξεχωριστές ζωολογικές περιοχές. Μια προς τ'ανάντη τους όπου είναι οι περιοχές των σαλμονειδών με κρύα και καθαρά νερά και η προς τα κατόντη ζώνη όπου είναι η περιοχή των κυπρινοειδών με ζεστά νερά. Όμως αν οι ζώνες αυτές ταξινομηθούν με βάση την κλίση και την ταχύτητα ροής, οι ζώνες της πέστροφας, θύμαλλου και μπριάνας μπορεί να γίνουν μια ομάδα και η άλλη της λεστιάς. Στην πρώτη ομάδα θα κυριαρχούν τα ρεόφιλα ψάρια και στην άλλη τα λιμνόφιλα.

Αφθονία των διαφόρων ειδών ψαριών στις υψομετρικές, ιχθυολογικές ζώνες των τρεχούμενων νερών. (Η σχετική αφθονία των ειδών σημειώνεται με αστέρια).

Ιχθυολογική ζώνη	Ζώνη της πέστροφας	Ζώνη της Thymallus	Ζώνη του barbus	Ζώνη της λεστιάς
Ιχθυοπανίδα	Είδη της οικογένειας Salmonidae ¹	Μικτή ιχθυοπανίδα με κυριαρχούντα τα είδη της οικογένειας Salmonidae ¹	Μικτή ιχθυοπανίδα με κυριαρχούντα τα είδη της οικογένειας Cyprinidae	Είδη της οικογένειας Cyprinidae και αρπακτικά
	***Πέστροφες	***Πέστροφες και Thymallus	*Πέστροφες και Thymallus	
		Ρεόφιλα κυπρινοειδή ²	*Ρεόφιλα κυπρινοειδή ²	*Ρεόφιλα κυπρινοειδή ²
		*Συνοδεύοντα κυπρινοειδή ³	**Συνοδεύοντα κυπρινοειδή ³	***Συνοδεύοντα κυπρινοειδή ³
		*Συνοδεύοντα αρπακτικά ⁵	**Συνοδεύοντα αρπακτικά ⁵	***Συνοδεύοντα αρπακτικά ⁵
			*Λιμνόφιλα κυπρινοειδή ⁴	***Λιμνόφιλα κυπρινοειδή ⁴

1. Salmonidae = Salmo trutta, Thymallus thymallus
2. Ρεόφιλα κυπρινοειδή = barbus sp., Leuciscus cephalus, Chondrosioma nasus
3. Συνοδεύοντα κυπρινοειδή = Rutilus sp., Scardinius erythrophthalmus
4. Λιμνόφιλα κυπρινοειδή = Cyprinus carpio, Tinca tinca, Abramis brama
5. Συνοδεύοντα αρπακτικά = Esox lucius, Perca fluviatilis, Anguilla anguilla.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 2

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

2.1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Γενικά στα ποτάμια όπως και παντού, ισχύει το RES NULLIUS, λατινική έκφραση που σημαίνει " πράγμα κανενός ". Αυτή η έκφραση δείχνει τη νομική έννοια του Ρωμαϊκού Δικαίου, που μεταφέρθηκε στις νομοθεσίες που εμπνεύστηκαν από το Ρωμαϊκό Δίκαιο, (μεταξύ αυτών και η Ελληνική νομοθεσία), το οποίο εφαρμοσμένο στα θηράματα και τα ψάρια, καθορίζει ότι αυτά, ακριβώς έτσι, είναι πράγμα κανενός, δηλαδή ιδιοκτησία του πρώτου που θα τα βρεί. Παρακάτω θα δωθεί συνοπτικά η νομοθεσία που ισχύει σήμερα στα ποτάμια της Ελλάδας καθώς και οι κυρώσεις που προβλέπονται σε τυχόν διάφορες παραβάσεις.

2.2. ΑΔΕΙΑ ΑΛΙΕΙΑΣ (Ν.Δ.480/70 Ν.2040/1992 Π.Δ.273/1985/)

Σύμφωνα με τον γενικό κανονισμό λιμένας όσοι ασχολούνται με την αλιεία (ψαράδες, εργάτες αλιείας, πληρώματα αλιευτικών σκαφών, εργάτες ιχθυοτροφείων και θυνείων, αλλά και οι ερασιτέχνες ψαράδες), είναι υποχρεωμένοι να έχουν ατομική αστυνομική άδεια αλιείας. Η ατομική αυτή άδεια αλιείας εκδίδεται από τις λιμενικές αρχές. Δεν απαιτείται άδεια μόνο για τους ερασιτέχνες ψαράδες που ψαρεύουν με καλάμι ή πετονιά από την ξηρά.

Η άδεια ισχύει για δύο χρόνια και παρατείνεται η ισχύς της με θεώρηση ανά δύο χρόνια. Για κάθε άτομο χορηγείται μια άδεια αλιείας, δηλαδή απαγορεύεται το άτομο να έχει συγχρόνως ερασιτεχνική και επαγγελματική άδεια, ή περισσότερες από μια άδειες.

2.3. ΑΔΕΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ (Β.Δ.666/66 ΦΕΚ Α/160/66)

Κάθε σκάφος μηχανοκίνητο ή όχι, επαγγελματικής ή ερασιτεχνικής αλιείας, για να χρησιμοποιηθεί σαν αλιευτικό, (στη θάλασσα ή στα εσωτερικά νερά), πρέπει να είναι εφοδιασμένο με ειδική άδεια.

2.3.1. ΜΟΡΦΗ - ΤΥΠΟΣ ΑΔΕΙΑΣ

Η άδεια αλιευτικού σκάφους είναι βιβλιότυπο και διακρίνεται σε τύπου Α για τα αλιευτικά σκάφη της θάλασσας και τύπου Β για τα αλιευτικά σκάφη των εσωτερικών νερών. Τα βιβλιότυπα τύπου Β έχουν κάλυμμα κρώματος κόκκινου για τις άδειες επαγγελματικής αλιείας, και κρώματος φαιού για τις άδειες ερασιτεχνικής αλιείας.

2.3.2. ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

Οι άδειες αλιευτικών σκαφών, που αλιεύουν στη θάλασσα και στα εσωτερικά νερά, εκδίδονται από τις λιμενικές αρχές, ενώ για τα σκάφη που αλιεύουν μόνο στα εσωτερικά νερά, (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ποτάμια και ιχθυοτροφεία), οι άδειες εκδίδονται από τις αστυνομικές αρχές. Για την αλιεία στα εσωτερικά νερά πρέπει νόκει κανείς και το δικαίωμα αλιείας στην περιοχή αυτή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις που ισχύουν.

2.3.3. ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

Η άδεια αλιευτικού σκάφους δίνει το δικαίωμα της νόμιμης κυκλοφορίας και χρησιμοποίησης στην αλιεία των αλιευτικών σκαφών. Η άδεια αυτή ισχύει για 2 χρόνια και επιτρέπει την αλιεία στα Ελληνικά νερά μόνο κάτω βέβαια από τους χρονικούς και τοπικούς περιορισμούς που ισχύουν. Η ισχύς των αδειών ανανεώνεται ανά δύο χρόνια, κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2ου χρόνου και γίνεται με την προσκόμιση του ανάλογου βιβλιαρίου. Για λόγους προστασίας της ιχθυοπαραγωγής και ρύθμιση της αλιείας, οι άδειες είναι δυνατόν να ανασταλούν για ορισμένη περίοδο.

2.3.4. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

Σε περίπτωση απώλειας της άδειας αλιευτικού σκάφους είναι δυνατή η αντικατάστασή της με νέα, κατόπιν αίτησης και υπεύθυνης δήλωσης περί απώλειας της από τον ενδιαφερόμενο προς την υπηρεσία από όπου εκδόθηκε. Αντικατάσταση της άδειας γίνεται επίσης και όταν φθαρεί το βιβλιάρια.

2.4. ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΨΑΡΕΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΝΕΡΩΝ (Β.Δ.26/1/54 ΦΕΚ Α/25/54 Β.Δ 142/70 ΦΕΚΑ/49/71)

Απογορεύεται γενικά, η εμπορία και η πώληση κάθε είδους ψαριών τα οποία έχουν μήκος μικρότερο από 8 εκατοστά, καθώς και των παρακάτω υδροβίων ζώων, αν έχουν μήκος μικρότερο από το αντίστοιχο κάθε είδους :

1. Πέστροφα (*Salmo irideus* ή *Salmo fario*), 20 εκατοστών.
2. Κορέγονος (*Coregonus* sp.), 20 εκατοστών.
3. Χέλι (*Anguilla anguilla*), 30 εκατοστών.
4. Κυπρίνος (*Cyprinus carpio*), 30 εκατοστών.
5. Τίγγα ή γλήνι (*Tinca tinca*), 15 εκατοστών.
6. Καράσιος ή πεταλούδα (*Carassius carassius*), 15 εκατοστών.
7. Πέρκα (*Perca fluviatilis*), 18 εκατοστών.
8. Καραβίδα (*Astacus fluviatilis*), 10 εκατοστών.

Επίσης απαγορεύεται γενικά το ψάρεμα υδροβίων ζώων σε όλες τις λίμνες και ποταμούς της επικρατείας, όπως παρακάτω :

1. Της πέστροφας από 1 Νοεμβρίου κάθε χρόνου, ως τις 15 Φεβρουαρίου του επομένου χρόνου.
2. Του κορέγονου τους μήνες Ιανουάριο και Δεκέμβριο κάθε χρόνου.
3. Της καραβίδας από 15 Φεβρουαρίου μέχρι 15 Μαΐου κάθε χρόνου.

2.5. ΨΑΡΕΜΑ ΣΕ ΛΙΜΝΕΣ

Σαν παράδειγμα αναφέρουμε την νομοθεσία που ισχύει για το ψάρεμα στις λίμνες διότι μιλάει μ'αυτή των ποταμών. Το ψάρεμα μέσα στις λίμνες Ορεστιάδας και Παμβώτιδας επιτρέπεται να γίνεται με τα αλιευτικά εργαλεία και μέσα που καθορίζονται από τις σχετικές διακυρηξεις μίσθωσης ή των σχετικών διαταγμάτων. Για κάθε αντικατάσταση, τροποποίηση ή εισαγωγή νέου εργαλείου ή συστήματος, απαιτείται σχετική έγκριση της Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας. Το ψάρεμα επίσης απαγορεύεται γενικά όλο το χρόνο στη λίμνη Βύρας κοντά στις πηγές του ποταμού Γούρου, με κάθε αλιευτικό εργαλείο ή μέσο. Στις τεχνητές λίμνες Τουρωπού (Μένδοβα) και Κρεμαστών γίνεται κατά τις διατάξεις του Ν Δ 420/70 (ΑΡΘΡΟ /8) και 4211/61 (ΑΡΘΡΟ 23).

Επίσης απαγορεύεται γενικά η μηχανική έλξη κάθε αλιευτικού εργαλείου μέσα στις λίμνες, εκτός του ψαρέματος με γρι-γρι μέσα στο Ελληνικό τμήμα της λίμνης Μεγάλη Πρέσπα το οποίο ενεργείται σύμφωνα με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας που καθορίζει τον αριθμό των συγκροτημάτων που ψαρεύουν, και τις προϋποθέσεις ψαρέματος. Ακόμα απαγορεύεται γενικά, ένα δυό μήνες κάθε χρόνο, το ψάρεμα με κάθε μέσο και εργαλείο μέσα στις λίμνες για την προστασία της αναπαραγωγής των ψαριών. Η περίοδος αυτή που απαγορεύει το ψάρεμα περιλαμβάνεται μεταξύ 1 Απριλίου και 15 Ιουνίου κάθε χρόνου και καθορίζεται με απόφαση της Διεύθυνσης Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας.

Στις Ιχθυοτρόφες λίμνες της χώρας απαγορεύεται η ρίψη ή η κατά κάθε τρόπο τοποθέτηση κλαδιών ξέντρων ή άλλων αντικειμένων κάθε μορφής και φύσης, παρά μόνο με άδεια του τοπικού Νομάρχη για την υποβοήθηση της αναπαραγωγής ψαριών.

2.6. ΨΑΡΕΜΑ ΣΕ ΠΟΤΑΜΟΥΣ (Β.Δ.805/1968 ΦΕΚ Α/142/70)

Τα αλιευτικά εργαλεία με τα οποία επιτρέπεται το ψάρεμα στους ποταμούς της χώρας είναι τα εξής :

1. Δίκτυα απλά και μονωμένα που τα μάτια τους έχουν άνοιγμα τουλάχιστο 20 χιλιοστά. Το ψάρεμα με τα δίκτυα αυτά επιτρέπεται στους ποταμούς Έβρο, Νέστο, Στρυμόνα, Αλιόκμανα, Ακελώ, Βοιδομάτη, Αξιό, Λουδίς, Πινείο, και Αλφειά ενώ στους άλλους ποταμούς απαγορεύεται.
2. Βολκοί που τα μάτια τους έχουν άνοιγμα τουλάχιστον 20 χιλιοστά. Οι βολκοί δεν επιτρέπεται να τοποθετούνται στους ποταμούς σε απόσταση μεταξύ τους μικρότερη των 50 μέτρων. Επιτρέπεται όμως οι βολκοί που χρησιμοποιούνται στον ποταμό Έβρο να έχουν άνοιγμα στα μάτια 16 χιλιοστά τουλάχιστον και να τοποθετούνται σε οποιαδήποτε απόσταση μεταξύ τους.
3. Πεζόβολοι που έχουν άνοιγμα στα μάτια του δικτυού τουλάχιστον 30 χιλιοστών.
4. Κορινέλα.
5. Αγκιστρωτά εργαλεία, εκτός από τα παλυόγκιστρα (πορογάδια).

Απαγορεύεται επίσης το ψάρεμα υδροβίων οργανισμών και ζώων, μέσα στους ποταμούς με κάθε εργαλείο και μέσα για 45 μέρες κάθε χρόνο μεταξύ 1 Απριλίου και 15 Ιουνίου. Η περίοδος αυτή (έναρξη και λήξη) που απαγορεύει το ψάρεμα ορίζεται με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες κάθε ποταμού. Το ψάρεμα στους ποταμούς απαγορεύεται με κάθε αλιευτικό εργαλείο όταν φράζεται η ροή τους σε έκταση μεγαλύτερη από το μισό του πλάτους τους ή παρακτετεύεται η κοίτη τους, στο σύνολο ή σε μέρος του. Στο μέρος του ποταμού Εδεσσαίου, κοντά στον ιχθυογεννητικό σταθμό Εδδεσίας, απαγορεύεται γενικά το ψάρεμα όλο το χρόνο, και με κάθε αλιευτικό εργαλείο και μέσα. Στους ποταμούς που νοικιάζονται από το Δημόσιο για ιχθυοστραφική εκμετάλλευση ή παραχωρείται για ειδικές καλλιέργειες υδροβίων οργανισμών, το ψάρεμα επιτρέπεται να γίνεται μόνο με εργαλεία και μέσα ή μεθόδους, που καθορίζονται με τις σχετικές διακυρώσεις μίσθωσης ή αποφάσεις παραχώρισης. Επίσης μέσα στις λίμνες και τα ποτάμια επιτρέπεται το ψάρεμα, για ψυκαγωγία ή άθλημα, κάτω από τους παραπάνω, γενικούς και ειδικούς περιορισμούς και μόνο με σκυτασρωτά εργαλεία (καλόμι, καλομίδι, πεταλούδα, καθετή κ.τ.λπ.). Από κάθε εργαλείο ψαρέματος που αλιεύεται την ημέρα, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των 2 κιλών ή 3 ψαριών ανεξαρτήτου βάρους και απαγορεύεται η πώλησής τους.

2.7. ΛΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΙ (Β.Δ. 26/1/1954)

Μέσα στις λίμνες και στους ποταμούς της επικρατείας απαγορεύεται το ψάρεμα ψαριών του είδους Πέρκα (*Perca fluviatilis*) που έχουν μήκος μικρότερο των 18 εκατοστών. Επίσης απαγορεύεται το ψάρεμα με πεζόβολο, όταν χρησιμοποιείται από πλωτά μέσα.

2.7.1. ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ ΤΡΟΦΙΚΑ ΜΕΣΑ (Ν.Δ.420/1970)

Το ψάρεμα με δυναμίτιδα ή άλλες εκρηκτικές ύλες, καθώς και με φυσικές ή άλλες τροφικές ουσίες που μπορούν να ναρκώσουν να παραλύσουν ή να σκοτώσουν τα υδροβία ζώα απαγορεύεται από τον αλιευτικό κώδικα. Οι παραβάτες αυτής της απαγόρευσης τιμωρούνται με φυλάκιση 5 μηνών ως 3 χρόνια και χρηματική ποινή όπως προβλέπεται από τον Ποινικό Κώδικα. Ενώ εάν οι παραβάτες είναι πλοίαρχοι και κυβερνήτες στερούνται του διπλώματός τους, από 1 έως 5 χρόνια και σε περίπτωση υποτροπής τους, εκτός των προβλεπόμενων ποινών, στερούνται του διπλώματός τους για πάντα. Εκτός από τη χρήση εκρηκτικών υλών και τροφικών ουσιών στο ψάρεμα, απαγορεύεται επίσης να έχει κανείς τέτοιες ουσίες μαζί του ή στο σκάφος όταν βρίσκεται η πλέει σε αλιευτικό χώρο (Θάλασσα, Ποτάμι, Λίμνη), με εξαίρεση τις εκρηκτικές ύλες όταν έχει άδεια αλιείας από την αρμόδια αρχή. Οι παραβάτες αυτής της απαγόρευσης τιμωρούνται με φυλάκιση 5 μηνών μέχρι 2 χρόνια, και χρηματική ποινή και αν ο παραβάτης είναι πλοίαρχος και κυβερνήτης του πλοίου, στερείται του διπλώματός του από 1 μέχρι 5 χρόνια. Σχετικές μόλις στα έρευνες σε πλωτά μέσα έχουν το δικαίωμα και το καθήκον να κάνουν, εκτός από τους ανακριτικούς υπαλλήλους και οι του Λιμενικού Σώματος, οι Τελωνιακοί Υπάλληλοι και οι κυβερνήτες των πλοίων του Πολεμικού Ναυτικού της χώρας.

Ποινικές επίσης ευθύνες έχουν και τιμωρούνται με φυλάκιση 3 μηνών μέχρι 3 χρόνων και οι παντοπώλες, οι έμποροι εκρηκτικών υλών οι εκμεταλλευτές ή εργάτες λατομείων ή μεταλλείων και όλοι όσοι με οποιοδήποτε ιδιότητα πουλούν εκρηκτικά και τροφικά μέσα σε οποιονδήποτε όταν γνωρίζουν πως αυτός τα χρησιμοποιεί για ψάρεμα. Εκτός από τις παραπάνω προβλε-

πόμνες κυρώσεις (ποινικές και χρηματικές ποινές) κατάσκονται επίσης τα πλωτά μέσα με τα δίχτυα και τα λοιπά εξαρτήματα τους αν θα ανακαλυφθούν εκρηκτικές ύλες για ψάρια. Αλλά και τα ψάρια και τα άλλα υδρόβια ζώα που ψαρεύονται με αυτά τα μέσα, απαγορεύεται να πουληθούν και αν βρεθούν κατάσκονται και εκποιούνται υπέρ του δημσίου. Όσοι προμηθεύονται τα αλιεύματα αυτά για μεταπώληση, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι 8 μήνες, και με χρηματική ποινή, ενώ οι κορηγούντες τα παραπάνω απαγορευμένα μέσα με σκοπό την εμπορία των αλιευμάτων που ψαρεύονται μ'αυτό, τιμωρούνται όπως και οι αυτουργοί των παραβάσεων.

2.8. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ (Π.Δ.658/81 ΦΕΚ Α/166/81 ΑΡΘΡΟ 57 ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΑΡΘΡΟ 400 ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ)

Οι παραβάτες των διατάξεων (διαταγμάτων) που ρυθμίζουν τον τρόπο, τα μέσα, τις εποχές και τις ζώνες ψαρέματος, τιμωρούνται διοικητικά με πρόστιμο και με κατάσχεση των αλιευθέντων προϊόντων, καθώς και των δικτύων που έχουν μη επιτρεπόμενες διαστάσεις, τα οποία καταστρέφονται μετά την απόρριψη της τυχών προσφυγής που ασκήθηκε ή την παρέλευση της υποβολής της. Εκτός από το πρόστιμο, μπορεί να απαγορευτεί στον παραβάτη το ψάρεμα με τα αλιευτικά πλοία, εξαρτήματα και εργαλεία με τα οποία έγινε η παράβαση μέχρι 15 ημέρες. Η ποινή αυτή απαγόρευσης ψαρέματος με τα πλοία, εξαρτήματα και εργαλεία με τα οποία έγινε η παράβαση, ισχύει και αν ακόμη έγινε αλλαγή ιδιοκτήτη ή κυβερνήτη τους. Σε περίπτωση υποτροπής το χρηματικό πρόστιμο αυξάνεται. Οι ανωτέρω ποινές επιβάλλονται με αποφάσεις των προϊσταμένων των Λιμεναρχείων, Λιμενικών Αξιοματικών, στην περιφέρεια των οποίων έγινε η παράβαση, ή από τους πλησιέστερους προϊσταμένους Τελωνείων ή Υποτελωνείων, αν ασκούν και λιμενικά καθήκοντα, ή τους αρμόδιους Οικονομικών Εφόρων, για τις ενεργούμενες απ'ευθείας από το Δημόσιο Αλιευτικές Εκμεταλεύσεις ή Ενοικιαζόμενες, καθώς και για τα ιχθυοτρόφα γλυκά νερά, ή των αρμόδιων Δασαρχείων για τα ορεινά ρέοντα νερά.

Η βεβαίωση της παράβασης, είτε αυτεπάγγελτα, είτε μετά από κατομήνη ση από τρίτο πρόσωπο, γίνεται από τις αρχές που μπορούν να επιβάλλουν ποινές, καθώς και από τα Λιμενικά Όργανα του Κράτους ή από τα όργανα των Τελωνείων ή της Δασικής ή Αγορανομικής Υπηρεσίας ή άλλων Δημοσίων Οργάνων που ασκούν ανακριτικά καθήκοντα. Αν πρόκειται για παράβαση που καταλαμβάνεται επί αυτοφόρω οι ανωτέρω Αρχές ή Όργανα προβαίνουν σε άμεση κατάσχεση του αλιεύματος καθώς και των αλιευτικών πλοίων, οργάνων και εργαλείων με τα οποία έγινε η παράβαση. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων ποινών επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στο Συμβούλιο Αλιείας μέσα σε ένα μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης, συνοδευόμενη με το ανάλογο παράβολο. Η απόφαση του Συμβουλίου Αλιείας είναι τελεσίδικη, δεν ανακαλείται και εκτελείται υποχρεωτικά. Η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλει την είσπραξη του προστίμου, το οποίο επιστρέφεται αν η απόφαση του Συμβουλίου Αλιείας απαλλάξει τον προσφύγοντα του προστίμου. Η απόφαση βέβαια αυτή μπορεί να διατάξει την μείωση του προστίμου ή την επιστροφή του τμήματος από την εκποίηση του κατασχεθέντος αλιεύματος. Όποιος ψαρεύει σε ιχθυοτροφεία, θυνεία, ιχθυοτρόφους πατομούς ή λίμνες και σε ιχθυοτρόφα νερά, γενικά, όπου άλλος έχει το δικαίωμα ψαρέματος, κωρίς την άδεια αυτού ή σε εκμεταλλευόμενα με ανεπιστάσια από το δημόσιο, κωρίς να έχει αυτό το δικαίωμα ή κωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής, τότε τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 400 του ποινικού κώδικα. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι ενοικιαστές των παραπάνω αλιευτικών χώρων όταν ψαρεύουν με μέσα ή συστήματα φθοροποιά ή μη επιτρεπόμενα, καθώς και όποιος ψαρεύει με την συγκατάθεση ή την ανοχή των ενοικιαστών αυτών.

Οι παραβάτες των διατάξεων (διαταγμάτων) που ρυθμίζουν την εμπορία και την πώληση ψαριών και λοιπών υδροβίων ζώων ορισμένων διαστάσεων, τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι 8 μηνών και χρηματική ποινή κατά το άρθρο 57 του Ποινικού Κώδικα, ενώ το αλίευμα κατασχέται και εκποιείται υπέρ του Δημοσίου. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι παραβάτες των διατάξεων (διαταγμάτων) που ρυθμίζουν την μεταφορά, την συντήρηση και εμπορία και βιομηχανοποίηση των αλιευτικών γενικά προϊόντων, καθώς και απαγορεύουν την κατασκευή και πώληση δικτύων που δεν επιτρέπονται για ψάρεμα. Ειδικές κυρώσεις προβλέπονται για ειδικές περιπτώσεις παραβατών, όπως ψάρεμα από αλλοδαπούς, σπογγολιεία κ.τ.λπ.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΣΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Β.Δ.142/70 ΦΕΚ Α/49/71
"περί αλιείας υδροβίων ζώων λιμνών, ποταμών και προστασία αυτών"
2. Β.Δ.249/70 ΦΕΚ Α/58/72
"περί επιτρεπομένων εντός των λιμνών αλιευτικών εργαλείων..."
3. Π.Δ.40/74 ΦΕΚ Α/15/74
"τροποποίηση των Β.Δ.142/71 και 249/72"
4. Π.Δ.36/77 ΦΕΚ Α/16/77
"περί απαγόρευσης της δια δικτύων αλιείας εντός της λ.Βεγορίτις"
5. Π.Δ.235/79 ΦΕΚ Α/65/79
"περί ρυθμίσεως της εντός των ποταμών διενεργούμενης αλιείας"
6. Π.Δ.658/81 ΦΕΚ Α/166/81
"περί προστασίας ποταμών και λιμνών"
7. Π.Δ.373/85 ΦΕΚ Α/131/85 (ΑΡΘΡΟ 1, 4, 6)
"ερασιτεχνική και αθλητική αλιεία"
8. Β.Δ.805/68 ΦΕΚ Α/142/70
"περί αλιείας δια Βολκών"
9. Β.Δ.435/70 ΦΕΚ Α/142/70
"αλιεία στο μη ενοικιαζόμενο χώρο της λί. Μεσολογγίου Αιτωλικού"

10. Β.Δ. από 26-1-54 ΦΕΚ Α/25/54
"περί απαγορεύσεως αλιείας και πώλησης ιχθυών ορισμένων μηκών"
11. Π.Δ.54/78 ΦΕΚ Α/10/78
"περί αλιείας γόνου και ιχθυών και λοιπών υδροβίων οργανισμών"
12. Β.Δ. από 7-9-53 ΦΕΚ Α/245/53
"περί απαγόρευσης της αλιείας εν γένει εξώθι των ιχθυοτροφείων"
13. Β.Δ.666/66 ΦΕΚ Α/160/66
"περί αδειών αλιευτικού σκάφους"
14. Π.Δ.262/83 ΦΕΚ Α/97/83
"απαγόρευση της αλιείας με γρήππο στις λίμ. μεγαλύτερη πρέσα"
15. Νομαρχιακές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ'εξουσιοδότηση :
 - της παρ.,1 του άρθρου 9 του Ν.2040/92.
 - της παρ.,2 του άρθρου 2 του Β.Δ.142/71 σε συνδυασμό με το Ν.Δ.532/70 και το Π.Δ.332/83.
 - της παρ.,1 του άρθρου 2 του Π.Δ235/79 σε συνδυασμό με το Ν.Δ.532/70 και το Π.Δ.332/83.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 3

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

3.1. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ-ΕΦΟΔΙΑ-ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Ένας καλός φοράς επαγγελματίας ή ερασιτέχνης που φορεύει σε ποτάμι πρέπει να είναι εξοπλισμένος σωστά με τα κατάλληλα εφόδια και εργαλεία. Από αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η απόδοση που θα έχει κατά τη διάρκεια της αλιείας, μά και σε ορισμένες περιπτώσεις η προσωπική του ασφάλεια.

Παρακάτω θα περιγραφούν τα βασικότερα εφόδια και εργαλεία που χρησιμοποιούν στον αλιευτικό τους εξοπλισμό σήμερα, οι φοράδες των ρεόντων υδάτων της χώρας.

3.1.1. ΠΕΡΙΒΟΛΗ

Το ντύσιμο ενός οργανωμένου φορά πρέπει να είναι κατάλληλο, ανάλογο με την περίπτωση που το απαιτεί. Πολλές φορές η απροσεξία πάνω σ' αυτό το θέμα οδηγεί σε προβλήματα, συνήθως υγείας. Έτσι μια περιβολή που σπατρεί πει την υγρασία και το κρύο, κυρίως, είναι πάντα χρήσιμη και σωστά είναι να βρίσκεται. Το σημαντικότερο στοιχείο στη στολή ενός επαγγελματία ή μη φορά, είναι οι μπότες. Αυτές πρέπει να είναι αδιάβροχες, συνήθως από καουτσούκ εξωτερικά ενισχυμένο με ply rayon και πανί αρκετά χοντρό στο εσωτερικό τους.

Υπάρχουν δυο τύποι :

- Οι μπότες μηρού, οι κοντές μπότες δηλαδή που φτάνουν ως το γόνατο.
- Οι ολόσωμες μπότες, οποίες προστατεύουν τον φορά όταν μπει στο ποτάμι για μια αλιευτική ή μη δραστηριότητα (π.χ. για την ανέλκυση των βολκών ή την συντήρηση της βάρκας) .

Ακόμη γάντια είναι φρόνιμο να υπάρχουν διαθέσιμα ειδικά όταν φορεύουμε με εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούν νήμα από rayon ή perlon. Αυτό γιατί όταν τραβήμε το νήμα υπάρχει περίπτωση να μας κόψει τα χέρια.

Φώτο 3.1. Μπότες - Ψαροκάλαθο

3.1.2. ΑΠΟΧΗ

Είναι βοηθητικό εργαλείο, απαραίτητο σε όλες σχεδόν τις τεχνικές αλιείας που χρησιμοποιούνται στα ποτάμια. Μπορεί επίσης να θεωρηθεί τεχνική εφόσον φορευούμε αποκλειστικά μ' αυτή (με την απόχη φορευούμε συνήθως στους μικρούς λάκκους ή στενότητες των ποταμών).

Αποτελείται από το σάκκο που είναι φτιαγμένος από δίχτυ με άνοιγμα ματιού 10-30 mm. Ο σάκκος έχει συνήθως άνοιγμα (διάμετρο) 40-80 cm και βάθος ως ένα μέτρο. Είναι στερεωμένος σε πλαίσιο μεταλλικό, ξύλινο ή πλαστικό, σχήματος τήσου, κύκλου ή τριγώνου το οποίο πλαίσιο είναι εφοδιασμένο με μια βάση που πάνω της προσαρμόζεται ένα μακρύ κοντάρι για τον χειρισμό του όλου εργαλείου.

Εκτός από την απλή απόχη υπάρχει και τηλεσκοπική που με τη βοήθεια ενός κουμπιού ξεδιπλώνεται αυτόματα. Σ' αυτή ακόμη μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε όσο κοντάρι θέλουμε, αρκεί να προσαρμόσουμε ή να τραβήξουμε τα επιπλέον κομμάτια που υπάρχουν.

Με την απόχη ανελκύουμε ένα ψάρι πάνω στη βάρκα ή στην όχθη του ποταμού. Ακόμη τη χρησιμοποιούμε για να συλλέξουμε δολώματα (π.χ. μικρά ψαράκια ή βατράχους) μέσα από το νερό. Κατά την ανέλκυση ενός ψαριού το στόμιο της απόχης πρέπει πάντα να βρίσκεται στο κεφάλι και όχι στην ουρά του γιατί αν θαγκιστρωθεί υπάρχει περίπτωση να το χάσουμε.

Φώτο 3.2. Απόχες

3.1.3. ΨΑΡΟΠΑΓΙΔΑ Η ΨΑΡΟΚΑΛΑΒΟ

Είναι ένα γνωστό εργαλείο που χρησιμοποιούν συχνά οι ψαράδες των ποταμών για να διατηρούν τα αλιεύματα τους ζωντανά.

Η ψαροπαγίδα είναι ένα πλεκτό καλάθι από καλάμια ή ανοξειδωτο σύρμα διαφόρων διαστάσεων. Στο πάνω μέρος της υπάρχει μια πόρτα που λειτουργεί με έλασμα και ανοίγει μόνο προς τα μέσα (ανεπίστροφο). Αυτό για να μη μπορούν τα ψάρια να ξεφύγουν. Το εργαλείο δένεται με χοντρό σχοινί και ρίπτεται στα νερά του ποταμού. Την άκρη του σχοινιού την δένουμε σε ένα πάσσαλο ή ξέντρο (αν φορευούμε από την όχθη), ή πάνω στη βάρκα (εδν φορευούμε με βάρκα). Έτσι τα αλιεύματά μας παραμένουν ζωντανά μέσα στη

ωροπογύδια καθ' όλη τη διάρκεια του ψαρέματος.

3.1.4. ΒΑΛΙΤΣΑΚΙ Η ΚΑΛΑΘΑΚΙ

Στο εμπόριο κυκλοφορούν βαλιτσάκια και καλάθια διάφορων ειδών, μεγεθών και τιμών. Στην Ελλάδα όμως οι περισσότεροι ψαράδες των ποταμών χρησιμοποιούν αυτοσχέδια τέτοια εργαλεία.

Γενικά είναι κιβώτια ξύλινα ή πλαστικά, ή ψάθινα όταν μιλάμε για καλάθια. Μέσα τους αποθηκεύουμε τα απαραίτητα συνεργα του ανάλογου ψαρέματος (π.χ. αγκίστρια, παρόμοια, βαρούδια, πετόνιες).

Φώτο 3.3. Βαλιτσάκια

3.1.5. ΔΟΧΕΙΟ ΔΟΛΩΜΑΤΩΝ

Σε περίπτωση που τα δολώματά μας πρέπει να παραμείνουν ζωντανά κατά τη διάρκεια της αλιευτικής δραστηριότητας, χρησιμοποιούμε ειδικά δοχεία που παρέχουν τις κατάλληλες συνθήκες. Αυτά υπάρχουν στα ειδικά καταστήματα μα δεν χρησιμοποιούνται πολύ από αυτούς που ψαρεύουν στα ποτάμια. Αντιθέτως πλαστικά δοχεία ή άδειες κονοέρβες, βγαίνουν πολύ στη διατήρηση γεωσκώληκων και στη φύλαξη ποσης φύσεως δολωμάτων (π.χ. καλαμπόκι, σιτάρι σπόρους λούπινου).

3.1.6. ΛΑΜΠΑ ΘΥΕΛΛΗΣ - ΦΑΚΟΣ

Χρησιμοποιούνται από τους ψαράδες στην αλιεία κατά τη διάρκεια της νύχτας. Είναι απαραίτητα, το καθένα όπου χρειάζεται, γιατί προσφέρουν φως διευκολύνοντας έτσι τις διάφορες εργασίες (π.χ. στη δόλωση των παραγαδιών ή στο ψάξιμο αντικειμένων, πάνω στη βάρκα ή στην όχθη).

Λάμπες προπανίου χρησιμοποιούνται ευρέως στα πυροφάνια ή στα νυχτερινά ψαρέματα με καμάκι. Αυτές οι τεχνικές αλιείας είναι όμως απαγορευμένες. Στα καταστήματα αλιευτικού εξοπλισμού και αποκλεισικών ειδών υπάρχουν διάφορα τέτοια εργαλεία.

Φώτο 3.4. Μέσα φωτισμού

3.1.7. ΜΑΧΑΙΡΙ - ΨΑΛΙΔΙ

Δύο απαραίτητα εργαλεία για τις περισσότερες εργασίες που γίνονται κατά τη διάρκεια κάθε είδους αλιείας. Χρησιμοποιούνται για το κόψιμο της πετονιάς, των ξαλωμάτων ή των άχρηστων αγκιστριών. Έχουν δηλαδή σχέση με ότι ξουλειά απαιτεί αιχμηρό αντικείμενο. Μπορούμε να τα προμηθευτούμε από παντού.

Φώτο 3.5. Ξαγκιστρωτής - Κοπτικά Εργαλεία

3.1.8. ΞΑΓΚΙΣΤΡΩΤΗΣ

Χρησιμοποιείται όταν το ψάρι έχει καταπιεί το αγκίστρι ή το αγκίστρι είναι σε περίεργο σημείο μέσα στο στόμα του ψαριού. Και στις δυο περιπτώσεις το αλιευτικό εργαλείο θα υποστεί ζημιά χωρίς τη βοήθεια του Ξαγκιστρωτή.

Αυτός αποτελείται από χοντρό σύρμα, πεπλατυσμένο στη μια άκρη του οποία σχηματίζει δισχάλα. Με τη δισχάλα προσπαθούμε να πιάσουμε και να βγάλουμε το αγκίστρι από το ψάρι. Στα εμπόρια κυκλοφορούν ειδικά σουσιτιάδες οι οποίοι περιέχουν Ξαγκιστρωτή αλλά και άλλα χρήσιμα εργαλεία.

3.1.9. ΠΕΤΟΝΙΑ Η ΨΑΡΟΝΗΜΑ

Πρέπει πάντα να έχουμε μαζί μας γιατί αν αλιεύουμε με εργαλεία που την απαιτούν σίγουρα θα μας χρειαστεί. Χρησιμοποιείται στην αντικατάσταση χαλασμένων κομματιών, στη δημιουργία καινούριας μεσπνέζας ή μάνας, ή στο φτιάξιμο παράμαλων. Υπάρχει σε όλα τα καταστήματα αλιευτικού εξοπλισμού και ειδών, σε όλα τα νούμερα. Στα ποτάμια χρησιμοποιούνται νούμερα από 0.25 έως 0.140.

3.1.10. ΑΓΚΙΣΤΡΙΑ

Είναι μικροί ατσάλινοι γάντζοι, πάνω στους οποίους τοποθετούμε το δόλωμα. Το αγκίστρι στην κυρτή άκρη του είναι ακονισμένο και εφοδιασμένο με μια ή περισσότερες ακίδες (κεντρακίδες). Στην άλλη άκρη, εκεί δηλαδή που τελειώνει η πλάτη του, υπάρχει δακτύλιος ή το μέρος είναι πεπλατυσμένο, βοηθώντας έτσι να δεθεί εκεί το παράμαλο ή το νήμα του εργαλείου που χρησιμοποιούμε. Υπάρχουν αγκίστρια με επιπλέον ακίδες, στην πλάτη, για να μη γλιστρά το δόλωμα και χάνεται άδικα. Στους ποταμούς χρησιμοποιούν κυρίως του Αγγλικού τύπου με πολύ πλατύ δόντι, χωρίς να αποκλείεται η χρήση και άλλων τύπων αγκιστριά.

Ανάλογα με το είδος ψαριού που επιθυμούμε να αλιεύσουμε χρησιμοποιούμε και το κατάλληλο αγκίστρι. Είναι λογικό πως μεγάλα αγκίστρια δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αλιεία ειδών με μικρό στόμα, ενώ μικρά αγκίστρια είναι ικανά να αλιεύσουν και μεγάλα ψάρια. Σ' αυτή όμως την περίπτωση πολλές φορές το αγκίστρι στραβώνει από το βάρος ή καταπίνεται από το ψάρι ή ακόμη το ψάρι Ξαγκιστρώνεται εύκολα. Καλό είναι να έχουμε μαζί μας άφθονα αγκίστρια, ή έτοιμα παράμαλα γιατί το ψάρεμα στο ποτάμι είναι ιδιαίτερα δύσκολο. Αιτία αυτού τα κλαδιά ή οι κορμοί δέντρων τα οποία δε φαίνονται μέσα στο νερό και προκαλούν μεγάλη ζημιά αν το αγκίστρι μας σκαλώσει πάνω τους. Στα καταστήματα αλιευτικών ειδών υπάρχουν πολλοί τύποι και νούμερα αγκιστριών για τα ανάλογα ψαρέματα μας.

Πρέπει να αναφερθεί πως η αρίθμηση των αγκιστριών (τα νούμερά τους δηλαδή) είναι ανάποδη. Έτσι ένα αγκίστρι Νο 8 είναι μικρότερο από ένα αγκίστρι Νο 5. Όμως το Νο 0 δεν είναι και το μεγαλύτερο. Υπάρχουν ακόμη μεγαλύτερα αγκίστρια με διαφορετική αρίθμηση (π.χ. Νο 1/0, 2/0 κ.τ.λ.).

3.1.11. ΒΑΡΥΔΙΑ Η ΜΟΛΥΒΙΑ

Κάθε αλιευτικό εργαλείο το οποίο χρειάζεται βύθιση, δηλαδή πρέπει να "πατήσει" στο βυθό, απαιτεί και ένα βάρος. Γιαυτό το λόγο στα ποτάμια χρησιμοποιούνται τα λεγόμενα βαρύδια ή μολύβια. Αυτά είναι μικρές μάζες

μολύβδου, διαφόρων σχημάτων, οι οποίες προσαρμόζονται στο αντίστοιχο εργαλείο. Για κάθε ψάρεμα χρησιμοποιείται το κατάλληλο βαρύδιο. Υπάρχουν σε όλα τα καταστήματα αλιευτικών ειδών.

Φώτο 3.6. Βαρύδια - Αγκίστρια - Στριφτάρια - Παράμαλα

3.1.12. ΦΕΛΛΟΙ

Υπάρχουν διάφορα είδη που το κάθε ένα χρησιμοποιείται στο αντίστοιχο αλιευτικό εργαλείο. Οι φελλοί λειτουργούν σαν πλωτήρες και έτσι είναι φτιαγμένοι από ελαφρύ υλικό. Προσαρμόζονται στα δίχτυα, στα παραγόδια και στο καλάμι. Στο τελευταίο, ο φελλός προειδοποιεί, με τις παλμικές κινήσεις ή το βούλιαγμά του, όταν το ψάρι τσιμπά.

Εκτός από τον απλό, υπάρχει και ο φελλός για το νυχτερινό ψάρεμα. Είναι εξοπλισμένος με ένα μικρό λαμπάκι το οποίο λειτουργεί με μπαταρία λιθίου προσαρμοσμένη στο εσωτερικό του. Δε χρησιμοποιείται όμως πολύ από τους ψαράδες των ποταμών στο νυχτερινό ψάρεμα με καλάμι. Οι τελευταίοι προτιμούν να βάθουν τους απλούς φελλούς λευκούς ή να τους καλύπτουν με αλουμινόχαρτο έτσι ώστε να διακρίνονται τη νύχτα με το παραεπικό φως που πέφτει πάνω τους. Μπορούμε να τους προμηθευτούμε από τα καταστήματα αλιευτικού εξοπλισμού. Στο ποτάμι οι ψαράδες χρησιμοποιούν στο ψάρεμα με καλάμι φελλούς από μπουκάλια (π.χ. κρασιού).

3.1.13. ΚΟΥΔΟΥΝΑΚΙΑ

Εξαρτήματα από ανοξείδωτο σίδηρο τα οποία έχουν πάνω τους ένα ή δύο κουδουνάκια. Χρησιμοποιούνται κυρίως στο νυχτερινό ψάρεμα με καλάμι, πεταγιές ή ακόμη και με πεταχτάρι. Προσαρμόζεται πάνω στο νήμα του αντίστοιχου εργαλείου (ή στο λεπτό μέρος του καλάμιού αν πρόκειται για ψάρεμα με καλάμι) με το ειδικό μανταλάκι που διαθέτει. Όταν το ψάρι τσιμπήσει τότε το νήμα κουνιέται και κατεπέκταση το κουδουνάκι, το οποίο χτυπά για να μας προειδοποιήσει πως έφτασε ή ώρα να σηκώσουμε το εργαλείό μας.

Στο νυχτερινό ωράριο επίσης χρησιμοποιούνται και εξαρτήματα τα οποία φωσφορίζουν (π.χ. χάντρες). Αυτά τοποθετούνται πάνω στα παράμαλα, στα αγκίστρια ή ακόμη και στο λεπτό μέρος του καλάμιού. Στο εμπόριο υπάρχουν πολλά τέτοια σε διάφορα σχήματα.

Φώτο 3.7. Κουδουνάκια - Φελλοί

3.1.14. ΣΤΡΙΦΤΑΡΙΑ - ΠΑΡΑΜΑΝΕΣ

Μπορούμε να τα προμηθευτούμε είτε ξεχωριστά είτε σαν ένα εξάρτημα. Τα στριφτάρια είναι μικρά, ανοξεύδωτα, συρμάτινα εργαλεία πάνω στα οποία δένεται η αρματωσιά και η μάνα έτσι ώστε το νήμα να μη στρίβεται και μπερδεύεται ή χαλά. Οι παραμάνες είναι επίσης ίδιου υλικού εξαρτήματα που πάνω τους κουμπώνει η αρματωσιά ή το παράμαλο. Επίσης βοηθά σε πολλές συνδέσεις του νήματος (π.χ. στη σύνδεση της μάνας με το καλάμι). Υπάρχουν σε πολλά νομμερα και πωλούνται στα ειδικά καταστήματα αλιευτικού εξοπλισμού.

Φώτο 3.8. Βάρκα

3.1.15. ΒΑΡΚΑ

Βασικό εργαλείο που χρησιμοποιείται από τους ψαράδες των ποτάμων σε πάρα πολλές τεχνικές αλιείας. Με τη βοήθεια της, στήνουμε και σηκώνουμε τα παραγάδια, τους βολκούς και τα δίχτυα. Ακόμη τη χρησιμοποιούμε στο ψάρεμα με καλάμι και κομάκι.

Έχει συνήθως μήκος 4 ως 7 μέτρα και είναι φτιαγμένη από ξύλο πλωσιμμένο ή λαμαρίνα. Κινείται με κουπιά (μηχανή απαγορεύεται στο ποτάμι) ή σπρώχνεται με μακριά ξύλα τα οποία ακουμπούν στον πυθμένα. Οι βάρκες στα ποτάμια είναι συνήθως φτιαγμένες από τους ίδιους τους ψαράδες.

3.1.16. ΔΙΧΤΥΑ

Εφεδρικά δίχτυα πρέπει να υπάρχουν πάντοτε σε περίπτωση που καταστραφούν αυτά που χρησιμοποιούμε. Τα χαρακτηριστικά τους, όπως το άνοιγμα των ματιών, το μήκος τους, πρέπει να είναι μέσα στα όρια της ισχύουσας αλιευτικής νομοθεσίας. Επίσης υλικά και εργαλεία για την συντήρηση των δικτυών είναι απαραίτητα (π.χ. βελόνα και νήμα για το μπάλωμά τους). Τα δίχτυα τα φτιάχνουν συνήθως οι ίδιοι ψαράδες μα υπάρχουν και έτοιμα στο εμπόριο (καταστήματα αλιευτικού εξοπλισμού).

Τέλος πρέπει να αναφερθούμε σε ορισμένους όρους, οι οποίοι αντάποκρίνονται στα υλικά των εργαλείων. Έτσι έχουμε τα παρακάτω :

- **Παράμαλο :** Είναι ένα κομμάτι πετανιά ή ψαρόνημα, διαφορετικού μήκους για κάθε αλιευτικό εργαλείο, που πάνω του δένεται το αγκίστρι. Στο καλάμι έχει μήκος συνήθως 15-25 πόντους ενώ στο παραγάδι γύρω στους 50 πόντους.
- **Μάννα ή μεσπνέζα :** Είναι το κυρίως νήμα ενός αλιευτικού εργαλείου που χρησιμοποιείται για το χειρισμό του. Πάνω της δένεται η αρμιθιά.
- **Αρμιθιά :** Είναι το νήμα όπου πάνω του δένονται τα επιμέρους εξαρτήματα του αλιευτικού εργαλείου (παράμαλο, βαρύδια, στριφτάρια).
- **Ορμιιά :** Είναι μαζί με το καλάμι το κύριο στοιχείο για το ψάρεμα με το αγκίστρι. Κλασσικά χωρίζεται στη μάννα, σ' ένα κέντρο ορμιιάς και στην αρμιθιά ή αρμιδί.

Πρέπει να πούμε ακόμη ότι στο ποτάμι, ειδικά το καλοκαίρι, υπάρχουν πολλά έντομα. Έτσι ένα εντομοαπωθητικό (συνήθως κουρουπέλαιο) είναι απαραίτητο για την πρόληψη των τυχόν τσιμπημάτων.

3.2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Η αλιεία στα ρέοντα ύδατα δεν διαφέρει σε γενικές γραμμές από αυτή στη θάλασσα και ο εξοπλισμός που απαιτείται, είναι με μικρές διαφορές ο ίδιος. Θεωρητικά όλες οι γνωστές μέθοδοι και τεχνικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν, μα η φύση των ποταμών, καθώς και το νομοθετικό καθεστώς τις περιορίζει ή αποτρέπει ορισμένες. Παρακάτω θα περιγραφούν οι κυριότερες τεχνικές αλιείας οποίες χρησιμοποιούνται από τους περισσότερους ψαράδες στα ποτάμια της χώρας.

3.2.1. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ

Σίγουρα η αρχαιότερη μέθοδος σύλληψης ψαριών. Υπάρχει από τότε που ολόένα και μεγαλύτερες κοινωνικές ομάδες έκαναν την εμφάνισή τους και άρχισαν να εγκαθιδρύουν μόνιμους οικισμούς κοντά στο γλυκό νερό ειδικά τερα στα ποτάμια.

Χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα στους περισσότερους ποταμούς της Ελλάδας οι οποίοι πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Όπλαδή σε νερά με χαμηλή στάθμη, με αργή ροή και πιθανά σημεία συγκέντρωσης αλιευμάτων (π.χ. τρύπες ανάμεσα σε πέτρες ή κουφάλες δέντρων), τα οποία προσδιορίζονται εμπειρικά.

Είναι μια τεχνική που απαιτεί μεγάλη εμπειρία γιατί είναι πολύ δύσκολο να πιάσεις ένα ψάρι, στο φυσικό του περιβάλλον. Όταν ο ψαράς μπει στο νερό κινείται ήρεμα προς το πιθανό σημείο, όπου υπάρχουν ψάρια. Αφού τα εντοπίσει προσπαθεί να τα οδηγήσει με τις παλάμες του σε αδιέξοδο, κυρίως σε τρύπες, όπου είναι εύκολο να ακινητοποιηθούν και να πιαστούν. Το ψάρι όταν πιαστεί στα χέρια μας, καλό είναι να βάλουμε τα δάχτυλα του ενός χεριού στα βράγχια του. Έτσι η πιθανότητα να μας ξεφύγει περιορίζεται σημαντικά. Ειδικός εξοπλισμός δε χρειάζεται. Ο στοιχειώδης που χρησιμοποιείται, (π.χ. μπότες ή ψαροπαγίδα) έχει περιγραφεί. Με αυτή την τεχνική αλιεύονται σχεδόν όλα τα είδη των ποτάμιων ψαριών. Είναι όμως περισσότερο ερασιτεχνικός τρόπος αλιείας.

3.2.2. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΤΟΝΙΕΣ

Είναι η απλούστερη τεχνική οποία απαιτεί νήμα, αγκίστρι και δόλωμα. Το αλιευτικό εργαλείο αποτελείται από το νήμα (κυρίως perlon ή ψαρόνημα αρκετών μέτρων), το οποίο είναι αρκετά χοντρό (Νο 40 ως 120), ανάλογο με το είδος των ψαριών που επιθυμούμε να αλιεύσουμε. Το νήμα καταλήγει σε ένα μεγάλο βαρύδισο και ένα μεγάλο αγκίστρι (Νο 8 ως 1) ανάλογο με το πάχος του (νήματος).

Φυσικά οι παραλλαγές που υπάρχουν από τόπο σε τόπο είναι αμέτρητες. Παραδείγματος χάριν σε μια μορφή το κυρίως νήμα μπορεί να καταλήγει σε παραμάνη ή στριφτάρι, όπου πάνω δένεται το βαρύδισο και το παράμαλο με το αγκίστρι. Το ψάρεμα γίνεται κυρίως τη νύχτα. Κατά το σούρουπο το αλιευτικό εργαλείο δολώνεται και ρίπτεται στην κοίτη του ποταμού, συνήθως πάνω από την όχθη. Προσοχή πρέπει να δοθεί στο σημείο ρίψης, έτσι ώστε να μην υπάρξει πρόβλημα (π.χ. κλαδιά δέντρων σίγουρα θα εμποδίσουν κατά την εξαίλευση και μπορεί να καταστρέψουν το αλιευτικό μας εργαλείο). Μετά τη ρίψη το κυρίως νήμα, (μάννα), τεντώνεται και δένεται σε πάσσαλο (βέργα από ιτιά συνήθως) που είναι μπηγμένο στην όχθη. Το εργαλείο μένει αρκετές ώρες στο νερό ώστε να εντοπιστεί το δόλωμα από τα ψάρια. Την πετόνια την σηκώνουν τα μεσάνυχτα η νωρίς το πρωί.

Το δόλωμα που χρησιμοποιείται είναι ανάλογο με το είδος του αλιεύματος που θέλουμε να πιάσουμε. Έτσι για παράδειγμα στην αλιεία γαυλιανού χρησιμοποιείται κυρίως βότσαχος (ξωντανός), στην αλιεία κυπρινοειδών καλαμπόκι ή βρασμένο σάρι, ενώ στην αλιεία τούρνας χρησιμοποιείται πολύ ψαροδόλι. Πολλοί επαγγελματίες ψαράδες χρησιμοποιούν αυτή την τεχνική με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Φώτο 3.9 Πετονιά - Πεταχτάρι

3.2.3. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΤΑΧΤΑΡΙ

Μοιάζει πολύ μ' αυτή της πετονιάς με το αλιευτικό εργαλείο εδώ είναι πιο πολύπλοκο. Αποτελείται από το κεντρικό νήμα το οποίο ονομάζεται μάνα ή μεσπνέζα, αρκετά χοντρά (No 30 ως 80) από nylon ή perlon ή ψαρόνημα από σχοινύ. Στο τελειώμά του ξεκινά η αρματοσιά που αποτελείται από βоруδία περασμένα σε χόντρες, το στριφτάρι (ή παραμάνο-στριφτάρι), και το παράμαλο που αποτελείται συνήθως από λεπτότερο νήμα (No 25 ως 40) και το οποίο έχει δεμένο πάνω του το αγκίστρι. Το αγκίστρι είναι μικρό ή μεγάλο (No 9 ως 3) ανάλογα με το είδος του ψαρέματός μας. Συνήθως μεσαίο και μεγάλα νομερα είναι τα πιο βολικά.

Υπάρχουν παραλλαγές και στο πεταχτάρι από τόπο σε τόπο. Μια μορφή τέτοιου εργαλείου μπορεί να έχει δυο ή τρία παράμαλα παράλληλα τοποθετημένα σαν πολυάγκιστρο. Το πεταχτάρι χρησιμοποιείται κυρίως ερασιτεχνικά καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας και όλο το χρόνο (εκτός της εποχής που το ψάρεμα απαγορεύεται από τις κατά τόπους Νομαρχίες). Όταν δολώσουμε το αγκίστρι του παραπάνω εργαλείου, περιστρέφουμε την αρματοσιά λίγες φορές και την πετόμε με ψάρα στο επιθυμητό σημείο του ποταμού, αφήνοντας παράλληλα αρκετή μάνα ελεύθερη. Αφού πατήσουν τα βоруδία στο βυθό τραβάμε τη περρύσια μάνα και τη τεντώνουμε κρατώντας τη στον δείκτη του ενός χεριού μας. Επειδή είναι κουραστικό να κρατάς συνέχεια τη μεσπνέζα, ορισμένοι ψαράδες χρησιμοποιούν ένα πιο τεμπέλικό τρόπο. Τεντώνουν το νήμα και το δένουν σε μια βέργα που είναι μπηγμένη στην όχθη. Ακολούθως τοποθετούν κουδουνάκι πάνω στο νήμα ή στη βέργα για να τους προειδοποιήσει όταν ένα ψάρι τσιμπά το δόλωμα. Σε περίπτωση που κρατάμε στα χέρια το νήμα εάν το

ψάρι τσιμπήσει τότε θα το καταλάβουμε από το τράβηγμα που θα μας κάνει. Όταν αυτό συμβεί, τραβάμε τη μεσηνέζα απότομα έτσι ώστε να πιαστεί καλά το ψάρι στο αγκίστρι και τη μαζεύουμε στην όχθη.

Δολώματα για πεταχτάρι υπάρχουν πάρα πολλά και τα χρησιμοποιούμε το κάθε ένα στο ανάλογο είδος ψαρέματος που επιθυμούμε να κάνουμε. Συνήθως ο κοινός γεωσκώληκας και η ζύμη χρησιμοποιούνται πιά πολύ, χωρίς να αποκλείεται και το βρασμένο γλυκό καλαμπόκι.

3.2.4 ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΑΡΑΓΑΔΙ

Το αλιευτικό εργαλείο έχει πολλά αγκίστρια γι' αυτό ονομάζεται και πολυάγκιστρο. Είναι περισσότερο επαγγελματικός τρόπος αλιείας παρά ερασιτεχνικός και χρησιμοποιείται ευρέως από τους ψαράδες στους ποταμούς της Ελλάδας. Το όλο εργαλείο αποτελείται από μια μάννα όπου πάνω της είναι κρεμασμένα παράμαλα σε απόσταση τέση όση χρειάζεται το ανάλογο ψάρεμα. Όταν δεν ψαρεύει το εργαλείο η μάννα του τοποθετείται σε ένα στραγγυλό καλάθι, ιδιαίτερης κατασκευής και σχήματος, με φαινομενικά ακατάστατο τρόπο, ενώ τα αγκίστρια τοποθετούνται προσεκτικά ένα ένα στο στόμιο του καλαθιού που πολλές φορές έχει ντυθεί με φελλό.

Το νήμα του παραγαδιού τοποθετείται κυκλικά με προσοχή, ώστε να μην μπλέκεται μέσα στο πλατύ ή ρηχό πανέρι. Στο πάνω γύρω του πανεριου είναι τοποθετημένη λουρίδα φελλού, όπου καρφώνονται τα αγκίστρια όταν δεν έχουν δολώματα, ενώ όταν έχουν κρέμονται έξω από το πανέρι. Το παραγάδι ολοκληρώνεται με δυο δυνατά νήματα (ποδάρια του παραγαδιού) τα οποία δένονται στα δυο άκρα του. Στα δυο αυτά νήματα δένονται βαρύδια στη μια άκρη τους για να κρατούν το παραγάδι στο μέρος του ποταμού που ρίχνεται, ενώ στις άλλες άκρες των νημάτων αυτών δένονται σημαδούρες για να επιπλέουν στην επιφάνεια, για τον εντοπισμό του παραγαδιού.

Το παραγάδι ρίχνεται από δυο άτομα (ο ένας ρίχνει το παραγάδι, ενώ ο άλλος τραβάει κουπιά), παντίζεται τεντωμένο και παραμένει στο βυθό του ποταμού τουλάχιστον δυο ώρες. Στα παραγάδια χρησιμοποιούνται κυρίως χοντρά δολώματα (ψαράκια, βατράχια, καλαμπόκι, βδέλλες) ανάλογα με τον τύπο του παραγαδιού (χοντρά, ψιλά) και με τα ψάρια που επιθυμούμε να πιάσουμε. Τα ψάρια που πιάνονται είναι όλων των ειδών εκτός από αυτά που βρίσκονται στον αερό (π.χ. σαρδελομάνα ή φρίσσα).

3.2.5. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΠΕΖΟΒΟΛΟ

Είναι από τα πιο παλιά και διαδεδομένα δίχτυα στον κόσμο. Έχει κυκλικό σχήμα σαν μεγάλος δίσκος από δίχτυ και τα μάτια του είναι ανάλογα με το μέγεθος των ψαριών που ψαρεύονται. Πάντως είναι πιο πυκνά προς την εξωτερική διάμετρο και πιά αραιά προς το κέντρο. Η περιφέρεια του δίχτυου είναι ξωσμένη με βαρύδια σε απόσταση, τα οποία αποτελούν μια ομοιόμορφη έρμα. Στο κέντρο του δίχτυου υπάρχει ένας δακτύλιος απ' όπου ξεκινάει ένα σχοινί που χρησιμεύει για το μάξημα του δίχτυου όταν αυτό γεμίσει ψάρια.

Υπάρχουν δυο τύποι πεζόβολου. Ο ένας από αυτούς έχει στο εσωτερικό του, δηλαδή στην κάτω επιφάνεια του αναπτύγματος του λεπτά μικρά σχοινιά τα οποία ενώνονται όλα στο κέντρο, διατρέχοντας τον κυκλικό δακτύλιο και σταματώντας σ' ένα σημείο έτσι ώστε να σχηματίζουν ένα κυκλικό σάκκο για

όλη την περιφέρεια του δίσκου την στιγμή του μαζέματος. Ο δεύτερος τύπος είναι απλό πιο πυκνός απ'ότι απαιτεί το ανάπτυγμά του, έτσι ώστε ο σάκος να σχηματίζεται ομοιά. Αυτό το δίσκου έχει μεγάλη αποτελεσματικότητα στις περιοχές όπου συγκεντρώνονται ψάρια, σε άηγά νερά, και απαιτεί μεγάλη επιδεξιότητα.

Ο ψαράς τοποθετεί ένα μέρος του δίσκου πάνω στο ξεψύ του χέρι, σε μια θέση τέτοια που του επιτρέπει να ρίξει τον πεζόβολο, με μια μόνο γρήγορη κίνηση των μπράτσιω. Το δίσκου ανοίγει σαν ομπρέλα και όλα τα βαρύδια της περιφέρειάς του πέφτουν ταυτόχρονα στο νερό. Ο πεζόβολος καταβαίνει στο βυθό σαν ένα ανοιχτό αλεξίπτωτο. Τα ψάρια τραμαγμένα από τον ήχο των βαρυδίων που είναι σκόκεντρος μαζεύονται πιο κοντά μεταξύ τους, το δίσκου καλύπτει αυτή την ομάδα των ψαριών και τα περισφίζει σε όλο και μικρότερο χώρο. Σιγά σιγά η διάμετρος του ελατώνεται καθώς ο ψαράς τραβάει το σχοινί που βρίσκεται στο κέντρο, झηλαδή την κορυφή του κώνου, ο οποίος σχηματίζεται μ'αυτό τον τρόπο. Όταν η διάμετρος έχει ελατωθεί στο ελάχιστο δυνατόν, τα ψάρια είναι εγκλωβισμένα, παρά τις μάτατες προσπάθειες τους να ξεφύγουν, και έτσι σπκώνονται από το νερό. Αυτό το δίσκου χρησιμοποιείται πολύ από τους λαθραίους ψαράδες, στους τόπους όπου συγκεντρώνονται πολυάριθμες ομάδες ψαριών για αναπαραγωγή. Λόγω των ζημιών που επιφέρει στην αναπαραγωγή των ψαριών στα γλυκά νερά, ο πεζόβολος απαγορεύεται σε πολλές περιοχές.

φώτο 3.10 Μικρός Βολκός

3.2.6. ΑΙΙΕΙΑ. ΜΕ ΒΟΛΚΟΥΣ (ΚΥΡΤΕΣ Η ΝΤΑΟΥΛΙΑ)

Ο βολκός είναι διαδεδομένο δίχτυ φαρέματος σε σχήμα κοφινιού, αλλά φτιαγμένο πλεκτό με στριμμένο σπάγγο. Αποτελείται από ένα σάκκο κωνικού σχήματος, που κρατιέται ανοιχτός από ξύλινα, μεταλλικά, ή πλαστικά στεφάνια, με τέτοια απόσταση μεταξύ τους ώστε, τεντωμένος ο σάκκος να αναπύσει στο μέξιμou τις διαστάσεις του. Στο στόμιο έχει μια παγίδα αποτελούμενη από ένα δεύτερο καμάτι κοίλου δίχτυου, σχήματος κώλουρου κώνου, και ενώνεται στο εσωτερικό άκρο του κυρίως δίχτυου με κορδονάκια, έτσι που όταν ο βολκός είναι τεντωμένος, ο κοίλος κώνος να παρουσιάζει εκείνο το

μέρος, σχήματος κολουροειδούς ανοιχτό, και καλά τεντωμένο μέσα στο κύριο δίχτυ. Μερικά είδη βολκών, έχουν δυο παγίδες ίδιου τύπου, η δεύτερη τοποθετημένη σχεδόν στο κέντρο του κύριου δικτυού.

Το ψάρι μπαίνει στο σάκκο, ανεβαίνοντας ή κατεβαίνοντας το ρεύμα, επειδή έλκεται από το φαγητό που έχει τοποθετηθεί μέσα σ' αυτόν. Ο βολκός μπορεί να τοποθετηθεί "ανηφορικά" ή "κατηφορικά" προς το ρεύμα, ανάλογα με την εποχή, σε περάσματα, φτιαγμένα επίτηδες κομμάτι φορά, με μικρά προχώματα από πέτρες. Ο βολκός με δόλωμα αντίθετα, τοποθετείται κοντά σε πέτρες, στα μέρη που συγκεντρώνονται τα ψάρια. Υπάρχουν και άλλοι τρόποι τοποθέτησης του βολκού που χρησιμοποιούν οι λαθροαλιείς, μα είναι ανώφελο να τους περιγράψουμε εδώ. Ο βολκός είναι δίχτυ, που απαγορεύεται να χρησιμοποιείται σε δευτερεύοντα νερά. Στα μεγάλα, κεντρικά ποτάμια χρησιμοποιούν επίσης, όπου είναι δυνατόν, μεγάλα νταούλια με φτερά, φέρνοντας δηλαδή στις άκρες του στομίου τους, δυο δίχτυα κάθετα, λίγο - πολύ μακριά και μεγάλα.

Φώτο 3.11 Νταούλι

3.2.7. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΤΑΛΙΑΝΙ

Πρόκειται για συρόμενο εργαλείο, σαν κι αυτά που χρησιμοποιούνται στην αλιεία γόνου. Το κύριο εργαλείο, βασικά, αποτελείται από ένα δίχτυ ορθογωνίου σχήματος, με μικρό άνοιγμα ματιού πολλές φορές τόσο μικρό που κρίνεται παράνομο. Το δίχτυ στις δυο μεριές του είναι δεμένο σε δυο ξύλινα μπράτσα τα οποία βοηθούν στη σύρση του όλου εργαλείου και είναι προσαρμοσμένο έτσι ώστε να σχηματίζει ένα μικρό σάκκο. Το κάτω μέρος του είναι ζωσμένο με βαρύδια για να πατά καλά στο βυθό, ενώ στο πάνω μέρος του υπάρχουν φελλόρια. Έτσι μένει το εργαλείο τεντωμένο, αναπτύσσοντας το σάκκο για τον εγκλωβισμό των ψαριών.

Αυτή η τεχνική απαιτεί δυο άτομα τα οποία μπαίνουν στο νερό υποχρεωτικά. Ο καθένας πιάνει από ένα ξύλινο μπράτσο για να τεντωθεί το δίχτυ, και να πατήσουν τα βαρύδια στο βυθό. Αμέσως ξεκινά ή σύρση του εργαλείου στο σημείο που έχει επιλεγεί. Σε τακτά διαστήματα, οι αλιείς σηκώνουν το δίχτυ απότομα, έτσι ώστε αν υπάρχουν ψάρια μπρος του να παγιδευτούν στο

σάκκο, από όπου και μαζεύονται. Συνήθως οι ψαράδες αφού σύρουν αρκετή ώρα το εργαλείο, κυκλώνουν ένα συγκεκριμένο σημείο του ποταμού (π.χ. μια τούφα από χόρτα ή ένα σημείο με πέτρες) και χτυπάνε με τα πόδια τους το βούρκο στο βυθό, έτσι ώστε τα ψάρια τρομαγμένα να βγούν από τις κρυψώνες τους, και να εισέλθουν στο δίχτυ. Αυτός ο τρόπος φέρνει συνήθως καλά αποτελέσματα. Με το ταλιάνι αλιεύονται όλων των ειδών τα ψάρια (από μικρά τσιρώνια έως σημαντικού μεγέθους γουλιανοί), και χρησιμοποιείται ευρέως από πολλούς ψαράδες, στην Βόρειο Ελλάδα περισσότερο. Είναι αρκετά καταστροφική τεχνική αλιείας όπως όλα τα συρόμενα δίχτυα και απαγορεύεται σε πολλά μέρη της επικρατείας. Αυτά τα εργαλεία φτιάχνονται παράνομα από πολλούς ψαράδες προκειμένου να αλιεύσουν σημαντικές ποσότητες ψαριών.

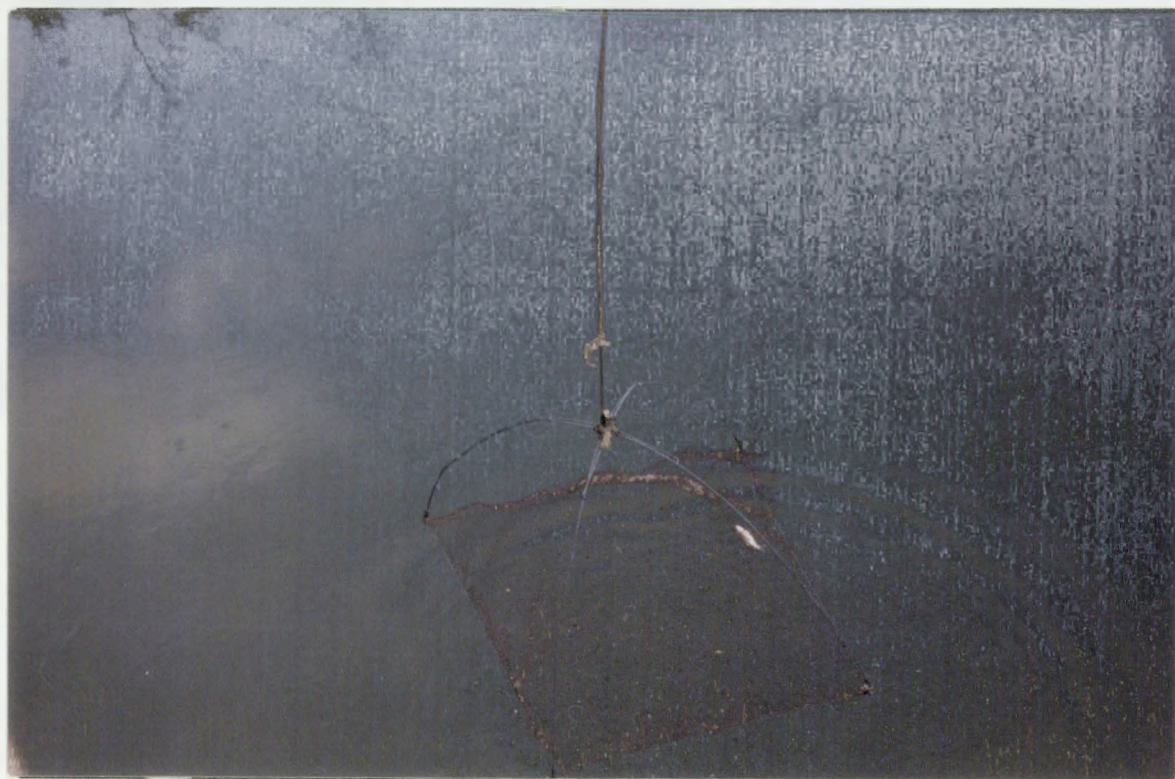

Φώτο 3.12 Ταλιάνι

3.2.8. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΣΤΑΦΝΟΚΑΡΙ

Το εργαλείο αποτελείται από ένα τετράγωνο δίχτυ, με άνοιγμα ματιού ανάλογο με το είδος του ψαριού που επιθυμούμε να αλιεύσουμε. Συνήθως το άνοιγμα του ματιού είναι αυτό που ορίζει η νομοθεσία για τα δίχτυα. Το δίχτυ έχει διαστάσεις 1x1 μέτρο συνήθως, και είναι προσαρμοσμένο σε ένα τετράγωνο πλαίσιο, σχηματίζοντας μικρό σάκκο με το πλεόνασμά του. Από τις γωνίες του πλαισίου ξεκινούν σχοινιά ή μεταλλικές χαρδές, τα οποία ενώνονται στο κέντρο του πλαισίου, σχηματίζοντας έτσι μια πυραμίδα που η κορυφή της είναι το κέντρο βάρους του εργαλείου. Από αυτή την κορυφή ξεκινά ένα μακρύ σχοινί το οποίο βοηθά στο χειρισμό του εργαλείου και είναι διπλωμένο έτσι, ώστε με την σύνδεση του στο βραχίονα του εργαλείου, να λειτουργεί σαν τροχαλία. Ο βραχίονας είναι ένα μακρύ, συνήθως ξύλινο, κοντάρι που κρατιέται από τον ψαρά κατά τη διάρκεια της αλιείας.

Ο ψαράς πριν το ψάρεμα επιλέγει την κατάλληλη τοποθεσία, όπου μπορεί να βρίσκονται ομάδες ψαριών (συνήθως σε περάσματα ψαριών ή δίπλα σε πέτρες). Ακόμη υπάρχει περίπτωση ο ψαράς να μαλαγρώνει το μέρος έτσι ώστε να μαζευτούν ψάρια. Έπειτα ποντίζει σιγά σιγά το μεταλλικό πλαίσιο ώπου να καθίσει στο βυθό του ποταμού. Αφού περάσει αρκετή ώρα για να μαζευτούν ψάρια πάνω από το δίχτυ, ο ψαράς τραβά απότομα το σχοινί ή το βραχίονα του εργαλείου, εγκλωβίζοντας μ' αυτό τον τρόπο τα τυχόν υπάρχοντα ψάρια.

Φώτο 3.13 - 3.15 Αλιεία με σταφνοκάρυ

στο σάκκο του δίχτυου που έχει σχηματιστεί. Αφού το δίχτυ βγει από το νερό ο ψαράς κοιτά αν υπάρχουν ψάρια μέσα σ' αυτό. Αν υπάρχουν ανεγκύει το εργαλείο και τα μαζεύει, αν όχι το ξαναποντίζει. Υπάρχουν και μεγάλα σταφνοκάβρια τα οποία χρησιμοποιούνται από βάρκες με τον ίδιο σχεδόν τρόπο, αλλά δεν χρησιμοποιούνται τόσο στα ποτάμια, όσο αυτά του χειρός. Τα σταφνοκάβρια συνήθως φτιάχνονται από τους ίδιους τους ψαράδες και σπάνια μπορούμε να τα αγοράσουμε από καταστήματα με είδη αλιευτικού εξοπλισμού, και εργαλείων. Τελευταία, η αλιεία με σταφνοκάβρι έχει αποκτήσει πολλούς οπαδούς διότι είναι ένας εύκολος τρόπος να πιάνεις ψάρια. Ακόμη, έχουν βγει ειδικά δίχτυα για αυτό το εργαλείο, τα οποία προσελκύουν από μόνα τους ομάδες ψαριών.

3.2.9. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΚΑΜΑΚΙ

Το καμάκι είναι ένα πολύ παλιό και γνωστό εργαλείο που χρησιμοποιείται αρκετά συχνά από τους ψαράδες στα ρέοντα ύδατα της χώρας. Σε πολλές όμως περιοχές της επικρατείας απαγορεύεται καθόλη την αλιευτική περίοδο, ενώ απαγορεύεται κατά τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, σε όλα τα ποτάμια. Είναι αρκετά αγαπητό αλιευτικό εργαλείο στους λαθραλιείς, οι οποίοι το χρησιμοποιούν κατά το παραπάνω χρονικό διάστημα για το παράνομο ψάρεμα κυπρινοειδών, τα οποία βγαίνουν στα ρηχά ξεστά νερά για να γεννήσουν.

Το εργαλείο αποτελείται από ένα κοντάρι, ξύλινο ή σιδερένιο (μεταλλικός σωλήνας), το οποίο καταλήγει σε ένα ανοξείδωτο, μεταλλικό, αντικείμενο σχήματος τρίαινας ή σχήματος πηρουπιού με 4 αιχμηρά δόντια. Πολλές φορές ένα σχοινί είναι δεμένο ή μια άκρη του στο κοντάρι, κι η άλλη άκρη του στο χέρι του αλιέα, έτσι ώστε κατά την διάρκεια της αλιευτικής δραστηριότητας, αν το εργαλείο πέσει στο νερό να μην χαθεί.

Η αλιεία με καμάκι γίνεται από την ξηρά, αλλά και πάνω από βάρκα. Η εμπειρία που απαιτείται από τον ψαρά που χρησιμοποιεί αυτή την τεχνική, είναι πολύ μεγάλη, τόσο για την επιλογή του μέρους αλιείας όσο και για την στιγμή που θα σημαδεύσει ένα ψάρι μέσα στο νερό για να το χτυπήσει. Στη δεύτερη περίπτωση ο ψαράς πρέπει να σημαδεύσει σωστά, υπολογίζοντας πως η πραγματική θέση του ψαριού δεν είναι αυτή που φαίνεται απ' έξω από το νερό μα άλλη λόγω της διάθλασης. Ο ψαράς όταν φτάσει στην τοποθεσία που έχει επιλέξει για ψάρεμα, είτε από την ξηρά, είτε μέσα από το νερό, ψάχνει για ομάδα ψαριών ή για μεμονωμένο άτομο. Όταν εντοπίσει αυτό που ζητά, σημαδεύει καλά με τον τρόπο που περιγράφηκε παραπάνω, και εκτινάξει το εργαλείο προς το ψάρι. Αν το πετύχει, τότε τα αιχμηρά δόντια του καμακιού καρφώνονται στη σάρκα του ψαριού, το οποίο πεθαίνει. Αμέσως ο ψαράς ανεγκύει το εργαλείο πιάνοντας το ή τραβώντας το σχοινί του, και μαζεύει το ψάρι. Πάνω από βάρκα χρησιμοποιείται με τον ίδιο τρόπο, μόνο που το σχοινί εδώ είναι απαραίτητο για να μη χαθεί το εργαλείο. Πάνω από βάρκα ψαρεύουν συνήθως βράδυ με τη βοήθεια λάμπας θυέλλης ή πυροφανιού.

Μ' αυτή την τεχνική ψαρεύονται πολλά είδη ψαριών, συνήθως κυπρινοειδών τα οποία έχουν σημαντικό μέγεθος (π.χ. μεγάλοι κυπρίνοι) αλλά και τούρνες (το χειμώνα συνήθως) και μεγάλοι γουλιανοί. Μύτες από καμάκια οι ψαράδες προμηθεύονται από τα καταστήματα αλιευτικών ειδών και προσαρμόζουν πάνω σ' αυτές κοντάρια με μήκος της αρεσκείας τους. Επίσης πωλούνται και έτοιμα καμάκια.

3.2.10. ΑΛΙΕΙΑ ΜΕ ΚΑΛΑΜΙ ΚΑΙ ΚΑΛΑΜΙΔΙ

Είναι μια από τις παλαιότερες τεχνικές αλιείας. Το εργαλείο στην αρχική του μορφή αποτελείτο από ένα μακρύ ξύλο ή καλάμι (εξίσου και το όνομα του, καλάμι), πάνω στο οποίο ήταν στερεωμένο ένα κομμάτι νήματος το οποίο κατέληγε σε ένα κοφτερό εξάρτημα, το αγκίστρι. Το εργαλείο δολωνόταν και ριχνόταν στο νερό. Μόλις ο ψαράς καταλάβαινε από το τράβηγμα ότι ένα ψάρι τσιμπά σήκωνε απότομα το καλάμι, αγκιστρώνοντας έτσι το ψάρι. Αυτή η μορφή καλαμιού έχει επιζήσει, με μικρές διαφορές βεβαίως, ως τις μέρες μας. Τα είδη του καλαμιού που συναντούμε στο ποτάμιο ψάρεμα είναι το απλό καλάμι (καλαμίδι) , και το πτυσόμενο ή τηλεσκοπικό μηχανικό καλάμι.

Α) ΚΑΛΑΜΙΔΙ

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε πως έχει την ίδια μορφή με τον πρόγονό του ο οποίος αναφέρθηκε παραπάνω. Αποτελείται από το κοντάρι το οποίο μπορεί να είναι αποξηραμένο στέλεχος φυτού καλαμιού ή καλάμι μπαμπού ή συνθετικό, πεπλεγμένο χαρτί κ.τ.λπ. Επίσης το κοντάρι μπορεί να είναι μονοκόμματο ή "σπαστό" δηλαδή σε πολλά κομμάτια τα οποία ενώνονται σε ένα. Μπορεί ακόμη να είναι και πτυσόμενο ή αλλιώς τηλεσκοπικό (αναπτύσσεται όπως ένα τηλεσκόπιο). Πάνω στο κοντάρι αυτό είναι δεμένο το νήμα, το οποίο μπορεί να είναι από πηλιο, perlio ή λεπτό ψαρόνημα. Ανάλογα με το είδος του ψαρέματος μπορεί να υπάρχει πάνω στο νήμα φελλός, ο οποίος ρυθμίζει το βάθος του ψαρέματος και παράλληλα προειδοποιεί τον ψαρά όταν τσιμπά κάποιο ψάρι. Εκτός από το κυρίως παραπάνω νήμα τη λεγόμενη μάννα, υπάρχει και η αρματωσιά του εργαλείου το νήμα δηλαδή που φέρει πάνω του τα βαρούδια ή μολύβια και το παράμαλο με το αγκίστρι. Η αρματωσιά ενώνεται με τη μάννα με τη βοήθεια στριψαριού και παραμάννας συνήθως, αλλά χρησιμοποιούνται και απλοί κόμποι.

Όταν ο ψαράς φτάσει στην τοποθεσία που έχει επιλέξει για το ψάρεμα (συνήθως σε στάσιμα μέρη του ποταμού), ετοιμάζει το εργαλείο και τα δολώματα. Αν το μέρος αυτό είναι αγνώστου βάθους ή ο ψαράς θέλει να ψαρέψει σε ένα ορισμένο βάθος, ρίχνει τη πετονιά του εργαλείου δοκιμαστικά, χωρίς δόλωμα έτσι ώστε να ρυθμίσει το φελλό στο κατάλληλο βάθος. Όταν γίνει αυτό, το αγκίστρι δολώνεται και η πετονιά ρίπτεται στο νερό. Ξαν τσιμπήσει το ψάρι, ο φελλός προειδοποιεί με τις κινήσεις του τον ψαρά ο οποίος τραβά απότομα το καλάμι, αγκιστρώνοντας το έτσι. Φυσικά οι έμπειροι ψαράδες γνωρίζουν την κατάλληλη στιγμή που θα σηκώσουν το καλάμι, τη στιγμή δηλαδή που το ψάρι δεν πρόκειται να ξεφύγει. Επίσης από τις παλμικές κινήσεις του φελλού μπορούν να καταλάβουν ακόμη και το είδος του ψαριού που τσιμπά το δόλωμα. Ορισμένα είδη έχουν χαρακτηριστικό "τσιμπήμα", π.χ. ο γουλιανός όταν δαγκώσει το δόλωμα τραβά το φελλό προς τον βυθό του ποταμού, η πέρκα βουλιάζει σταδιακά το φελλό ενώ το γληνάρι παίζει αρκετή ώρα με το δόλωμα μέχρι να το δαγκώσει. Αν κατά το τράβηγμα του εργαλείου αγκιστρωθεί το ψάρι τότε πρέπει να το βγάλουμε έξω με προσοχή, για να μη ξεφύγει. Γι'αυτό το λόγο πρέπει να έχουμε μαζί μας απόχη για την ανέλκυση του ψαριού. Ακόμη πρέπει να έχουμε και διάφορα εφόδια μαζί μας για την διευκόλυνση κατά τη διάρκεια του ψαρέματος. Έτσι ένας φαγκιστρωτής θα ήταν χρήσιμος, όπως και ένα βαλιτσάκι με διάφορα εφεδρικά εξαρτήματα (κομμάτια πετονιάς, αγκίστρια, βαρούδια, κ.τ.λπ.).

Β) ΜΗΧΑΝΙΚΟ ΚΑΛΑΜΙ

Στον βασικό στοιχείο αυτό το αλιευτικό εργαλείο, έχει το μηχανισμό ο οποίος περιέχει οριστά μέτρα πετονιάς για το ψάρεμα σε μεγάλη απόσταση από μέσο στον ποταμό ενώ ο ψαράς βρίσκεται στην αχθή. Το μηχανικό καλάμι

Φώτο 3.16 Καλάμι

αποτελείται από το κοντόρι το οποίο μπορεί να είναι φτιαγμένο από διάφορα υλικά, όπως και αυτό που περιγράφω με παραπάνω (καλαμιόδι). Επίσης συνήθως χρησιμοποιείται επλεσθησικό όπως λέγεται, μη υπό ρυχή και σε άλλο τύπο ουσία το υναότιπώμαρου ή ένα χαλαρότερο κομμάτι συνήθως 3. Το ανώτερο στοιχείο σ' αυτό το καλάμι είναι το δαχτυλίδιο το οποίο έχει πάνω του, μέσα από το οποίο περνά η πετονιά διευκολύνοντας έτσι τον εξακοντισμό της. Στη βάση του κοντοριού αυτού υπάρχει μία υποδοχή πάνω στην οποία προσκομίζεται ο μηχανισμός του καλάμιου. Αυτός αποτελείται από ένα σύστημα τροχαλιών και γραναζιών τα οποία βοηθούν στο μάζεμα και το πέταγμα της πετονιάς. Η πετονιά που ξεκινά από το μηχανισμό περνά μέσα από το δαχτυλίδιο. Στην αρχή της δένεται το αρμάδι με τη βοήθεια ενός στοιφοριού ή παραμόνας. Είναι δημοφιλές εργαλείο στους ερασιτέχνες ψαράδες των βαθύτων υδάτων. Οι τεχνικές εξακοντισμού αυτού του εργαλείου είναι πολλές, διότι ο κάθε ψαράς έχει το δικό του τρόπο ρίψης. Με το εργαλείο αυτό ψαρεύονται όλα αγελάκια τα είδη των ποτάμιων ψαριών. Δεν υπάρχουν περιορισμοί στο δόλωμα που γρήγορα υποκαθίσταται χρησιμοποιούνται τόσο ψάρια όσο και τεχνητά δολώματα. Οι τρόποι δόλωσης είναι οι ίδιοι μ' αυτόν του καλάμιδιου.

Φώτο 3.17 Αλιεία με καλάμι και καλάμινι

Φώτο 3.18 Αλιεία με καλάμινι

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 4

ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ

4. ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ

Στη χώρα μας υπάρχουν 79 είδη ψαριών που ζούν στα γλυκά νερά (λίμνες - ποτάμια). Δυστυχώς όμως ελάχιστα από αυτά παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον (είναι εμπορεύσιμα), ενώ τα υπολοίπα δεν οδηγούνται στην κατανάλωση γιατί δεν έχουν ζήτηρη ή θρεπτική αξία. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναφερθούμε, κυρίως, στα γνωστότερα είδη ψαριών τα οποία ζουν στα ποτάμια της χώρας ή κινούνται σ' αυτά για τροφικούς και αναπαραγωγικούς λόγους. Συνοπτικά τα κυριότερα αλιεύματα στα ποτάμια είναι τα παρακάτω :

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Cyprinidae

- ΚΥΠΡΙΝΟΣ (ΣΑΖΑΝΙ)	<i>Cyprinus carpio</i>
- ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ	<i>Carassius carassius</i>
- ΙΤΑΛΙΚΟ	<i>Carassius auratus gibelio</i>
- ΚΟΚΚΙΝΟΦΤΕΡΑ (ΤΣΕΡΟΥΚΛΑ)	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>
- ΤΣΙΡΩΝΙ	<i>Rutilus rutilus</i>
- ΚΕΦΑΛΟΣ	<i>Leusiscus cephalus</i>
- ΑΒΡΑΜΙΔΑ (ΛΙΣΤΙΑ)	<i>Abramis brama</i>
- ΓΛΗΝΑΡΙ (ΓΛΗΝΙ)	<i>Tinca tinca</i>
- ΜΠΡΙΑΝΑ	<i>Barbus barbus (Barbus sp.)</i>
- ΑΣΠΡΟΨΑΡΟ (ΑΣΑΖΑΝ)	<i>Aspius aspius</i>
- ΓΑΔΙΝΑ	<i>Vimba vimba</i>

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Salmonidae

- ΠΕΣΤΡΟΦΑ	<i>Salmo trutta fario</i>
------------	---------------------------

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Percidae

- ΠΕΡΚΑ	<i>Perca fluviatilis</i>
- ΠΟΤΑΜΟΛΑΒΡΑΚΟ	<i>Lucioperca lucioperca</i>

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Anguillidae

- ΧΕΛΙ *Anguilla anguilla*

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Siluridae

- ΓΟΥΛΙΑΝΟΣ *Silurus glanis*

- ΓΟΥΛΙΑΝΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ *Silurus aristotelis*

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Centrarchidae

- ΣΠΑΡΑΚΙ *Lepomis gibbosus*

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ Esochidae

- ΤΟΥΡΝΑ *Esox lucius*

Παρακάτω θα γίνει μια περιγραφή της μορφολογίας, βιολογίας, καθώς και μια αναφορά στους τρόπους αλιείας του κάθε παραπάνω είδους.

4.1. ΚΥΠΡΙΝΟΣ Η ΓΡΙΒΑΔΙ (*Cyprinus carpio*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Ο κυπρίνος ανήκει στην οικογένεια Cyprinidae. Έχει σώμα επιμήκες, μέτρια πεπλατυσμένο, και κόπως πεπλατυσμένο στα πλάγια. Φέρει 4 μύστακες από τους οποίους οι δύο μεγαλύτεροι βρίσκονται στο πίσω μέρος του στόματος, και οι μικρότεροι στο μπροστινό μέρος της πάνω σιαγόνας. Ο χρωματισμός του ποικίλει από καστανοπράσινο στη ράχη και σκούρο προς χρυσοφένιο στην κοιλιακή περιοχή, με γκριζοπράσινα πτερύγια. Φτάνει κατά μέσο όρο 30 - 40 εκατοστά σε μήκος και 1 κιλό βάρος κατά το έκτο - έβδομο θέρος της ζωής του, ενώ έχουν πιαστεί και κυπρίνοι μήκους 120 εκατοστών και βάρους 25 - 30 κιλών.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Ο κυπρίνος είναι είδος το οποίο προτιμά κυρίως τα ποτάμια με πυκνή και άφθονη βλάστηση. Αυτό σημαίνει πως απαντάται σε ποτάμια με αργή ροή. Είναι πολύ καλό ψάρι τόσο για επαγγελματική, όσο και για ερασιτεχνική αλιεία. Το φθινόπωρο είναι η καλύτερη εποχή για το ψάρεμα του, το οποίο συνεχίζεται ως και τον Νοέμβριο. Αυτό το διάστημα το σπέρμα πάχους στο ψάρι είναι μεγαλύτερο για τον επερχόμενο

χειμώνα. Το καλοκαίρι το ψάρεμα έχει επιτυχία νωρίς το πρωί, το σούρουπο και τη νύχτα. Πάντως οι πιο ευαίσθητες συνθήκες ψαρέματος είναι τον Αύγουστο με την εμφάνιση ανθών στα φυτά. Χαρακτηριστικό γνώρισμα

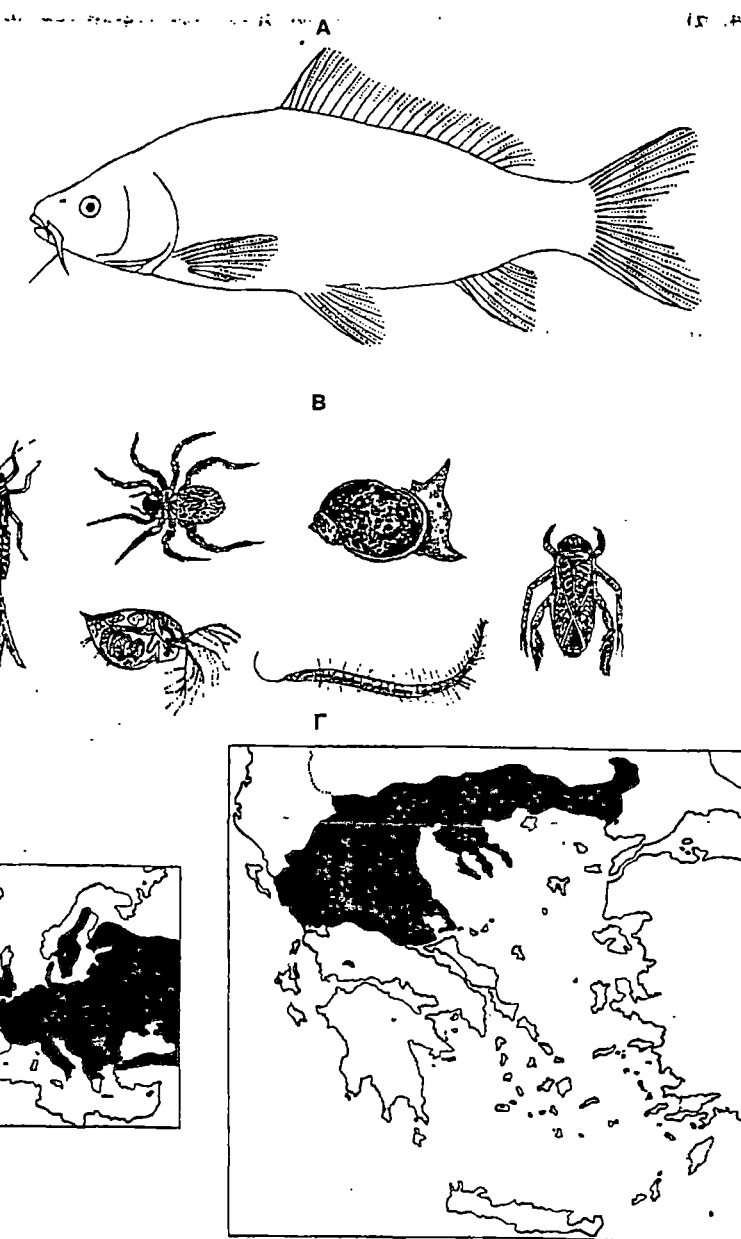
του κυπρίνου είναι οι κοφτές κινήσεις προς τα μπροστά όταν πιστεύει σε σγκίστρι με πετονιά.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Ο κυπρίνος αλιεύεται με όλες τις γνωστές τεχνικές αλιείας στα ποτάμια. Αλιεύεται με το κέρτιο, κομάκι, δίκτυο, καλάμι (μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλα τα είδη καλάμιών αρκεί να έχουν μεγάλο μήκος - 3 μέτρα - και να είναι γερά με πετονιά που να κρατά βάρος 3 - 5 κιλά). Τα κυριότερα δολώματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι διάφορες ζύμες, βραστές πατάτες, βραστά φασόλια, γλυκό καλαμπόκι. Τα σκουλήκια μπορούν να χρησιμοποιηθούν, κυρίως την Άνοιξη.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Το γριβάδι είναι ενδημικό είδος της Κ. Ασίας. Έχει εισαχθεί σε όλο σχεδόν τον κόσμο. Στη χώρα μας αφθονεί στις λίμνες και στα ποτάμια της Θεσσαλίας, Μακεδονίας Ηπείρου και Θράκης, όπου και αλιεύεται έντονα. Επίσης έγινε εμπλουτισμός στις λίμνες Στυμφαλίας, Τριχωνίδα και στο Δίωτο Ευβοίας.

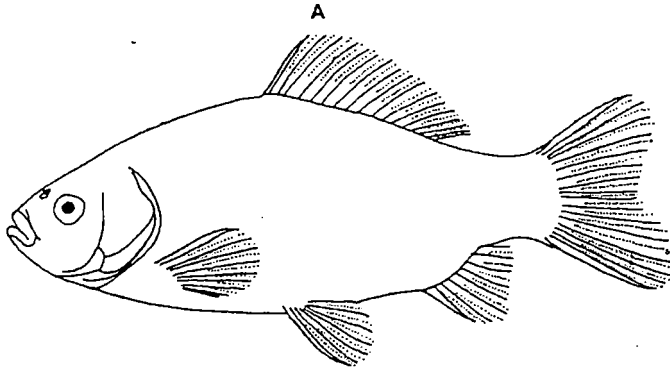

A. γριβάδι, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

4.2. ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ (Carassius carassius)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το σώμα της πεταλούδας μοιάζει με αυτό του κυπρίνου. Οι διαφορές εντοπίζονται στο ότι η πεταλούδα δεν φέρει μύστοκες. Το σώμα της είναι πεπλατυσμένο με πολύ πλατύ ροχταίο πτερύγιο. Ο χρωμα

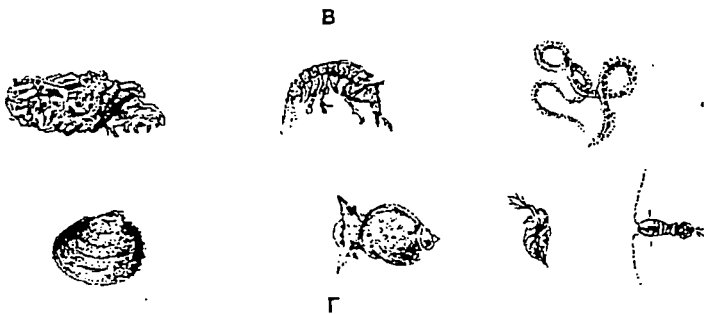
τιμόδες της είναι πράσινο ελαιώδες ή ερυθροκόκκινο. Το μέγιστο μήκος που πετυχαίνεται από το είδος αυτό, είναι 50 εκατοστά και βάρος 1.5 κιλό.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το είδος αυτό μπορεί να ευδοκιμήσει κάτω από δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης όπως και ο κυπρίνος. Ζει στις ίδιες περιεκτικές με τον τελευταίο, και η συμπεριφορά αυτών των δύο ψαριών είναι η ίδια, όπως ίδια είναι η περίοδος αλιείας των.

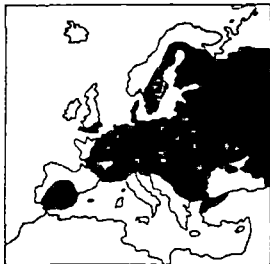
ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Η πεταλούδα αλιεύεται όπως και ο κυπρίνος με τις ίδιες τεχνικές, και χρησιμοποιούνται ακριβώς τα ίδια δολώματα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

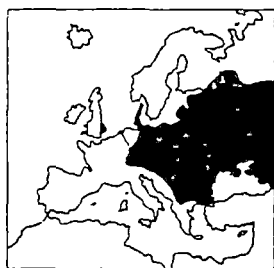
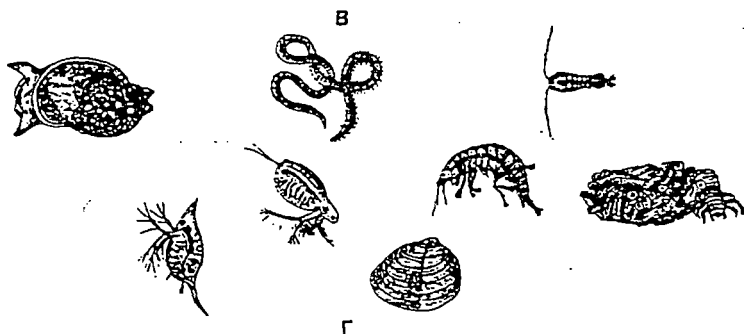
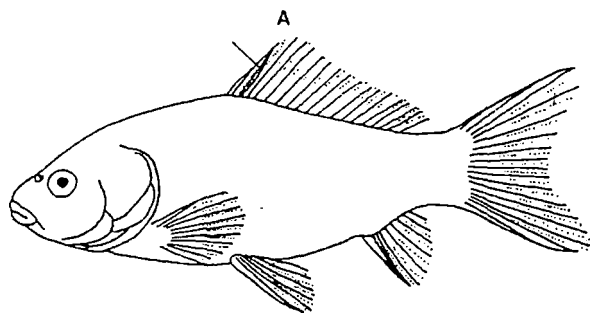
Γεωγραφικά η πεταλούδα εκτείνεται σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες και φτάνει ανατολικά μέχρι το Lena ποταμό της Σ. Ένωσης. Έχει εισαχθεί σε πάρα πολλές χώρες, όπως τη Β. Αμερική, Ν. Ζηλανδία κ.λπ. Στη χώρα μας απαντάται και αλιεύεται στους ποταμούς Ήβρο, Σαφίω.

A. πεταλούδα, B. τροφή, Γ. ελληνική και ευρωπαϊκή εξάπλωση.

4.3. ΙΤΑΛΙΚΟ (*Carassius auratus gibelio*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το ιταλικό έχει σώμα μέτριο πεπλατυσμένο, και στην αρχή του ραχιαίου πτερυγίου το ελεύθερο τμήμα είναι κόπως εγκολλημένο.

A. ιταλικό, χρυσόψαρο, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

Είναι ψάρι που ανήκει στην ίδια οικογένεια με τον κυπρίνο και την πεταλούδα με τα οποία έχει πολλές ομοιότητες, μα και πολλές διαφορές, που κάνουν εύκολο τον ενοχορισμό τους. Ορισμένες διαφορές με τον κυπρίνο είναι η έλλειψη μιστάκων και η παρουσία μεγάλων λεπτών. Το χρώμα του ιταλικού είναι καστανοπράσινο στη ράχη, κρυσταλλίνο στο υπόλοιπο τμήμα των πλευρών και ασπρόλευκο ή άσπρο στην κοιλιά. Το μέγιστο μήκος που επίτυγχάνεται από αυτό το είδος είναι 30 - 40 εκατοστά, και 600 - 800 γραμμάρια βάρος.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το ιταλικό ζει στις ίδιες περιφέρειες με τον κυπρίνο και την πεταλούδα, και γενικά παρουσιάζουν τις ίδιες συνήθειες. Η περίοδος φέρματος, είναι επίσης η ίδια.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Το ιταλικό αλιεύεται με όλους τους γνωστούς τρόπους, αλλά αυτός που χρησιμοποιείται πιο συχνά είναι το καλέρι. Είναι το ψάρι γνωστό στην κρησινική με τη λέξη "το ψάρι της δίψας" και είναι πολύ γευστικό, με χρησιμοποιείται και διάφορες τύπους.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Το ιταλικό υπάρχει στους ποταμούς Αλιάκμονα (κάτω τμήμα του), Εοδακόνιο, Αφίο, Νεστό, Έβρο, Στρυμονία όπου και αλιεύεται σε μεγάλες ποσότητες.

4.4. ΚΟΚΚΙΝΟΦΤΕΡΑ Η ΤΣΕΡΟΥΚΛΑ (*Scardinius erythrophthalmus*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Ακόμη ένα ψάρι της οικογένειας Cyprinidae. Η κοκκινοφτέρα η τσερούκλα έχει

πεπλατυσμένο σώμα, με μικρό κεφάλι. Τα λείψια της είναι μεγάλα και γυαλιστερά με χρυσίζουσες ανταύγειες. Η ράχη του ψαριού αυτού, είναι κάπως κεκομμένη. Φέρει βαθύ και στονοπράσινο χρωματισμό στη ραχιαία περιοχή, ορειχάλκινο στις πλευρές και λευκό ή κρεμώδη στην κοιλιά. Το μέγιστο μήκος που επιτυγχάνεται από αυτό το είδος είναι τα 30 εκατοστά, με μέγιστο βάρος 300 γραμμάρια.

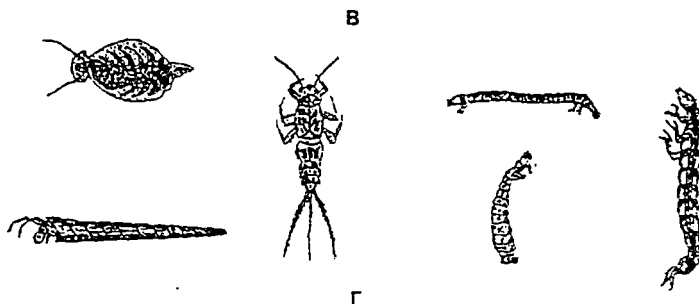
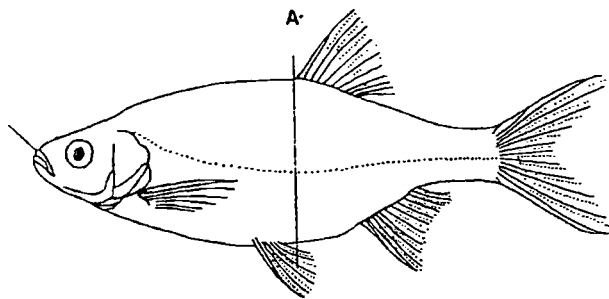
ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Η κοκκινοφτέρα είναι είδος κοποδιστό, σπάνια όμως ένα κοπάδι μένει στο βυθό. Ζει κυρίως στα ποτάμια των κοιμητών περιοχών ανάμεσα στη βλάστηση. Αλιεύεται όλο το χρόνο, μα πιο πολύ την ίδια περίοδο με τον κυπρίνο.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Η κοκκινοφτέρα είναι ψάρι που αλιεύεται με τη δόλο, με όλες τις παλαιές. Είναι κορί σγαθηρά στην ερασιοντέλει, ψαρεύει οι σπορίοι το γορβίουν με πετατούρι ή διαφόρων τύπων καλόμυα. Τα κυριώτερα δολώματα που χρησιμοποιούνται είναι ο κοινός γεωσκώληκας και διάφορες γύμες, κώρι να αποκλείεται το βράστο καλαμπόκι.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Εκτείνεται σε όλη την Ευρώπη εκτός της Ιβηρικής χερσονήσου. Στην Ελλάδα βρίσκεται στην κεντρική και βόρεια χώρα όπου και αλιεύεται.

A. κοκκινοφτέρα, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

4.5. ΤΣΙΡΩΝΙ (*Rutilus rutilus bonaparte*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Μοιάζει πολύ με την κοκκινόφτερά. Το σώμα του τσι-

ρωντιού είναι πλευρικά πιεπτε σμένο, με μικρή κεφαλή. Τα λέπια του καλύπτουν όλο το σώμα και είναι σχετικά μεγάλα. Στη ράχη παρουσιάζει καστανοπράσινο χρωματισμό, ενώ τα πλευρά του είναι ασημέχρα. Η ίριδα του ματιού του τσιρωντιού είναι πάντα κόκκινη. Το μέγιστο μήκος που επιτυγχάνεται από αυτό το είδος είναι τα 55 εκατοστά, με μέγιστο βάρος τα 2 κιλά.

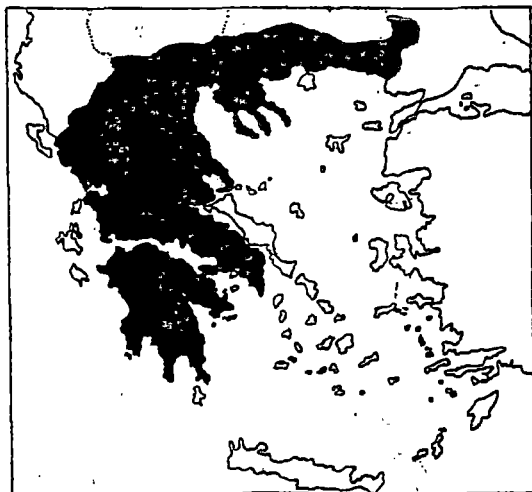
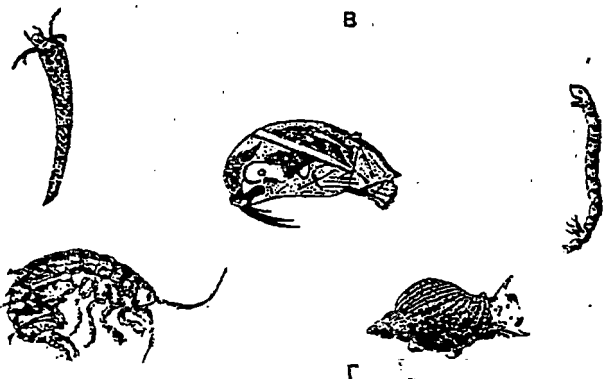
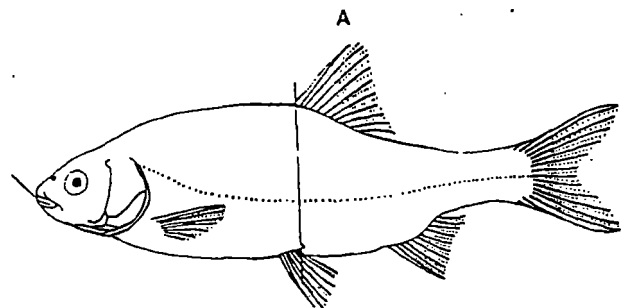
ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το τσιρώνι συναντάται σε ποταμούς με νηματοειδή ροή. Ζει σε κοπάδια, με υπάρχουν και μοναχικά άτομα. Η καλύτερη περίοδος αλιείας είναι κατά το τέλος της Άνοιξης.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Αλιεύεται όπως και η κοκκινόφτερά. Είναι αδηρόφογο ψάρι, το οποίο αρμά σε ότι κινείται. Τα καλύτερα δολώματα είναι η ζύμη ψωμιού και οι γεωσκώληκες. Ακόμη μπορούν να χρησιμοποιηθούν βραστές αρακάς και καλαμπόκι. Ψαρεύεται όλο το χρόνο.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Το είδος αυτό εκτείνεται σε όλη την Ευρώπη, όπου δημιουργεί τοπικές φυλές. Στην Ελλάδα απαντάται σε όλα τα ποτάμια και αλιεύεται σε μεγάλες ποσότητες.

A. τσιρώνι, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

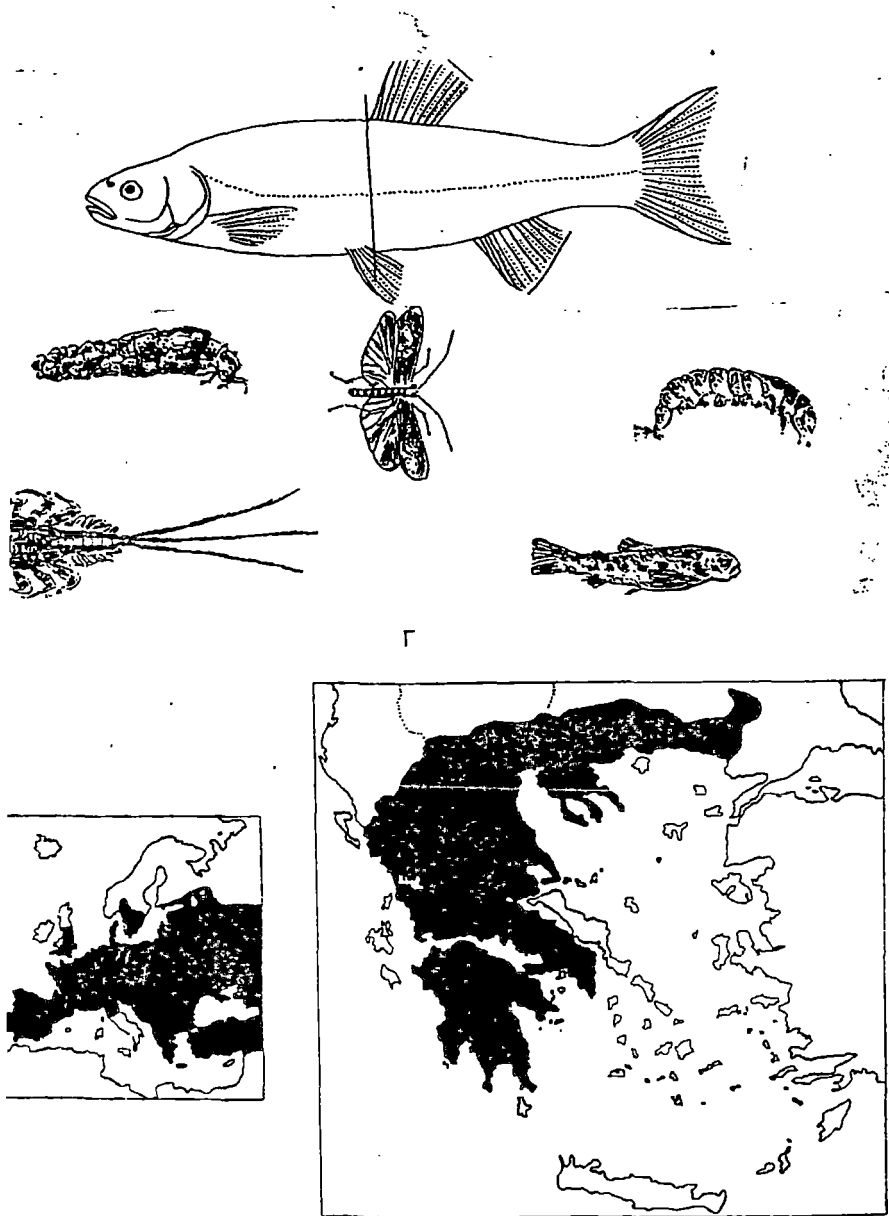

4.6. ΚΕΦΑΛΟΣ (*Leusiscus cephalus*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το σώμα αυτού του ψαριού έχει σχημα σπρακτοειδές, με μια μικρή κύρτωση στην ροχιαία περιοχή. Τα λέπια του είναι μεγάλα γυαλιστερά, με μούρο περίγραμμα. Ο κέφαλος έχει σκούρο πράσινο ή γκρι ζοπράσινο χρωματισμό στη ροχιαία περιοχή, ασημένιο στις πλευρές και

λευκό ή ασημένιο στην κοιλιακή, με μια χρυσίζουσα ή ορε ικόλκινη ανταύγεια. Το μέγιστο στο μήκος του φτάνει στα 60 εκατοστά, με βάρος 7 κιλά. Τα άτομα που συναντάμε συνήθως, έχουν μήκος, 20 - 40 εκατοστά, και βάρος 600 με 1500 γραμμάρια. Στην Ελλάδα υπάρχει ακόμη ένα είδος κέφαλου, ο λευκίσκος (*Leusiscus leusiscus*), ο οποίος έχει πιο κιτρινωπό χρωματισμό και λιγότερο και μικρότερο κεφάλι.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Ο Κέφαλος είναι ψάρι που συναντάται συνήθως σε τρεχούμενα νερά, από τη ζώνη της πέστραφας, ως τις εκβολές των ποταμών. Σχηματίζει συνήθως μικρές ομάδες ατόμων, οι οποίες παλλές φορές γίνονται ορατές στην επιφάνεια του νερού ενεδρεύοντας για έντομα. Πρόκειται όμως για πολύ δειλό ψάρι που δύσκολα το πλησιάζει κανείς χωρίς να τον αντιληφθεί. Η παρουσία αυτού του ψαριού είναι έντονη κοντά στους υδροταφράκτες. Έτσι οι ερασιτέχνες ψαράδες πρέπει να το αναζητούν σ' αυτά τα μέρη. Ο κέφαλος είναι το πιο πομφόγο ψάρι του γλυκού νερού. Είναι γνωστό στους ψαράδες για την αδηφογία του. Αλιεύεται όλο το χρόνο, ακόμη και το χειμώνα.

A. κέφαλος. B. τροφή. Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ : Λόγω της αδηφογίας του, αυτό το ψάρι αλιεύεται με όλες τις τεχνικές, χωρίς όρια. Χρειάζεται όμως μια κάποια επιδεξιότητα γιατί όσο μεγαλύτερο είναι ένα τέτοιο άτομο σε ηλικία, τόσο πιο δύσκολα συλλαμβάνεται. Ψαρεύεται πολύ με τεχνητά δολώματα τα οποία περιστρέφονται μέσα στο νερό (πεταλούδα). Εκτός από τεχνητά δολώματα χρησιμοποιούνται και φοξίνοι (χειμώνας), σκώληκες, έντομα, μέχρι και έντερα πουλιερικών. Στο ψάρεμα μεγάλων ατόμων καλά είναι να αφήνεται η πετονιά του αλιευτικού εργαλείου λίσκα και να χρησιμοποιείται ταλαντωμένο δόλωμα εντόμων.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) : Ο κέφαλος υπάρχει σε όλη την Ευρώπη εκτός Κεντρικής και Βόρειας Σκανδιναβικής χερσονήσου καθώς και Μ.Ασίας. Στην Ελλάδα αλιεύεται σε όλη την ηπειρωτική χώρα.

4.7. ΑΒΡΑΜΙΔΑ Η ΛΕΣΤΙΑ (Abramis brama)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Η λεστιά έχει σώμα αρκετά τοξοειδές, σχεδόν δισκοειδές. Η κοιλιά έχει μορφή καρύνας με κορυφή. Η ράχη της είναι καφέ πράσινη σκούρα και τα πλευρά της γκρίζα με γαλάζιες ανταύγειες, ενώ η κοιλιά της είναι λευκή. Το μήκος της λεστιάς είναι 30-40 εκατοστά, ενώ μπορεί να φτάσει και τα 70 εκατοστά. Το βάρος της είναι 300-400 γραμμάρια έως 6 κιλά.

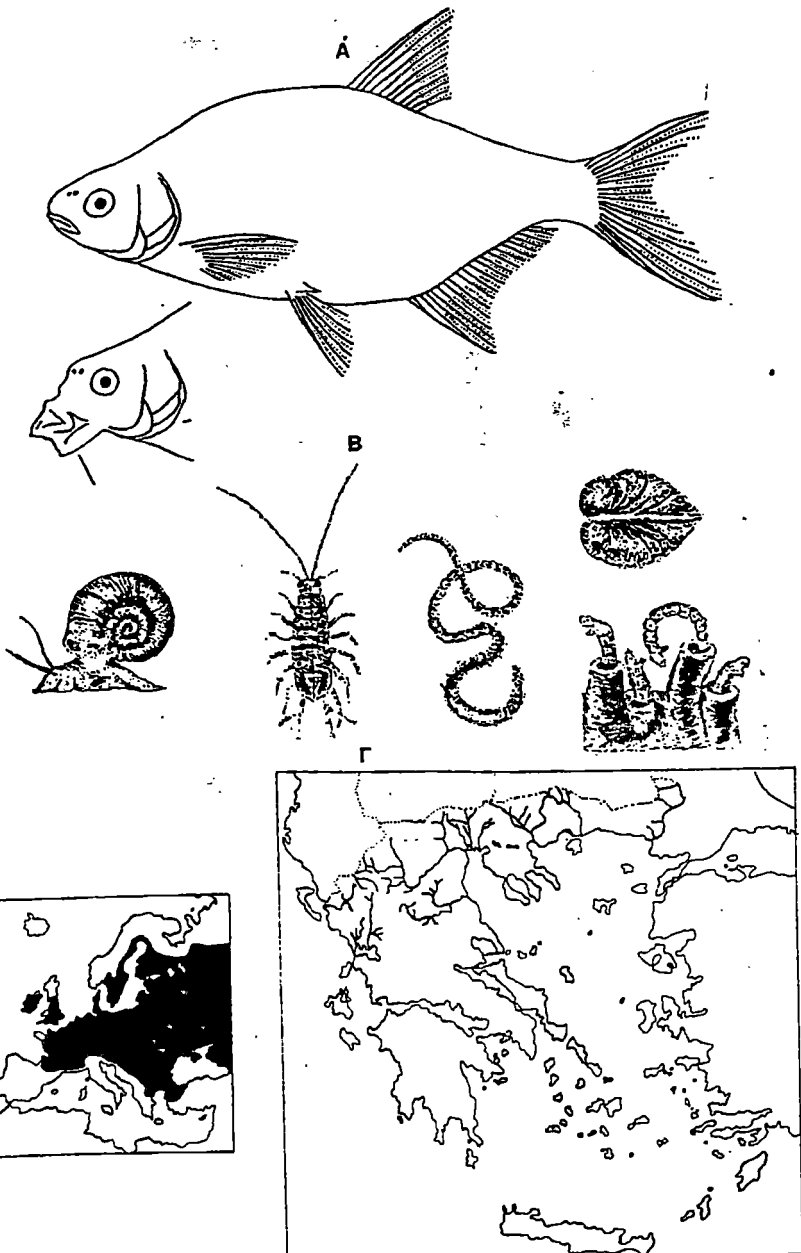
ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Η λεστιά συναντάται σε ήρεμα νερά με αργή ροή και λάσπώδη βυθό (ζώνη λεστιάς). Σχηματίζει μικρές και μεγάλες ομάδες, που τη νύχτα ανεβαίνουν στην επιφάνεια του νερού, ενώ την ημέρα μένουν στο βυθό. Είναι ψάρι ποιμώγο. Η καλύτερη περίοδος για το ψάρεμά της είναι το φθινόπωρο.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Για το ψάρεμα της λεστιάς απαιτούνται δυνατό και ανθεκτικά εργαλεία (πετονιές) και κορτερά ογκίστρια. Συνήθως ψαρεύεται με τη βοήθεια φελλού στην επιφάνεια του νερού και ογκιστρώνεται αμέσως μετά το τσίμπημα. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλες οι τεχνικές ομαδικής αλιείας. Καλύτερα δολώματα θεωρούνται οι προνύμφη μύγας, διάφορες ζύμες, γλυκό αροποσίτι.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Εκτείνεται σε όλη την Ευρώπη εκτός Ισπανίας και Ιταλίας. Στην Ελλάδα αλιεύεται σε όλα τα ποτάμια συμπλέγματα των βόρειων περιοχών.

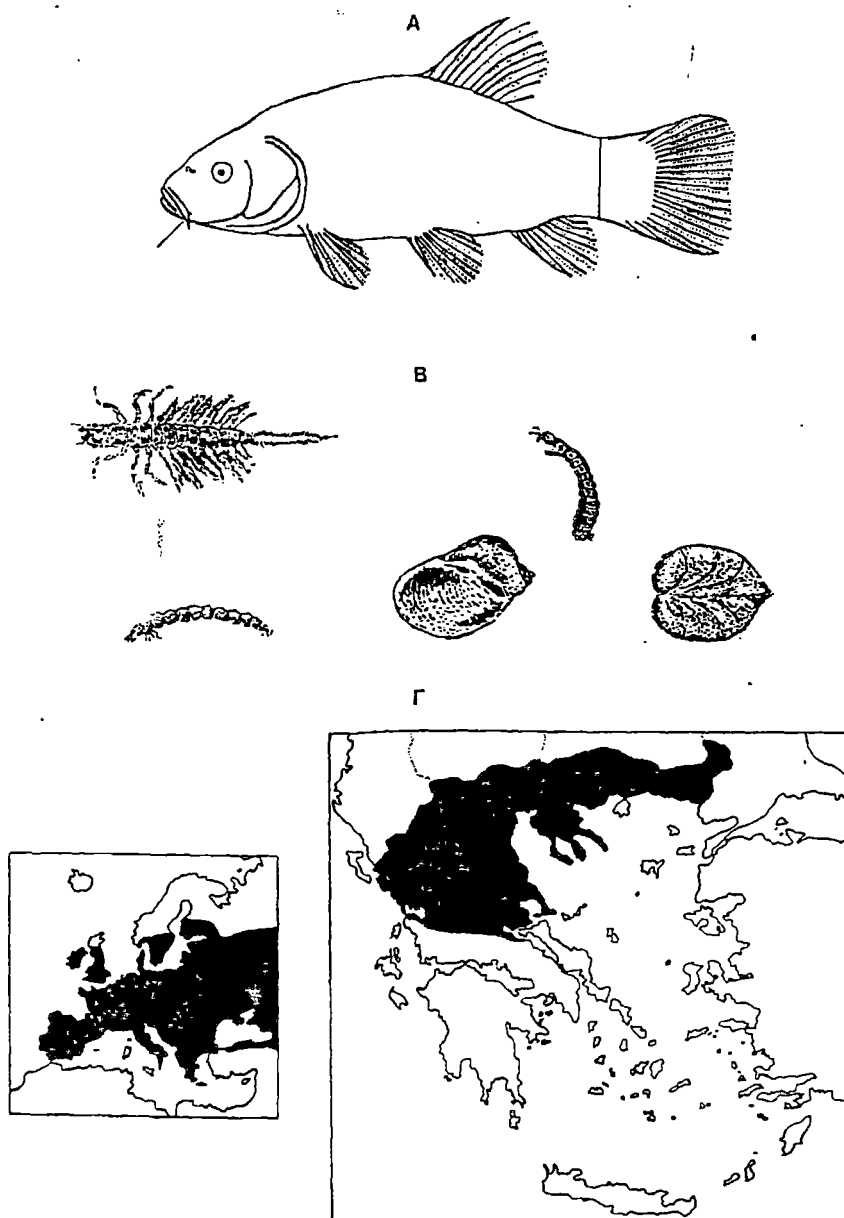

A. λεστιά, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

4.8. ΓΛΗΝΑΡΙ (Tinca tinca)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το γληνάρι ή γληνί, είναι ψάρι που αναγνωρίζεται εύκολα. Το σώμα του είναι κοντόχοντρο και η ράχη του είναι σαν τσιπούρα ενώ ο μίσχος της ουράς του είναι αρκετά παχύς. Οι βασικότεροι χρωματισμοί αυτού του ψαριού είναι ο σκούρος πράσινος, ο καστανόμαυρος και μερικές φορές ο χρυαίζων. Οι σκουρότερες αποχρώσεις βρίσκονται στην ραχιαία περιοχή του σώματος, ενώ η κοιλιακή περιοχή είναι συνήθως υποκίτρινη. Η ανάπτυξη του γληναριού είναι πολύ μικρή. Το μέγιστο μήκος που επιτυγχάνεται σε καλούς βιότοπους είναι τα 70 εκατοστά, με βάρος γύρω στα 8 κιλά.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το γληνάρι είναι ψάρι το οποίο έχει ανεπτυγμένο το αίσθημα του φόβου, πράγμα που σημαίνει πως οι ερασιτέχνες ψαρόδες, πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις κινήσεις τους. Συναντάται στα κατώτερα τμήματα των ποταμών, τα οποία έχουν αργή ροή και πλούσια βλάστηση, όπου δημιουργεί μικρές ομάδες. Τον χειμώνα αυτό το ψάρι σταματά κάθε δραστηριότητα και δεν τρέφεται (μένει στον βυθό, μέσα στο βούρκο). Αρχίζει να κινείται και να τρέφεται την άνοιξη. Έτσι οι θερμότεροι μήνες του χρόνου είναι οι πιο ιδανικοί για το ψάρεμά του. Οι καλύτερες ώρες για το ψάρεμα γληναριού είναι το ασούρουπο και νωρίς το πρωί. Ένα βασικό χαρακτηριστικό αυτού του είδους είναι ο τρόπος συμπεριφοράς το σπέναντι στο εόλωμα. Είναι γνωστό πως το γληνάρι παύει αρκετή ώρα με αυτό πρώτου ψάρεμα.

A. γλινί, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

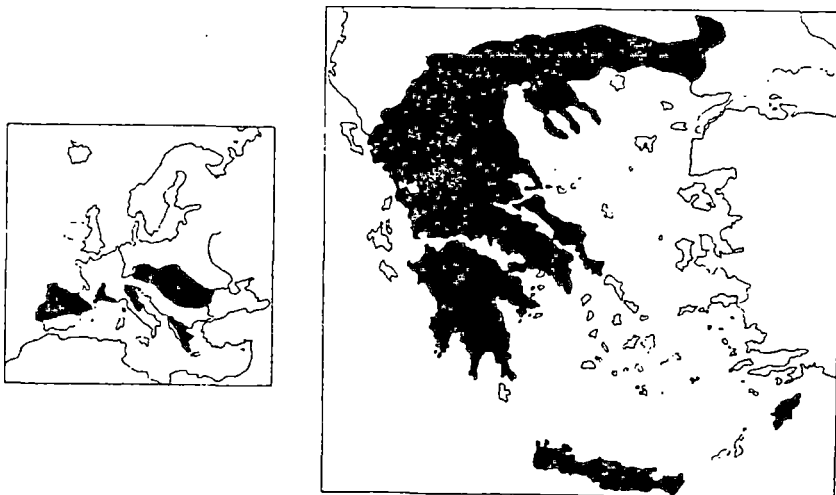
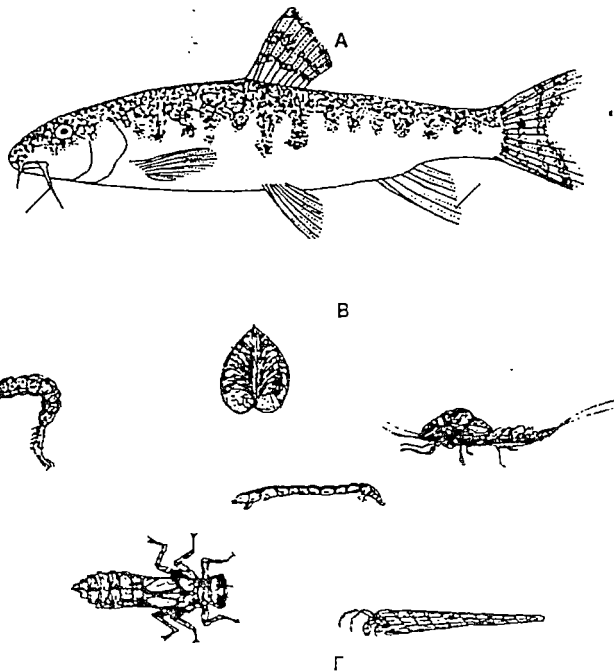
Αλιεύεται με όλες σχεδόν τις τεχνικές ομαδικών συλλήψεων. Επίσης ψαρεύεται με καλάμι και πετονιές. Τα καλύτερα ελώματα είναι οι γεωκώληκες, τα λευκά σκουληκία, οι τύμπε και η βραστή πατάτα.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) : Υπάρχει σε όλη την Κ. και Ν. Ευρώπη. Στη χώρα μας αλιεύεται στα ποτάμια συμπλέγματα του Έβρου, Στρυμόνα, Νέστου, Αξιού, Αλιάκμονα, Λουδίου, Πηνειού.

4.9. ΜΠΡΙΑΝΑ (*Barbus sp.*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Η μπριάννα έχει σώμα επιμήκες, με κόπως κυρτή ράχη. Φέρει δύο ζεύγη μιστάκων, από τα οποία το ένα είναι μεγαλύτερο. Έχει λεπτά μέτρια μεγέθους. Ο χρωματισμός της ραχιαίας περιοχής, είναι ποσινοκάστανος, υποκίτρινος στις πλευρές, ανοικτό κρεμώδη στην κοιλιακή περιοχή, με ή χωρίς σκούρες κάθετες λωρίδες στο πάνω μέρος των πλευρών και της ράχης. Τα ραχιαία και ουριαία πτερύγια φέρουν σκούρα στίγματα, ενώ τα άλλα πτερύγια έχουν υποκίτρινο χρωματισμό. Το μέγιστο μήκος που επιτυγχάνεται από το είδος αυτό είναι 35 με 50 εκατοστά, και βάρος 150-400 γραμμάρια.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Η μπριάννα είναι εξαιρετος κολυμβητής σε σημεία που να τη συναντάμε πολύ συχνά σε γρήγορα ρεύματα (ως τη ζώνη της πέστροφας). Πρόκειται για είδος που σχηματίζει πάντοτε πολυάριθμες ομάδες. Την ημέρα παραμένουν κοντά σε ρεύματα, σε σημεία όπου το νερό σχηματίζει δύνες, η είναι πολύ αρμητικό. Τη νύκτα ψάχνει για τροφή. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η μπριάννα εισέρχεται στα βαθύτερα στρώματα των ποταμών και των ρευμάτων, σε κρύπτες κοντά στην ακτή, ή σε πέτρες όπου περνά ένα είδος χειμώνα ως κρυφή. Το άνω του είδους ονομάζεται *Barbus* (π.χ. *Barbus barbus*, *Barbus albanicus*, *Barbus plebejus cyclolepis*). Βρίσκονται σε όλα σχεδόν τα ποτάμια συμπλέγματα της χώρας μας. Οι θερμότεροι μήνες του έτους είναι η καλύτερη εποχή για το ψάρεμα της μπριάννας. Η περίοδος μεταξύ Απριλίου και Αυγούστου είναι η πλέον κατάλληλη.

A. μπριάννα, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ

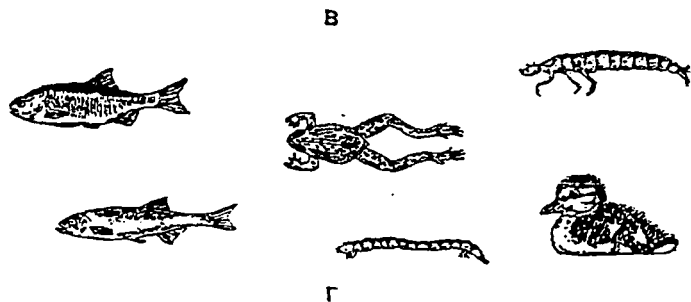
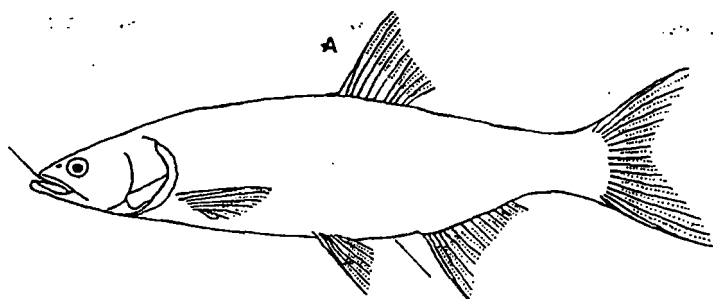
Το ψάρεμα της μπριάννας είναι μια μεγάλη εμπειρία, χρειάζεται απόλυτη επιδεξιότητα και καλής ποιότητας αλιευτικά εργαλεία. Είναι ψάρι που αντιστέκεται πάρα πολύ στα σγκύστρι σε σημεία που να ν

ρίζουμε πως το σγκίστρι σκόλωσε σε πέτρα. Φορεύεται με δυνατό πετονιά που να αντέχει αρκετά κιλά. Τα καλύτερα δολώματα είναι σκόληκες, προνύμφες εντόμων διάφορες τύμες, μικρά κορκινωειδή και τεκνητά δολώματα (παταλούδες).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) : Το είδος αυτό εκτείνεται σε όλη την Κ. και Α. Ευρώπη όπου σχηματίζει πολλά υποείδη. Στη χώρα μας αλιεύεται σε όλα τα ποτάμια συμπλέγματα.

4.10. ΑΣΠΡΟΨΑΡΟ Η ΑΣΑΖΑΝ (Aspius aspius)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το ασπρόψαρο έχει σώμα επιμήκες με κόπως πεπτεσμένες πλευρές, και το στόμα του είναι πολύ μεγάλο και λίγο πλόγιο. Τα λέπια του είναι πολύ μικρά και καλά τοποθετημένα πάνω στο σώμα. Το είδος αυτό έχει στην ραχιαία περιτοχή σκούρο πράσινο χρωματισμό, σημεία στις πλευρές, λευκά προς υποκίτρινο στην κοιλιακή χώρα. Το μέγιστο μήκος που επιτυγχάνεται από αυτό το ψάρι είναι τα 100 εκατοστά, με βάρος τα 8 - 9 κιλά (σε ηλικία 5-6 ετών).

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Προκειται για ορμακτικό ψάρι το οποίο κατοικεί στα ενδιάμεσα τμήματα των ποταμών, συνήθως στις περιοχές που η ταχύτητα της ροής είναι μέτρια. Είναι μοναχικό ψάρι και σχηματίζει ομάδες μόνο σε νεαρή ηλικία οι οποίες αποτελούνται από 5-6 άτομα. Η καλύτερη περίοδος ψαρέματος του είναι το βόλο καιρι ως της αρχής φθινοπώρου.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Το ασπρόψαρο ψαρεύεται με δίχτυα, μα και με διάφορες άλλες τεχνικές όπως το καλάμι και την πετονιά. Δεν δολώμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο γεωσκώληκας, έντομα, βρασμένο καλαμπόκι αλλά και τεκνητά δολώματα.

A. ασπρόψαρο, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

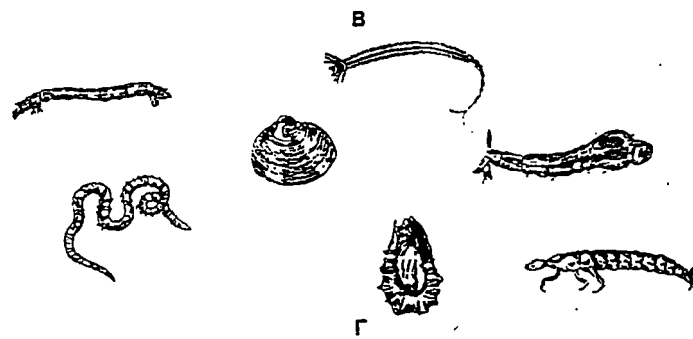
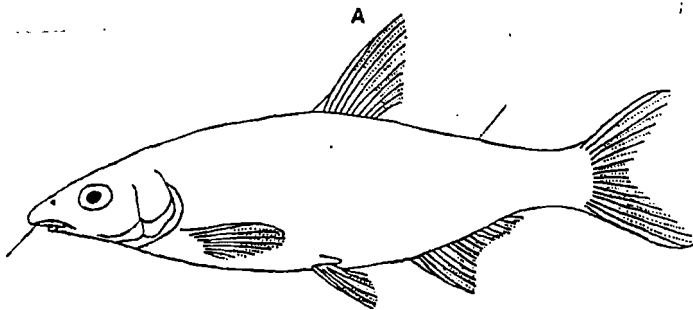
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Υπάρχει σε όλες τις χώρες της Κ. και Α. Ευρώπης. Στην

Ελλάδα υπάρχει και αλιεύεται στον Νεστό, Έβρο και Στρυμόνα ποταμό.

4.11. ΓΑΔΙΝΑ Η ΣΤΡΑΒΟΜΟΥΡΑ (*Vimba vimba*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το ψάρι αυτό έχει κυλινδρικό σώμα, κόπως πεπλασμένο πλευρικά με μια κορίνα κατά μήκος της ραχιαίας περιοχής. Το κεφάλι της είναι μικρό με προεξέχουσα κομπυλόγραμμη μύτη. Η γαδίνα έχει γκριζογάλανο χρωματισμό στη ραχιαία περιοχή υποκίτρινο στις πλευρές και έντονο κίτρινο στην κοιλιακή περιοχή. Το μέγιστο μήκος στο οποίο φτάνει είναι τα 50 - 60 εκατοστά με βάρος 1 κιλό.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Είναι είδος που ζει στο βυθό και προτιμά νερά με πηλώδη πυθμένα τα οποία υπάρχουν στα ποτάμια των κοιμηλών περιοχών. Κατά το Μάιο - Ιούνιο μεταναστεύει στα ανώτερα τμήματα των ποταμών. Λίγο πριν αυτή την περίοδο οι συνθήκες είναι ευνοϊκές για ψάρια, λόγω της μεγάλης κινητικότητας αυτών των ψαριών.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Ο καλύτερος τρόπος αλιείας αυτού του ψαριού είναι με πετονιά ή πεταχτάρι και με καλάμι διότι το άτομο αυτό είναι μοναχικό. Υαρεύονται εύκολα με τα χέρια κοντά σε πέτρες, και κρημνίζονται ακάμην και δίκτυα. Ο γεωσκώληκος είναι το καλύτερο δόλωμα ενώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν και διάφορες τύμες.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Η γαδίνα υπάρχει σε όλη την Ευρώπη. Στην Ελλάδα υπάρχει και αλιεύεται στους ποταμούς Στρυμόνα, Έβρο, Εξοσσαίο, Αξιό, Πηνειό.

A. γαδίνα, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

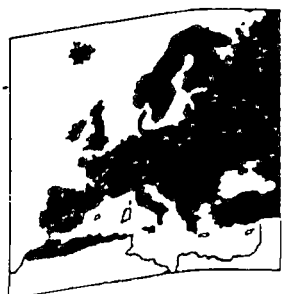
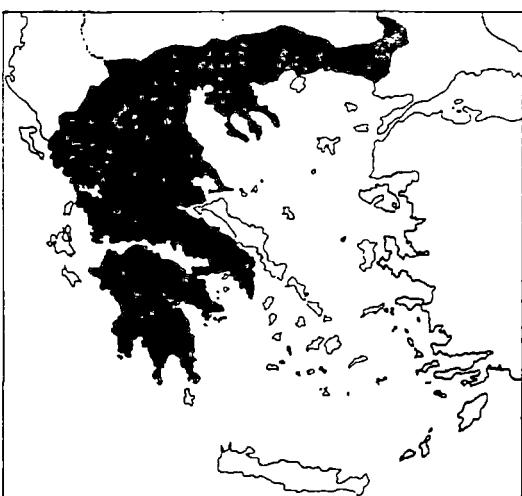
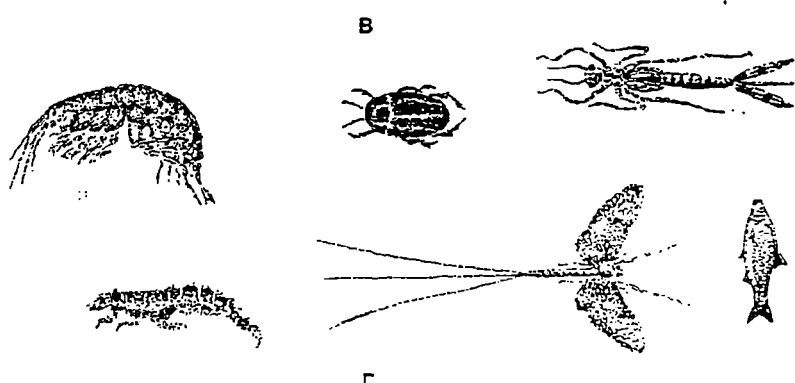
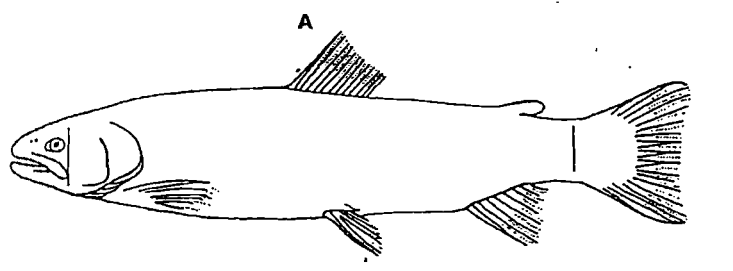
4.12. ΠΕΣΤΡΟΦΑ (*Salmo trutta fario*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Η Ευρωπαϊκή πέστροφα οποία ανήκει στην οικογένεια Salmonidae, και γρήγορο οργανισμό με σώμα επιμήκες

των ρευμάτων είναι είδος το Πρόκειται για πολύ ευκινητό και πλευρικά πεπλεγμένο με καλά ανεπτυγμένα πτερύγια. Έχει σφικτές κεφάλι και μεγάλο στόμα. Το χρώμα του ποικίλει ανάλογα με το περιβάλλον, από σχεδόν μαύρο, κιτρινωπό ως αργυρόχρσο. Η ρακίη του είναι σχεδόν πάντα μαύρη. Στα πλευρά της πέστροφας υπάρχουν πολυάριθμες κηλίδες, κόκκινες ή μαύρες. Το ρακίο πτερύγια είναι λιπόδες. Το μέγεθος το οποίο πετυχένεται στα μικρά ρεύματα είναι της τάξης των 15 - 20 εκατοστών μήκος και 200-300 γραμμάρια βάρος, αλλά μπορεί να φτάσει και τα 50 εκατοστά μήκος με 1 - 1,5 κιλά βάρος. Πρόκειται για ένα νόστιμο ψάρι που προσελκύει πολλούς ψαράδες στα μέρη που υπάρχει. Εκτός από την πέστροφα των ρευμάτων, στην Ελλάδα αναφέρθηκαν και άλλα υποείδη, ημιορεινών κι ορεινών ρευμάτων.

1. *Salmo trutta tentex*. Βρίσκεται, στον Αχελώο, Αώο, Λούρο, Άραχθο, Βοΐδομάτη.
2. *Salmo trutta peristericus* Βρίσκεται στη Δ. Μακεδονία.
3. *Salmo trutta macedonicus* Βρίσκεται στους ποταμούς Νεστί, Στρούμι, Σαβόρ, Σέβρι.
4. *Salmo trutta pelagonicus* Βρίσκον σε ποταμούς όπως ορ ποταμού, Αθήνα.
5. *Salmo trutta macrostigma* Βρίσκεται σε ποταμούς της Ήφαιστος και της Τριφυλίας. Σε μερικές γραμμές η διαφορά στα οπτικά των ειδών είναι κλάση.

ΣΥΝΗΘΕΙΔΣ : Η κοινή όψη της πέστροφας στα ποτάμια, ερύνει οσφύνη της πέστροφας το ανώτερο τμήμα των ρεμάτων υδάτινων. Δηλαδή αυτό το ψάρι προτιμά το τρεκούμενο, παγωμένο νερό που είναι καλά οξυγονωμένο. Η πέστροφα είναι ψάρι που χρησιμοποιεί την απόκριση σε μεγάλο βαθμό. Σε περίπτωση που παρενοκληθεί, αποσύρεται αμέσως στους κώπους απόκρυ

Πέστροφα των ρεμάτων, Β. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ψής της, του οποίου εγκαταλείπει με πολύ αργό ρυθμό. Συνήθως κολυμπά με το κεφάλι αντίθετα στη ροή του νερού για καλύτερη αντίσταση και για να βλέπει την τροφή που παρασύρεται από τα τρεχούμενα νερά.

Η πέστραφα συνήθως ψάχνει για την τροφή της σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Γι' αυτό είναι καλά οι ψαράδες της πέστραφας να μπορούν να αναγνωρίσουν τέτοιες περιοχές. Μια τέτοια περιοχή είναι η θέση σε ένα ποταμό, όπου το ρεύμα του νερού είναι λίγο στάσιμο, γιατί ίσως σ' αυτά μερικές φορές να κρύβεται η πέστραφα που ενεδρεύει για μικρά ασπόνδυλα τα οποία αποτελούν την τροφή της.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ : Η πέστραφα ψαρεύεται κυρίως με μηχανικά καλάμι για τί είναι μοναχικό ψάρι, σε σημείο που σπάνια να εντοπίσουμε ομάδα 2 - 3 ατόμων. Για τον παραπάνω λόγο και διότι η φύση των περιοχών που ζει η πέστραφα είναι τέτοια, είναι αδύνατον να αλιευθεί με μέσα ομαδικής σύλληψης (π.χ. δίχτυα). Μπορούν όμως να χρησιμοποιηθούν ιχθυοπαγίδες σε περάσματα ρυακιών. Τα κυριώτερα δολώματα είναι μικροί φοξίνιοι, γωβιοί, κορκινοείδη του γλυκού νερού και ώριμα έντομα.

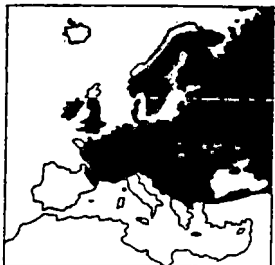
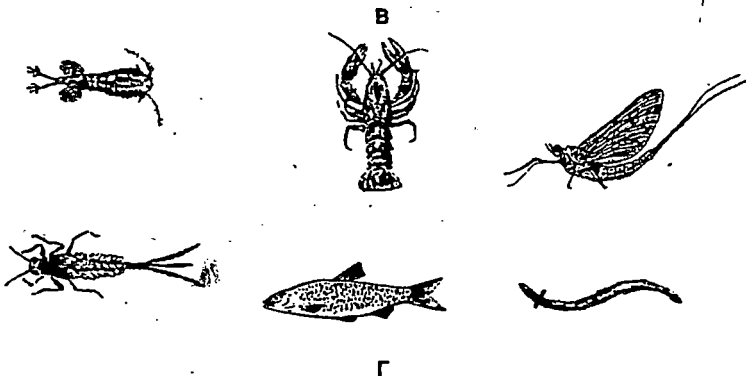
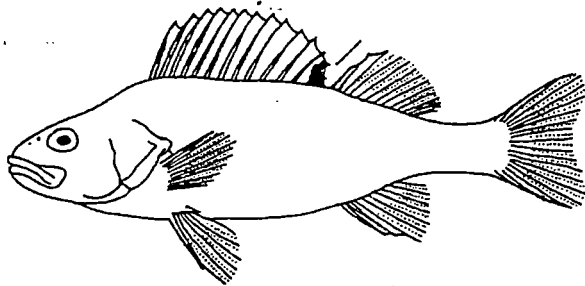
Πρέπει να σημειωθεί ότι η πέστραφα τρέφεται πάντοτε και μόνο με οργανισμούς τους οποίους βλέπει να κινούνται. Έτσι πρέπει να επιδιώκεται από τους ψαράδες να δίνουν μια κάποια κίνηση στο δόλωμα αν θέλουν επιτυχία κατά το ψάρεμα. Στο εμπόριο κυκλοφορούν μηχανικά και τεχνητά δολώματα τα οποία δίνουν μέσα στο νερό την εντύπωση στο ψάρι ότι πρόκειται για ζωντανό οργανισμό σε κίνηση.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) : Η πέστραφα των ρευμάτων είναι ενδημικό είδος της Ευρώπης, Β.Αμερικής και Ν.Ασίας. Έχει γίνει εμπλουτισμός σε πολλές χώρες. Στην Ελλάδα αλιεύεται σε όλα τα ημιορεινά και ορεινά ρεύματα όπου υπάρχει.

4.13. ΠΕΡΚΗ (*Perca fluviatilis*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Η πέρκη ή πέρκα είναι ένα από τα ωραιότερα και περισσότερο γνωστά ψάρια των ποταμών στους ερασιτέχνες ψαράδες. Το σώμα της είναι ελαφρώς ανασηκωμένο στη ράχη, η κεφαλή της είναι μικρή και η μύτη ελαφρώς ανασηκωμένη. Ανήκει στην οικογένεια Percidae. Το μέσο μήκος που επιτυγχάνεται από αυτό το είδος (ώριμα άτομα) είναι 15 - 20 εκατοστά με βάρος 0,2 - 2 κιλά αντίστοιχα. Το σώμα καλύπτεται με 5 - 10 κάθετες λουρίδες σκούρου χρώματος, και φέρει στο νοτιότερο άκρο του ραχιαίου πτερυγίου μια μαύρη κηλίδα.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Η πέρκη απαντάται κυρίως στους ποταμούς των οποίων η ροή είναι ομαλή και εκεί σχηματίζει κοπάδια κατά τη νεαρή ηλικία, αλλά και κατά την αναπαραγωγική περίοδο. Είναι σαρκαφόγο και αρπακτικό ψάρι. Το χειμώνα μεταναστεύει σε μεγάλα βάθη, ενώ την Άνοιξη και το καλοκαίρι μεταναστεύει στα ρηκά. Αυτή είναι και η καλύτερη περίοδος ψαρέματος. Απαντάται κυρίως στους ποταμούς Έβρου, Στρυμόνα, Νέστο, Λουδία και Αξιό.

A. πέρκη, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

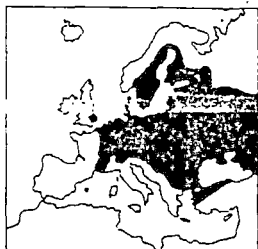
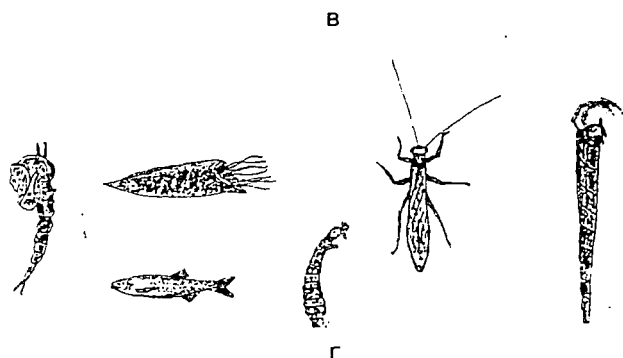
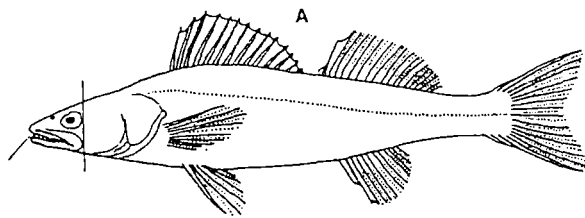
Η πέρκη είναι γνωστή περισσότερο σαν ψάρι των ερασιτεχνών ψαράδων, γιατί αυτό κυρίως αλιεύεται με καλάμι το οποίο φέρει τεχνητό δόλωμα (πέταλαύδα). Αλιεύεται επίσης με δίκτυα σαν δευτερεύων αλίευση. Είναι εύκολο στο ψάρεμα διότι αγκιστρώνεται αμέσως μετά από το τσίμπημα. Τα κυριότερα δολώματα που χρησιμοποιούνται στην αλιεία αυτού του είδους είναι ο κοινός γεωσκώληκας και μικρά καρκινοειδή για τα μικρά άτομα και διάφορα ψαροδόλια για τα ενήλικα (π.χ. μικρού φαξίνοι, τσιρώνια, σίρκα).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Η πέρκη βρίσκεται σε όλο τον Βόρειοευρωπαϊκό χώρο και στη ΒΔ.Ασία. Λείπει εντελώς από την Ισπανία και την Ιταλία. Στην Ελλάδα υπάρχει και αλιεύεται κυρίως ερασιτεχνικά στους ποταμούς Στρυμόνα, Νέστο, Έβρο, Λουδία, Αξιό.

4.14. ΠΟΤΑΜΟΛΑΒΡΑΚΟ (*Lucioperca lucioperca*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Άλλο ένα ψάρι της οικογένειας Percidae. Το σώμα του είναι επιμήκες με το λυόμενο ρυγκός και λεπτά αυραία μύσκα. Τα λέπνια του είναι μικρά και ελαφρώς προσαρμωμένα πάνω στο σώμα. Η ράχη και οι πλευρές του έχουν φασιπράσινο χρωματισμό, ενώ η κοιλιώδη περιοχή υπόλευκο. Η κεφαλή φέρει πολλές ζώνες φατεινού γαλανού, η ορεικιά λίκνου χρωματισμού. Το μέγιστο στο μήκος που επιτυγχάνεται από αυτό το είδος, είναι τα 130 εκατοστά με βάρος της τάξης των 15 κιλών.

A. Ποταμόλαβρακο. B. Τροφή. Γ. Ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το ποταμόλαβρακο είναι ψάρι που μπορούμε να το συναντήσουμε σε βιοτόπους μέτριου βάθους μάλλον θερμούς. Μπορεί επίσης να ζήσει σε βιοτόπους με θαλάσσιο νερό. Δεν θα το συναντήσουμε όμως ποτέ σε περιοχές όπου ζει και η πέρκα. Τους θερμότερους μήνες μετακινείται σε κάπως καθαρότερα νερά. Το ψάρι του ποταμόλαβρακού είναι πιο ευκολό στη νύκτα γιατί βγαίνει προς τα ρηκά νερά για να αναζητήσει την τροφή του. Το Καλοκαίρι είναι η ευνοϊκότερη περίοδος αλιείας του.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Είναι ψάρι μόνο για κατ' ψάρι με τον ε καλόμ. Η αλιεία είναι κυρίως χερσαία με χρήση του τρεπτικού θαλάσσιου (παραλίωθας) και μικρά ψάρια (π.χ. τσιμνίτσιο, φρεξίνι κ.λ.π.)

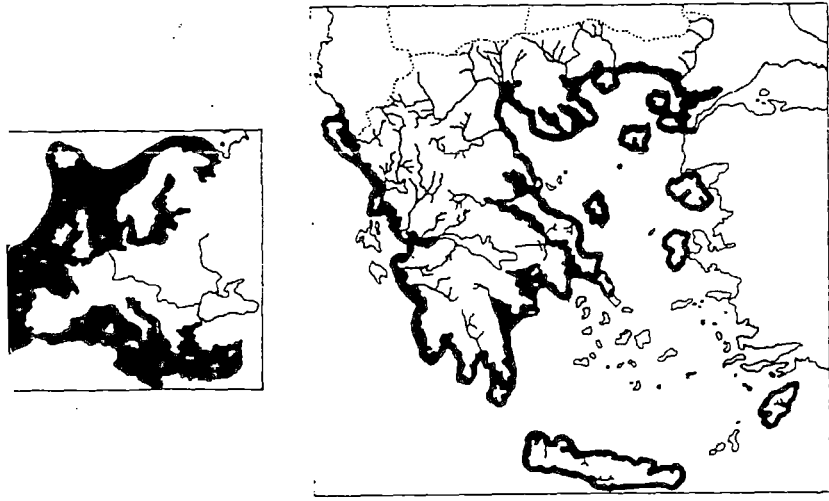
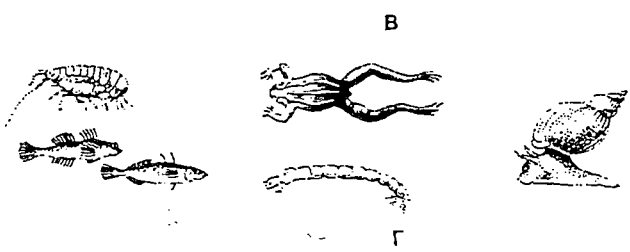
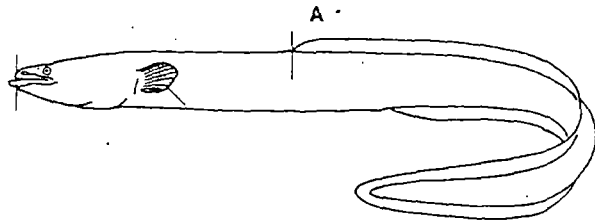
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Το ποταμόλαβρακο ζει και αλιεύεται στη Μακεδονία και Θράκη και κυρίως στους ποταμούς Έβρο, Αξιό και Στρυμόνο. Υπάρχει στην Ευρώπη εκτός από την Ιταλία και την Ισπανία.

4.15. ΧΕΛΙ (*Anguilla anguilla*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το χέλι είναι με πολύ εύκαμπτο σώμα, αυτό φαίνεται ειδικά στο γλυκού νερού. Το σώμα του είναι στρογγυλό.

Επίσης με πολύ λεπτά ούτια, ούτια με καλούς οσφαινοειδή πτερύγια ενώ λείπει το κοιλιακό. Τα κέλια στο γλυκού νερό, έχουν γενικά στις πλευρές κίτρινο κίτρινο, ή γκρι οσφαινοειδή λωδοκαστίνο ή γκριζοπράσινο, ενώ στην κοιλιακή περιοχή γκριζοκίτρινο.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το χέλι ζει σε κάθε τύπου νερό, σε ρυάκια, σε ποτάμια ή μικρούς υδατοφράκτες. Επίσης μπορεί να ζήσει για ένα μικρό χρονικό διάστημα σε νερό με μέτρια μόλυνση. Τα νεογάμια χέλια ζουν συνήθως στα μικρά ρεύματα και στους φυσικούς υδατοφράκτες, κάτω από τις πέτρες, μέσα στην υδροβία βλάστηση, ενώ τα μεγαλύτερα προτιμούν τους μαλακούς πυθμένες. Το χέλι μπορεί να φέρει όλη τη διάρκεια του χρόνου, και τις εποχές μετανάστευσης του προς τη θάλασσα (Απρίλιο, Σεπτέμβριο).

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ : Το χέλι φερεύεται με όλους τους γνωστούς τρόπους αλιείας στο εσωτερικό νερό. Τα κυριότερα δολώματα που χρησιμοποιούνται είναι το έντομο, τα σαλιγκάρια, τα βασιάνια, οι γεωσκώληκες, και τα μικρά ψάρια.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Το χέλι στην Ευρώπη βρίσκεται γύρω από τις κόρες της Μεσογείου ως τη Σκανδιναβία και τη Γροιλανδία. Στη χώρα μας υπάρχει σε όλα τα εσωτερικά νερά από την Κρήτη ως τη Μακεδονία και θράκη όπου και αλιεύεται κυρίως κατά την άνοδό του στα ποτάμια για γόνος (γυαλόχελο).

A. χέλι, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

4.16. ΓΟΥΛΙΑΝΟΣ (*Silurus glanis*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Ο γουλιανός έχει επιμήκες σώμα με γλοιώδες δέρμα και φαρδιά κεφαλή. Το στόμα του είναι πολύ μεγάλο με τρία ζεύγη μυστάκων. Η βάση του εδρικού πτερυγίου εκτείνεται μέχρι το ουριαίο. Έχει σκούρο κριζοκάστονο ή ελαιοπράσινο χρωματισμό στη ραχιαία περιοχή. Στις πλευρές φέρει κίτρινα στίγματα. Σε ηλικία τεσσάρων ετών φτάνει το

μήκος των 50 εκατοστών, με βάρος τα 2 κιλά. Το μέγιστο μήκος που φτάνει αυτό το είδος είναι τα 3 μέτρα, με βάρος 150 κιλά. Έχουν συλληφθεί και μεγαλύτερα άτομα σε διάφορες λίμνες. Στην Ελλάδα υπάρχει ακόμη ένα είδος της οικογένειας *Siluridae* το γλανήδι (*Silurus aristotelis*) το οποίο είναι ίδιο με τον γουλιανό, μα με μικρότερες διαστάσεις και μόνο δύο ζεύγη μυστάκων.

ΣΥΝΗΘΕΙΣ : Ο γουλιανός προτιμά τους ποταμούς των χαμηλών περιοχών με βαθιές και λότητες. Κατά την διάρκεια της ημέρας παραμένει κοντά στον πυθμένα, ή τις άκρες, μέσα σε κοιλότητες με βαθύ νερό, ή στη λάσπη. Κατά τη διάρκεια της νύχτας παρουσιάζει έντονη κινητικότητα όπου πλησιάζει αβαθή μέρη προς αναζήτηση τροφής. Πρόκειται για παμφάγο είδος, το οποίο παρουσιάζει έντονη τροφική δραστηριότητα την Άνοιξη και τις αρχές του Θέρος. Αυτή είναι η καλύτερη περίοδος για την αλιεία του.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Ο γουλιανός αλιεύεται με πετονιές κοντρές συνήθως η με δίχτυα χωρίς να αποκλειστούν οι παγίδες και το καλάμι. Καλύτερα δολώματα είναι τα μικρά ψάρια, οι σκόληκες και οι βότρυχοι.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

Ο γουλιανός εκτείνεται σε όλη την Κ. και Α. Ευρώπη καθώς και στη Δ.Ασία και Κασπία Θάλασσα. Στην χώρα μας υπάρχει

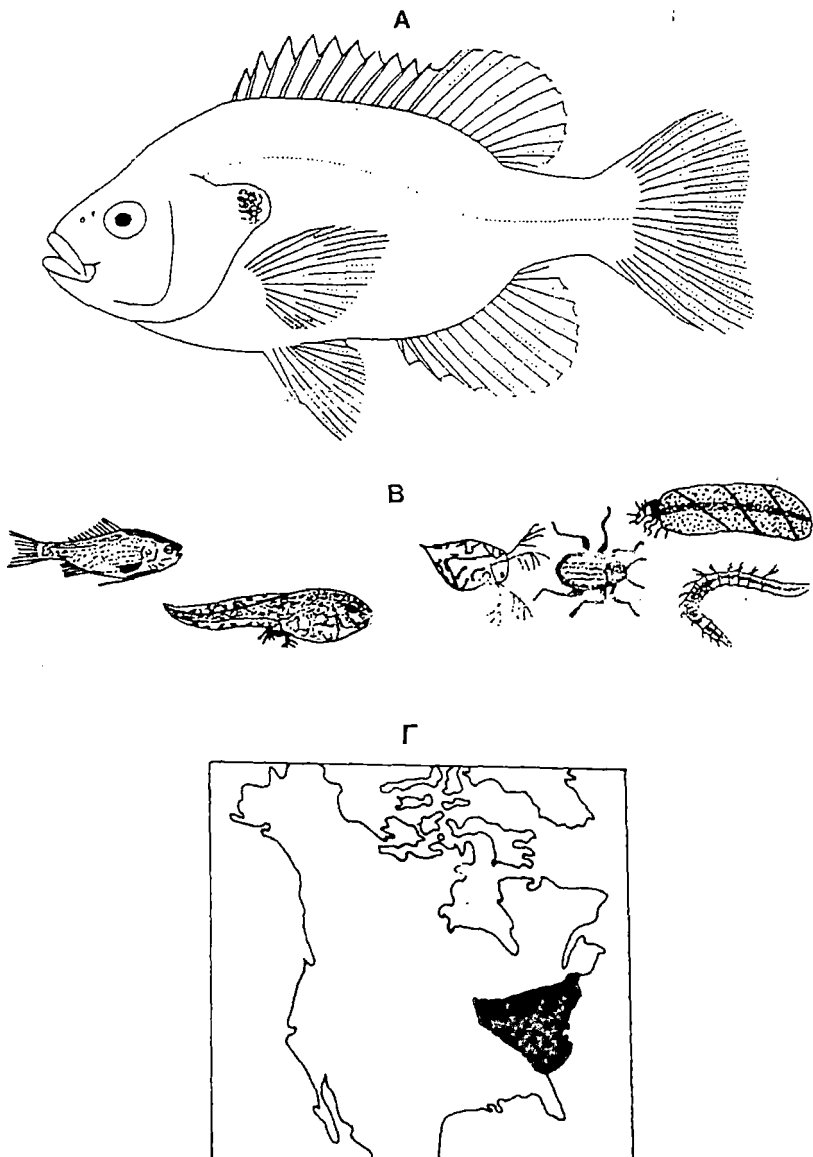

A. γουλιανός, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

στα μεγάλα ποτάμια της Θεσσαλίας, Μακεδονίας και Θράκης όπου και αλιεύεται έντονα. Στην Αιτωλοακαρνανία υπάρχει το είδος *Silurus glanis*.

4.17. ΣΠΑΡΑΚΙ (*Lepomis gibbosus*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Το σπαράκι έχει σώμα πεπλατυσμένο, πεπτευσμένο πλευρικά, και το κεφάλι του σε σύγκριση με το πλάτος του σώματός του είναι μικρό. Έχει 5 έως 8 λοξές ραβδώσεις στο σώμα του, γαλαζοπράσινες κυρίως στα μεγάλα άτομα, ενώ το υπόλοιπο σώμα του είναι κοκκινό. Τα πτερύγια έχουν πράσινο και κίτρινο χρωματισμό. Το μεγαλύτερο μήκος που μπορεί να φτάσει αυτό το είδος είναι 30 εκατοστά, με βάρος τα 450 γραμμάρια.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Ζει στα ρηχά μέρη των ποταμών με σχετικά αργή ροή και πολλές φορές, εμφανίζεται κατά κοπάδια στην επιφάνεια του νερού όπου εκτίθεται στον ήλιο. Η καλύτερη περίοδος ψορέματος είναι την Άνοιξη. Στην χώρα μας απαντάται σε όλα σχεδόν τα ποτάμια συμπλέγματα, όπου έχει εισαχθεί από τον Καναδά.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ :

Το σπαράκι είναι ψάρι κατάλληλο για τους ψαράδες που αλιεύουν με δίχτυα δίχτυα και κοπασέρια στην μέση και πάνω τους. Είναι ψάρι καθαρό για σπορά, και αλιεύεται σε μεγάλες ποσότητες από τους ψαράδες κυριότερα με καλάμι. Σε άλλες δύνανται αλιεύσει με το σύμπλημα. Τα δολώματά που χρησιμοποιούνται είναι σκώληκες, βόττρες, και πενήκη. Είναι ψάρι κατάλληλο για ψαλίτσια.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) :

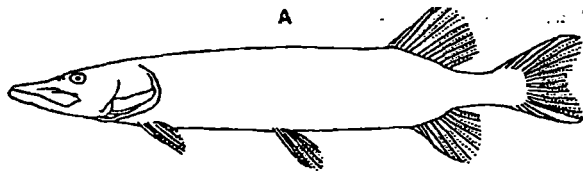
Εισαχθεί στην Ευρώπη και στην χώρα μας από την Β. Αμερική. Υπάρχει στη Β. Ελλάδα κυρίως όπου και αλιεύεται.

A. Σπαράκι. B. Τροφή. Γ. Περιοχή καταγωγής.

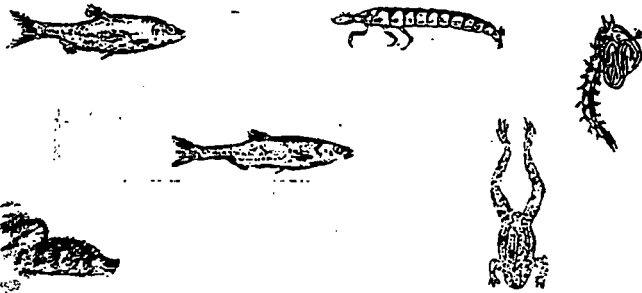
4.18. ΤΟΥΡΝΑ (*Esox lucius*)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ : Είναι ένα από τα πιο φημισμένα αρπακτικά ψάρια των Ελληνικών ποταμών. Έχει μεγάλο κεφάλι και σιαγόνες με μία σειρά μεγάλα δόντια στην κάτω σιαγόνα, και μια σειρά μικρά και πυκνά στην οραφή του στόματος. Έχει λαδοπράσινο ή καστανοπράσινο χρώμα και στις πλευρές

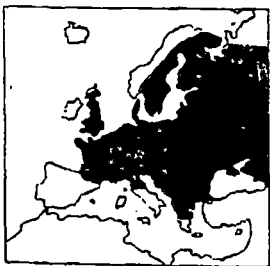
κρεμώδης εξανθήματα σαν λουρίδες. Η κοιλιά είναι λευκή και τα πτερύγια της είναι ερυθροκίτρινα με μούρα στίγματα. Σπάνια ξεπερνά το μήκος των 30 - 40 εκατοστών εξαιτίας της μόλυνσης των νερών και της έντονης αλίευσης της. Έχουν βρεθεί όμως άτομα με μήκος 1,5 μέτρα και βάρος 30 κιλά. Τα θυληκά είναι μεγαλύτερα και έχουν ταχύτερη ανάπτυξη από τα αρσενικά που δεν υπερβαίνουν το βάρος των 6 κιλών.

B

Γ

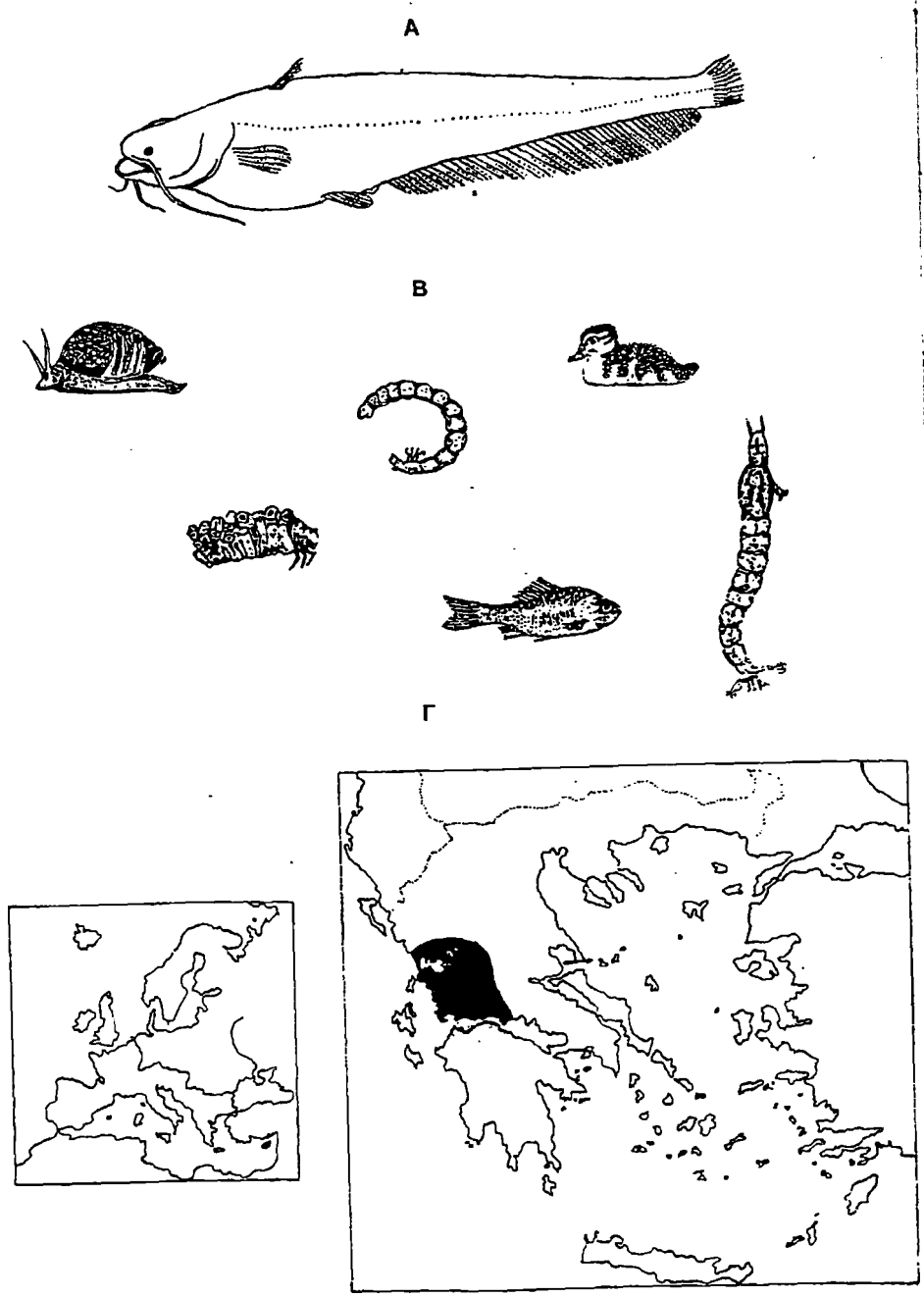
A. τούρνα, B. τροφή, Γ. ευρωπαϊκή και ελληνική εξάπλωση.

ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ : Το είδος αυτό ζει σε νερά με ομαλή ροή και σε στάσιμα, με άφθονη βλάστηση. Δεν τη συναντούμε στα νερά που είναι φτωκά σε οξυγόνο. Συναντάται στη ζώνη της λεοτιάς, κοντά στις όχθες των ποταμών, όπου η βλάστηση είναι άφθονη. Τα μεγαλύτερα άτομα της τούρνας ζούν στα βαθύτερα νερά. Πολλές φορές τη συναντούμε σε υφάλμυρα νερά, στις εκβολές ποταμών. Είναι ψάρι έντονα κοννιβαλικό, το χειμώνα δεν τρέφεται. Σε νεαρή ηλικία ζει μέσα στην βλάστηση από όπου επιτίθεται στη λεία της.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΔΟΛΩΜΑΤΑ : Η τούρνα έχει πολύ γευστική σάρκα και όταν εντοπιστεί σε ένα ποταμό αλιεύεται έντονα. Σε πολλά μέρη της βόρειας Ελλάδας η τούρνα αλιεύεται με κομάκια το χειμώνα, γιατί τότε βγαίνει στα ρηκά ψάχνοντας για ζεστά νερά. Επίσης φορεύεται με διάφορες εκθεσοπαγίδες και συρόμενα

δίχτυα (ταλιάνια, γριππάκια). Όμως η αλιεία της με κολάμι είναι η πιο διαδεδομένη. Για δολώματα χρησιμοποιούνται ψαράκια ζωντανά ή νεκρά (ψαροκέφαλα συνήθως), γεωσκώληκες, και διάφορα τεχνητά δολώματα όπως πεταλούδα, ψεύτικα ψαράκια κ.τ.λπ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΤΟΠΟΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ) : Η Γεωγραφική εξάπλωση της τούρνας εκτείνεται στην Ευρώπη από τη Βόλτικη μέχρι την Κεντρική Ελλάδα και Ιταλία (εκτός Ισπανίας) και στη Β.Φιλλανδία (εκτός Νορβηγίας). Επίσης βρέθηκε στην Β και Δ.Ασία και στη Β.Αμερική από Αλάσκα έως Οχάιο. Στην Ελλάδα αν και η αφθονία της είναι πάρα πολύ μικρή, η τούρνα υπάρχει και αλιεύεται και έντονα μάλιστα στα ποτάμια συμπλέγματα του Πηνειού, Αξιού, Έβρου και Στρυμόνα.

A. γουλιανός του Αριστοτέλη, B. τροφή, Γ. ελληνική εξάπλωση.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Σ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

5.1. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1990

Κατά το έτος 1990 στις ιχθυόσκαλες της χώρας διακινήθηκαν οι παρακάτω ποσότητες αλιευμάτων προερχόμενες από τα εσωτερικά νερά.

ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 90/89	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	4.520	2.356.628	521 ⁰⁰	0,0..	0,0.	ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΟ '89	

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 90/89	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	415.658	169227790	407	6,2%	5,7%	97	114

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 90/89	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	15.670	8.450.003	539	0,3%	0,4%	146	172

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ 1990

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 90/89	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	435.848	180.034.421	413	1,1%	1,1%	99	117

ΚΩΔ. ΑΡ.	ΕΙΔΟΣ ΙΧΘΥΩΝ	ΒΑΡΟΣ ΚΙΛΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
500	ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΕΡΩΝ ΥΔΑΤΩΝ			
501	Γριβάδινα <i>Cyprinus carpio</i>	64.913	35.579.510	548
502	Γουλιανού <i>Silurus glanis</i>	1.301	858.750	660
503	Λιστιές <i>Abramis brama</i>			
504	Πλατύτσες <i>Rutilus rutilus</i>	465	90.400	194 ⁵⁰
505	Πέστροφες <i>Salmo irideus</i>	202.364	115.388.301	570
506	Πεταλούδες <i>Carassius carassius</i>	131.438	23.047.585	175 ⁵⁰
507	Σαζάνια			
508	Τσιρόνια <i>S. erythrorhthalmus</i>	35.367	5.069.875	143 ⁵⁰
Σ Υ Ν Ο Λ Ο		435.848	180.034.421	413

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ 1990

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡ.	ΒΕΣ.	ΚΑΒ.	ΠΑΤ.	ΧΑΛ.	ΑΛΕΞ	ΣΥΝΟΛ.
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΕΡΩΝ ΥΔ.	1,0%	95,4%	3,6%	-	-	-	100%

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ ΣΤΗΝ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ 1990

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡ.	ΒΕΣ.	ΚΑΒ.	ΠΑΤ.	ΧΑΛ.	ΑΛΕΞ	ΣΥΝΟΛ.
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΕΡΩΝ ΥΔ.	1,3%	94,0%	4,7%	-	-	-	100%

5.2. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1991

Οι ποσότητες, καθώς και η αξία των αλιευμάτων που διακινήθηκαν κατά τα έτος 1991 από τις λιχθυσκαλές της χώρας δίδονται από τον παρακάτω συγκεντρωτικό πίνακα.

ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ 1991

ΚΩΔ ΑΡ.	ΕΙΔΟΣ ΙΧΘΥΩΝ	ΒΑΡΟΣ ΚΙΛΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
500	ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΕΡΝ ΥΔΑΤΩΝ			
501	Γριβάδια <i>Cyprinus carpio</i>	70.190	45.079.560	643
502	Γουλιανού <i>Silurus glanis</i>	3.857	2.234.610	579 ⁵⁰
503	Ώσιτιές <i>Abramis brama</i>			
504	Πλατύτσες <i>Rutilus rutilus</i>	679	198.000	291 ⁵⁰
505	Πέστροφες <i>Salmo irideus</i>	287.682	182.806.413	636
506	Πεταλούδες <i>Carassius carassius</i>	95.194	21.385.900	225
507	Σαζάνια			
508	Τσιρόνια <i>S. erythrorhthalmus</i>	17.430	3.821.970	219 ⁵⁰
Σ Υ Ν Ο Λ Ο		475.032	255.526.453	

Παρατηρούμε πως υπάρχει μια αύξηση της ποσότητας των αλιευμάτων που διακινήθηκαν από τις λιχθυσκαλές της χώρας κατά 40.000 κιλά σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Επίσης οι τιμές των αλιευμάτων αυξήθηκαν σημαντικά.

5.3. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1993

Το 1993 διακινήθηκαν στις κεντρικές υχθυόσκαλες της χώρας οι παρακάτω ποσότητες αλιευμάτων προέλευσης γλυκείων υδάτων.

ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	6.328	3.933.440	622	0,1%	0,1%	13	14

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	412.998	199725226	484	5,3%	4,9%	69	69

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	15.732	9.876.925	628	0,2%	0,3%	46	52

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	57	34.550	606	0,0..	0,0.	ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟ 1992	

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	210	105.400	502	0,0	0,0	7	7

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ 1993

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 93/92	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	435.324	213735541	491	1,0%	1,1%	64	63

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ ΣΤΗΝ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ 1993

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡ.	ΒΕΣ.	ΚΑΒ.	ΠΑΤ.	ΧΑΛ.	ΑΛΕΞ	ΣΥΝΟΛ.
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΡΩΝ ΥΔ.	1.5%	94.9%	3.6%	0,0..	0,0..	-	100%

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ ΣΤΗΝ
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ 1993

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΟΣ	ΠΕΙΡ.	ΘΕΣ.	ΚΑΒ.	ΠΑΤ.	ΧΑΛ.	ΑΛΕΞ	ΣΥΝΟΛ.
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΩΝ ΥΔ.	1.9%	93.5%	4.6%	0,0..	0,0..	-	100%

Παρατηρούμε κατά το έτος 1993, την εισαγωγή αλιευμάτων προέλευσης γλυκών νερών και σ' άλλες ιχθυόσκαλες της χώρας (Χαλκίδας, Πάτρας), πράγμα που σημαίνει πως η ζήτηση αυτών των ψαριών αυξάνεται και στους καταναλωτές άλλων περιοχών, εκτός της Βόρειου Ελλάδος και Αθήνας. Οι ποσότητες που δικηνήθησαν, είναι σε γενικές γραμμές, οι ίδιες με αυτές των προηγούμενων ετών, μόνο που οι τιμές των ψαριών είναι κάπως ανεβασμένες.

5.4. ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 1994

Το 1994 διακινήθηκαν στις κεντρικές ιχθυόσκαλες της χώρας οι παρακάτω ποσότητες αλιευμάτων προέλευσης γλυκών υδάτων.

ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	6.763	5.323.180	787	0,0	0,1%	107	135

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	602.145	304094216	505	5,0%	4,3%	146	152

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΚΑΒΑΛΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	11.586	8.645.420	746	0,4%	0,3%	74	88

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	22	3.400	155	0,0..	0,0.	39	10

ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	15	22.500	1500	0,0..	--	7	21

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ 1994

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ & ΒΑΣΙΚΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ	ΑΝΑΛΥΣΗ%		ΔΕΙΚΤΕΣ 94/93	
				ΠΟΣ.	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤ.	ΑΞΙΑ
ΕΙΔΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ	ΚΙΛΑ	ΔΡΧ.	ΤΙΜΗ				
ΙΧΘΥΕΣ ΓΛ.ΥΔΑΤΩΝ	620.532	318088716	520				

ΚΩΔ ΑΡ.	ΕΙΔΟΣ ΙΧΘΥΩΝ	ΒΑΡΟΣ ΚΙΛΑ	ΑΞΙΑ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
500	ΙΧΘΥΕΣ ΓΛΥΚΕΩΝ ΥΔΑΤΩΝ			
501	Γριβάδια <i>Cyprinus carpio</i>	121.664	78.850.532	648
502	Γουλιανά <i>Silurus glanis</i>	12.493	7.669.068	593
503	Λιστιές <i>Abramis brama</i>	4.684	1.992.912	426
504	Πλατίτσες <i>Rutilus rutilus</i>	115	24.000	209
505	Πέστροφες <i>Salmo irideus</i>	286.401	199.800.495	698
506	Πεταλούδες <i>Carassius carassius</i>	165.535	24.113.389	146
508	Τουρόνια <i>S. erythrorhthalmus</i>	28.465	4.634.450	163
509	Σολωμός <i>Salmo salar</i>	725	1.003.870	1.385
Σ Υ Ν Ο Λ Ο		620.532	318.088.716	

Φυσικά οι παραπάνω ποσότητες οποίες διακινήθηκαν από τις ιχθυόσκαλες δεν προέρχονται από τα ρέοντα ύδατα στο σύνολό τους. Από τα ποτάμια προέρχεται ένα ποσοστό 10 με 15% ανάλογα με την χρονιά. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που μας δίνει η ΕΤΑΝΑΘ, η παραγωγή αλιευμάτων οποία προήλθε από τα ρέοντα ύδατα, και διακινήθηκε από τις ιχθυόσκαλες κατά το έτος 1992 ήταν 43,8 τόννους, ενώ η παραγωγή κατά το έτος 1993 ήταν περί τους 40 τόννους (- 8,68%). Το υπόλοιπο ποσοστό αλιευμάτων που διατίθεται στην αγορά προέρχεται από την αλιεία σε λίμνες, ή από μονάδες πάχυνσης ψαριών (π.χ. πεστραφοτραφεία - κυπρινοκαλιέργειες).

Γενικά μπορούμε να πούμε πως το καταναλωτικό κοινό, τα τελευταία χρόνια, έχει στραφεί στην αγορά ψαριών τα οποία προέρχονται από τα εσωτερικά νερά. Ένας λόγος είναι η χαμηλή τιμή αυτών των αλιευμάτων που παραμένει σχεδόν σταθερή. Από τους 436 τόννους που διακινήθηκαν το 1990 με αξία 180 εκατομμυρίων περίπου, η ποσότητα έφτασε το 1994 στους 620,5 τόννους με αξία περίπου 320 εκατομμυρίων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

6.1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δυστυχώς στην Ελλάδα δεν μπορούμε να μιλήσουμε για οργανωμένη αλιεία στα ποτάμια, σε αντίθεση με άλλες χώρες της Ευρώπης και Αμερικής. Σ' αυτό ίσως φταίει ή έλλειψη ρεόντων υδάτων τα οποία προσφέρονται γιαυτό το λόγο (πολλά ποτάμια έχουν ξεραθεί ή είναι αβαθή, μα τα περισσότερα είναι σε δύσβατες περιοχές). Πληγή ακόμα είναι και αποξήρανση ορισμένων λιμνών που μετατραπήκαν σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, οι οποίες λίμνες συμβάλλανε άλλοτε στην ανανέωση και προμήθεια των ιχθυοπληθυσμών στα συγκοινωνούντα μ' αυτές ποτάμια και πάσης φύσεως ρέοντα ύδατα. Ακόμη η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων από τους αγρότες έχει προξενήσει τεράστιες ζημιές στα είδη των ψαριών των ποταμών, σε σημείο να εξαφανιστούν είδη από περιοχές που κάποτε αφθονούσαν.

Ίσως ένας από τους λόγους της μη ύπαρξης οργανωμένης αλιείας στα ρέοντα ύδατα είναι το ότι σε πολλούς επικρατεί η εσφαλμένη εντύπωση πως τα ψάρια των ποταμών δεν τρώγονται, ή ότι είναι βρώμικα, έχουν άσχημη γεύση, μυρίζουν. Πραγματικά σε ορισμένα τμήματα ποταμών, τα οποία ο άνθρωπος κατάντησε σκουπιδοτόπους (και υπάρχουν πολλά στην Ελλάδα), τα ψάρια (όσα δεν πεθάνανε) είναι μολυσμένα, ακατάλληλα για βρώση. Μα σίγουρα υπάρχουν αμέτρητα άλλα στα οποία μπορείς να βρεις καθαρά νερά με νοστιμότητα είδη ψαριών (π.χ. πέστραφες στα ορεινά τμήματα ποταμών της Ηπείρου και Μακεδονίας). Ορισμένοι επίσης ερασιτέχνες ψαράδες πιστεύουν πως το ψάρεμα στους ποταμούς δεν προσφέρει τις ίδιες συγκινήσεις με το ψάρεμα στη θάλασσα. Κι όμως τις περισσότερες φορές οι ψαράδες στα ποτάμια βγάζουν σημαντικών μεγεθών ψάρια, μεγαλύτερα από αυτά που θα μπορούσαν να ψαρέψουν στη θάλασσα.

Η άγνοια που επικρατεί για την αξία των ψαριών που αλιεύονται από τα ποτάμια και γενικώς από τα εσωτερικά ύδατα, φαίνεται στις ιχθυόσκαλες και στις κεντρικές ιχθυαγορές της χώρας, οι οποίες αδυνατούν να διακινήσουν σημαντικές ποσότητες τέτοιων ειδών λόγω μικρής ζήτησης από τους καταναλωτές (ορισμένες εξαιρέσεις είναι η ιχθυόσκαλες Καβάλας και Θεσσαλονίκης).

Γενικά τα ψάρια των εσωτερικών υδάτων παρουσιάζουν μεγαλύτερη ζήτηση στη Βόρεια Ελλάδα (Μακεδονία, Θράκη), ίσως επειδή τα περισσότερα ποτάμια συμπλέγματα της χώρας και οι μεγαλύτερες λίμνες βρίσκονται εκεί. Η πολύχρονη επαφή του πλυθισμού των περιοχών αυτών με τα γλυκά νερά, ίσως διαμόρφωσε τις προτιμήσεις και την αντίληψή τους για την οικονομική και θρεπτική αξία των ψαριών που υπάρχουν σ' αυτά.

Πάντως τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες για την εισαγωγή γλυκόψαρων και σ' άλλες ιχθυόσκαλες της χώρας. Το 1990 οι μόνες ιχθυόσκαλες οποίες διακινούσαν ποσότητες τέτοιων ψαριών ήταν αυτές της Θεσσαλονίκης, Καβάλας και Πειραιά. Από το 1992 οι ιχθυόσκαλες Χαλκίδας και Πάτρας έχουν εισάγει και διακινούν τέτοια είδη, έστω και σε μικρές ποσότητες.

6.2. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Είναι γεγονός πάντως πως η Ελλάδα έχει περισσότερα συμπλέγματα ρεόντων υδάτων από πολλές άλλες χώρες της Ευρώπης, άσχετα αν οι περισσότεροι Έλληνες πιστεύουν το αντίθετο. Φυσικά τα πιο πολλά από αυτά είναι ακόμη άγνωστα και βρίσκονται σε δύσβατες περιοχές. Και μόνο η ύπαρξη αυτών σημαίνει ότι στην χώρα μας υπάρχουν οι προοπτικές και οι δυνατότητες διεύρυνσης και εξέλιξης της οργανωμένης αλιείας, ερασιτεχνικής και επαγγελματικής.

Η εκμετάλλευση αυτών των τόπων μπορεί να συμβάλει σημαντικά στον οικονομικό τομέα της χώρας, είτε μέσω της αύξησης των ιχθυοπληθυσμών και κατ'επέκταση των αλιευτικών αποθεμάτων, είτε μέσω του τουρισμού. Για να επιτευχθεί αυτό, πρώτα απ'όλα πρέπει να γίνουν γνωστά ή εμπορική και θεραπευτική αξία των ποτάμιων ψαριών, καθώς και οι συγκινήσεις που μπορεί να προσφέρει το ψάρεμα στα ποτάμια και η ταυτόχρονη επαφή με τη φύση.

Για την αύξηση των ποσοτήτων των εξαλιευθέντων ψαριών, πρέπει να δοθούν ορισμένα κίνητρα στους επαγγελματίες ψαράδες, έτσι ώστε να στραφούν στα ποτάμια. Παραδείγματος χάριν, με ένα εμπλουτισμό των ρεόντων υδάτων με νεαρά ιχθύδια των γνωστών ειδών ή ακόμη και νέων ειδών αυξάνεται αμέσως το απόθεμα των ποτάμιων ψαριών. Αυτός ο εμπλουτισμός μπορεί να γίνει με νεαρά ιχθύδια που προέρχονται από ένα ιχθυογεννητικό σταθμό, μισθωμένο ή φτιαγμένο από το κράτος (π.χ όπως λειτουργεί η Δημοτική Επιχείρηση Λίμνης Ιωαννίνων, η οποία εμπλουτίζει τη λίμνη Ιωαννίνων με κυπρινοειδή).

Όπως προαναφέραμε πολλοί ψαράδες απωθούνται από τα ποτάμια λόγω της μόλυνσης που ολοένα και εξαπλώνεται σ'αυτά. Φυσικά ο ίδιος ο άνθρωπος πρέπει να συνειδητοποιήσει την καταστροφή που προκαλεί στην πανίδα και χλωρίδα των ρεόντων υδάτων και να κάνει κάτι γιαυτό. Παράλληλα η πολιτεία οφείλει να δράσει, για να μειώσει ή ακόμη και να εξαλείψει αυτό το πρόβλημα. Πρέπει να λάβει ορισμένα μέτρα, όπως την απαγόρευση ρίψης αστικών λυμάτων στα ποτάμια ή στους παραποτάμους και τις τάφρους που συγκοινωνούν μ'αυτά. Και πραγματικά στην Ελλάδα συμβαίνει συχνά αυτό, οι υπόνομοι πολλών πόλεων πέφτουν στις κοντινές ρεόντες μάζες χωρίς καν αυτά τα απόβλητα να επεξεργαστούν με βιολογικό καθαρισμό. Ένα άλλο πρόβλημα που σχετίζεται με τη ρύπανση των ποταμών και συμβαίνει συνήθως σε επαρχιακές πόλεις και χωριά της χώρας μας είναι η παράνομη ρίψη λυμάτων που προέρχονται από τις εκκενώσεις βόθρων και η ρίψη φυτοφαρμάκων από τους αγρότες οι οποίοι κυριολεκτικά τα σπαταλούν. Πιστεύουμε πως με την σωστή αστυνόμευση των παραπάνω τόπων από τις τοπικές αρχές (αγροφύλακες, δασικοί υπάλληλοι) το πρόβλημα μπορεί να μειωθεί.

Με την απαλαγή των ποταμών από τα σκουπίδια, τη μείωση της αύπανσης, τη δημιουργία δρόμων για την πρόσβαση τους καθώς και με τη δημιουργία κάποιων χώρων αναψυχής δίπλα σ' αυτά, όλο και περισσότεροι πολίτες της χώρας μας θα βρουν διέξοδο επιζητώντας την επαφή με τη φύση. Γιατί πολλοί είναι αυτοί, ψαράδες ή μη, οποίοι θα οδηγηθούν σ' αυτά τα μέρη, μόνον ή με τις οικογένειές τους για μια εκδρομή ή για ξεκούραση. Κάλυπτα ένας ερασιτέχνης ψαράς κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μπορεί να συνδυάσει το αγαπημένο του σπορ, με μια εκδρομή με την οικογένειά του. Μπορούν επίσης να δημιουργηθούν, σε μέρη που γίνεται, και δημοτικά τουριστικά περίπτερα για την εξυπηρέτηση του κοινού (π.χ. δίπλα σε ορισμένους ποταμούς και ρυάκια της Ηπείρου τα οποία βρίσκονται σε ψηλές τοποθεσίες με ωραία θέα).

Μπορεί επίσης με την βοήθεια συλλόγων ερασιτεχνών ψαράδων, να διοργανωθούν αγώνες ψαρέματος, κάτι που γίνεται εδώ και πολλά χρόνια σε χώρες της Ευρώπης και Αμερικής (fishing game ή casting), με σημαντικά έπαθλα για τους νικητές. Αυτό φυσικά απαιτεί εμπλουτισμό των ποταμών με ψάρια όπως προαναφέραμε καθώς και τη δημιουργία ψαροτόπων με τις κατάλληλες συνθήκες ψαρέματος (π.χ. επιλογή τόπου με συνθήκες ιδανικές για πέστραφες).

Τα αλιεύματα οποία προέρχονται από τα ποτάμια, μπορούν να αξιολογηθούν σωστά έτσι ώστε να απορροφώνται σημαντικές ποσότητες από την κατανάλωση. Δηλαδή αυτά τα αλιεύματα σήμερα διατίθενται απευθείας στην αγορά, νωπά, ενώ μπορεί κάποια ποσότητα από αυτά να πάει προς επεξεργασία. Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν μονάδες επεξεργασίας γλυκόψαρων με εξαίρεση ορισμένες που επεξεργάζονται πέστραφες (κοπνιστές). Κι όμως πολλά από τα ψάρια των εσωτερικών υδάτων μπορούν να κονσερβοποιηθούν, να γίνουν αλίπαστα ή κοπνιστά, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομία της χώρας μέσω εξαγωγών. Στις ανατολικές χώρες υπάρχει ζήτηση γι' αυτά τα ψάρια.

Ακόμη τα γλυκόψαρα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την παραγωγή άλλων προϊόντων. Παραδείγματος χάριν από τα αυγά του γουλιανού και του σξύρυγκου στη ρωσία φτιάχνονται τα διάφορα είδη καβιαρτιού, και στη Ελλάδα υπάρχουν πολλοί γουλιανοί. Επίσης από αυτά τα ψάρια μπορούν να παραχθούν διάφορα ιχθυόλευρα τα οποία χρησιμοποιούνται ως ζωοτροφές και ιχθυοτροφές.

Πιο πάνω αναφέραμε ότι με τη δημιουργία ενός κρατικού ή δημοτικού ιχθυογεννητικού σταθμού μπορεί να γίνει εμπλουτισμός των ρεόντων υδάτων προς όφελος των αλιείων αφού θα αυξηθεί ο ιχθυοπληθυσμός. Πάνω σ' αυτό υπάρχει και η δυνατότητα δημιουργίας από ιδιώτη ενός τέτοιου σταθμού καθώς επίσης και δυνατότητα οργανωμένης μονάδας παραγωγής γλυκόψαρων όπως γίνεται και με τις μονάδες κυπρινοκαλλιέργειας σε χωμάτινες δεξαμενές ή σε κλωβούς (λίμνες). Η δημιουργία ενός ιχθυογεννητικού σταθμού ή μιας μονάδας παραγωγής ιχθύων ή ακόμη ο συνδυασμός αυτών, δίπλα ή μέσα σ' ένα ποτάμι σαφώς έχει μειονεκτήματα αλλά υπάρχουν και πάρα πολλά πλεονεκτήματα και ίσως το μεγαλύτερο από αυτά είναι η μεγάλη αφθονία του νερού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προς όφελος της παραγωγής.

Αυτή τη στιγμή στη χώρα μας λίγες μονάδες παραγωγής πέστρφας με μικρή δυναμικότητα, υπάρχουν κυρίως σε ποτάμια ή ρυάκια ημιορεινών και ορεινών περιοχών. Ακόμη πιο λίγες μονάδες κυπρίνου υπάρχουν δίπλα σε βροδύρους ποταμούς. Και όμως κάλλιστα αυτά τα δύο αρκετά εμπορικά είδη θα μπορούσαν να εκτραφούν συστηματικά σε ρέοντα ύδατα με μεγάλη επιτυχία και οικονομικό όφελος. Εκτός από την πέστρφα και τον κυπρίνο άλλα είδη που μπορούν να εκτραφούν σε ποτάμια είναι το γατόψαρο (γουλιανός) και η τούρνα. Τα προαναφερθέντα είδη στο εξωτερικό (Αμερική, Αυστρία) εκτρέφονται εδώ και πολλά χρόνια σε ποτάμια και λίμνες και συνέχεια κερδίζουν έδαφος λόγω της αυξανόμενης ζήτησης τους.

Στα ποτάμια μπορούν να εκτραφούν ψάρια με τρεις κυρίως τρόπους, χωρίς αυτό να είναι απόλυτο διότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλοι μέθοδοι καλλιέργειας. Η πρώτη μέθοδος καλλιέργειας γίνεται σε φυσική δεξαμενή η οποία σχηματίζεται από το ποτάμι και το μόνο που έχει να κανονίσει ο παραγωγός είναι το φράξιμο της με δίκτυ για να μη φύγουν τα ψάρια και ο προγραμματισμός της καλλιέργειας (τροφή, λίπανση της δεξαμενής κτ.λπ) δηλαδή μιλάμε για ημιεντατικό περισσότερο τρόπο εκτροφής. Μια δεύτερη εκτροφή μπορεί να γίνει σε ιχθυοκλωβούς όπου τα ψάρια τοποθετούνται σε επιπλέοντες κλωβούς για πάχυνση όπως γίνεται και με διάφορα ευρύαλα ψάρια στην Ελλάδα με σχεδόν ίδιο προγραμματισμό και αποτελέσματα. Ο παραπάνω τρόπος είναι εντατική μέθοδος εκτροφής και χρειάζεται ποταμούς με βραδεία ροή και μεγάλο βάθος. Είναι κατάλληλη για κυπρινοειδή. Μια τρίτη και κυριότερη μέθοδος εκτροφής είναι αυτή που γίνεται σε εγκαταστάσεις δίπλα σε ποτάμια οι οποίες τροφοδοτούνται με νερό από αυτά. Με αυτή τη μέθοδο μπορούν να εκτραφούν όλα τα είδη, όσο εκτρέφονται, αρκεί να υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης των (π.χ. φυσικοχημικές παράμετροι του χρησιμοποιούμενου ύδατος).

Γ Ε Ν Ι Κ Η Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

- 1) "LA PESCA" Sergio Perosino. - Istituto Geografico de Agostini S.p.A - Novara Italia.
- 2) "ΙΧΘΥΟΠΟΝΙΑ" Χρήστου Νεοφύτου. Β' έκδοση - UNIVERSITY STUDIO PRESS - ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ 1990.
- 3) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1991. σελ. 36 - 42.
- 4) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1992. σελ. 31.
- 5) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1992. σελ. 90.
- 6) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1995. σελ. 122 - 131.
- 7) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1995. σελ. 23.
- 8) ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1995. σελ. 76 - 85.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θερμές ευχαριστίες στους παρόδες, κατοίκους του χωριού Ανθής Σερρών για την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία τους. Ευχαριστούμε επίσης, τους ερασιτέχνες παρόδες του ποταμού Στραυμώνα για τις πληροφορίες τους πάνω στον τρόπο χρήσης των διαφόρων αλιευτικών τεχνικών και εργαλείων, την Επιτελεία Αλιείας Μεσολογγίου για τις πληροφορίες περί Αλιευτικής Νομοθεσίας, τον Γεωπόνο Τ.Ε. κύριο Απόστολο Πασχαλούδη για το φωτογραφικό υλικό και το χρόνο που διαθέσει, καθώς και τους ερασιτέχνες αλιείς, κύριους Ιωάννη Μαλιχταούδη και Γιώργο Πασχαλούδη για τη βοήθειά τους.